

STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY

NO. 10777

FARN HEYMLAND, IN SHLAKHT!

ÉEmmanuil Kazakevich

THE MAX PALEVSKY
YIDDISH LITERATURE COLLECTION

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER
AMHERST, MASSACHUSETTS

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER
AMHERST, MASSACHUSETTS
413 256-4900 | YIDDISH@BIKHER.ORG
WWW.YIDDISHBOOKCENTER.ORG

•

MAJOR FUNDING FOR THE
STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY
WAS PROVIDED BY:

Lloyd E. Cotsen Trust
Arie & Ida Crown Memorial
The Seymour Grubman Family
David and Barbara B. Hirschhorn Foundation
Max Palevsky
Robert Price
Righteous Persons Foundation
Leif D. Rosenblatt
Sarah and Ben Torchinsky
Harry and Jeanette Weinberg Foundation
AND MEMBERS AND FRIENDS OF THE
National Yiddish Book Center

•

The *goldene pave*, or golden peacock, is a traditional symbol of Yiddish creativity. The inspiration for our colophon comes from a design by the noted artist Yechiel Hadani of Jerusalem, Israel.

The National Yiddish Book Center respects the copyright and intellectual property rights in our books. To the best of our knowledge, this title is either in the public domain or it is an orphan work for which no current copyright holder can be identified. If you hold an active copyright to this work – or if you know who does – please contact us by phone at 413-256-4900 x153, or by email at digitallibrary@bikher.org

פָּרְבַּה יִמְלֹא נֶדֶד
אֵיבָן שְׁלָאכְטָן!
(וְאַמְלָנוּנָר)

אֲגִינָּץ

מעלובע-פארלאג "דער עמעס", מסקוויע 1941

אליהאהלט

ד.	בָּעַרְגָּעַלְטָאָגָן — דָּאָס דַּעֲרֵהוּבָעָנָע וְעוֹטְ זִיגָן.
3	בָּאָרְשָׁאָבָטָקִי — אַוְיסָטָחָבְּ דִּ פָּאַשְׁטִישָׁע בְּאָדָע . . . . .
6	כָּנוֹסִינְגָּאוֹ — סִיגִּיט אַיבְּ גּוֹרִילְ פָּוָן דָּעַרְ מַעֲנְטְּשָׁהִיט . . . . .
9	לְאָבְרוֹשִׁין — סִימָאָט גַּעַשְׂלָאָגָן דִּי שָׁא . . . . .
11	מְ וַיְגָעָר — דָּאָס אַזְוָאָגָםְ פָּאָר אַלְקָמָעָנָס גְּלִיק . . . . .
14	פָּמָאָרְקִיְשׁ — לִידְעָרְ:
	צְוִירָק אַיבְּ הַיְלָאָרְבִּין . . . . .
16	דִּי שְׁוֹועָעָפְּבָנְ דָּעַרְ שְׁוֹועָרְ . . . . .
22	יעַדְעָרְ טָאָקְ וְעוֹטְ אַקְיְוָעָרְ זַיְ וּוֹרָגְ . . . . .
24	בָּאָלְיְ��וֹסְקִי — אַיכְ וּוֹאָרְטָ דָּעַמְ טָאָגְ (לִידְ) . . . . .
26	עַפְּנִינְבָּעָרְג — דָּעַמְ פְּנִינְ צַעַשְׁמָעְטָרְבְּ (לִידְעָרְ) . . . . .
27	קְוִוִּיטְקָא — לִידְעָרְ:
31	פְּנִיעָרְ אַפְּ דִּי סָגְנִיְמָט . . . . .
32	וּוִינְשְׁוֹעָנִיְעָס . . . . .
	שָׁ. חָאָקִינְ — לִידְעָרְ:
34	דִּי הַיְלִיקְסְּטָעְ פְּלִיכְטָ
35	אַלְעָ, אַלְעָ אַפְּנְ פִּינְגְּ . . . . .
	שָׁ. רָאָסִיְג — לִידְעָרְ:
37	דָּעַרְ מַעֲנְטָשְׁ . . . . .
39	בָּאָרְגְּ-אָרוֹפְּ — דָּעַרְ וּוֹעָג . . . . .
40	יְ קָעְרָעָר — בָּאָ לִיְבָשָׁטָבְּ אַמְיְנָעָר אַיכְ שְׁוֹועָרְ (לִידְ) . . . . .
41	עַמְ קָאָזָקָעוֹיִיטְשָׁ — וַיְ פָּוָבְ אַוְיָגְ דָּאָס שְׁוֹאוֹרְצָאָפְּ (לִידְ) . . . . .
42	שָׁ. גָּאָדִיְנָעָר — אַיְנָעָרְ אַלְיָבְ אַיבְ פְּעָלְדְ (דָּעַרְצִיְיְוָנָגְ) . . . . .
58	יְ דָאָבְרוֹשִׁין — צְוִויְ גַּעַשְׁכְּטָעָס (אַסְעָנִישָׁרְ דִּיאָאָגְ) . . . . .
60	שָׁ. גָּאָדִיְנָעָר — אַוְיָגְ . . . . . זָעַלְ דִּיְנָגְ — אַונְדָּעָרְ מִישְׁפָאָכָעְ (אַבְיְלָדְ) . . . . .

ЗА РОДИНУ, В БОЙ!

(сборник)

(На еврейском языке)

Редактор Б. Гольденберг

Подписано к печати 9/VIII-1941 г. А-33104. 4 печ. лист. 3½ уч.-изд. листа.
Тираж 3000 экз. Заказ № 474. Цена 75 коп.

17-я Фабрика национальной книги Огиза РСФСР треста „Полиграфкнига“.
Москва, Шлюзовая наб., 10

דאָס דער הויבּ בעבּע ווועט זיגבוּן

דאָס דער הויבּ בעבּע ווועט זיגבוּן

וועגן דעם מיטלאַלטערלעגן שרעקבּילד — אַינְקֹוויזִיצְיָה הָאָט אֵין זַעַם
צַנְתָּן יָאָרְהָוְנְדָעָרֶת גַּעֲשָׂרְבָּגֶן דַּעַר גַּלְעַנְגְּדוּקָעֶר דִּיכְבָּטָעֶר שְׁמוּעֶל אָסְקוּוּעֶ: «יעדעם אָרט, ווּתְהִינָּן זַי צִילָּט מִיט אַיר פְּלִי, יעַדְעֶר בְּלִינְגְּדוּקָעֶר בּוּיִם, צַו
אָפֶן ווּעַלְכָּנָה זַי שְׁטַעַלְטָה אָוּזָעָק אַיר פּוֹס, יעַדְעֶר בְּלִינְגְּדוּקָעֶר אָוּנָה,
וּוּלְכָּנָה זַי רִירֶת זַיְכָּ צַו, וּוּעַרְטָ גְּלִיכְיָכְטָ פְּאָרְטְּרוּקָעֶט אָוּנָה
כָּאָרְעֻוְדִּיק-פְּאָרְטְּרוּיְעָרֶת. אַיר הָאָרֶץ אַיְזָ אַוְיסְגָּעָנוֹאָסָן פּוֹנָן שְׁטִינְגָּן, אַיר מּוֹיְל
עַפְנָמָן זַי נָאָר אָפֶן אַרְוִוְיזְטוֹלָאָגָן דַּעֲצִיכְעַדְיָקָע קְלָאנְגָּעָן, אַיר שְׁמַרְעַבְוָנוֹגָן
אַיְזָ פְּאָרְוְוָאנְדָלָעָגָן דַּי ווּוּלְטָ אֵין אָמִידְבָּעָר, אָוּנָה גָּאָרְנִיטָן זַאָל אָפֶן דַּעַר
גָּאָרְעָד עַרְדָּ נִיט וּוּאָקָסָן, אָוּנָה נִיט בְּלִיכְבָּנָה זַאָל אָפֶן אַיר קִיְּינָן זַאָפְטִיקָע
פְּלָאנְצָוָגָן, אָוּנָה נִיט שְׁפָרָאָגָן זַאָל אָפֶן אַיר קִיְּינָן גְּרִינָן גְּרוּזָלָן עַרְגָּעָצָ-זָוָוָה». אָוּנָה
דַּי דָּאָזְיקָע וּוּרְטָעָר, וּוּ שְׁמָאָרָק דַּי אַכְּוֹאָרְיָעָס פּוֹנְגָּעָם מִיטָּלָ-
אלְטָעָר הָאָט אֵין זַי נִיט אַפְּגָעָקְלוּגָעָגָן, זַיְנָעָן דַּאָּקָ צַו קְנָאָפָ, צַו שְׁוֹאָאָפָ-
אָוּנָה צַו בְּלָאָס אָפֶן צַו כָּאָרְקָטוּרְיוּזָרָן מִיט זַיְכָּ דַּאָּס שְׁרָעְקָבָילָד פּוֹנָן אָוּנָה-
דוּעָרָ צַיִיט — דַּעַם בְּלָוְטְדוּרְשְׁטִיךָן הִיטְלָעְרִישָׁן פָּאָשִׁים.

מִיט דַּעַם צִיכְנָת זַיְכָּ אָוִיס דַּעַר פָּאָשִׁים, וּוּאָס עַד הָאָט זַיְיָעָר וּוּיְיט
אַרְיְבָעְגָּעְשְׁטִיכָּט אַלְעָרְלִיִּי הִימְלָשְׁרִיעְבְּנְדִּיקָע מְעַרְדָּעְרִישְׁקְיִיטָן, וּוּלְכָעָ זַיְ-
בָּעָגָן וּוּנְ-נִיט-אַיְזָ אַפְּגָעָטָאָגָן גְּעוֹוָאָרָן אָוּנָה הָאָבָּן אָפֶן אַיְבָּיק זַיְכָּ אַיְנָגָעָ-
קְרִיאַצְתָּ אַיְנָעָם זַיְקָאָרָן פּוֹנָן דַּעַר מְעַנְתְּשָׁהִיטָּה.

אָוּנָה נָאָכָּ אָט מִיט וּוּאָס עַד צִיכְנָת זַיְכָּ אָוִיס: עַד אֵין אֵין זַיְנָן טָאָכ
דוּרָכָ אָוּנָה דַּוְרָכָ אַסְדִּיסְטִישָׁעָר. אָגָן אַלְעָ לְעַנְדָּעָר, וּוּאָס דַּי פָּאָסִיטָן
הָאָבָּן בֵּין הַיְנָטָן צַו טָאָגָן בָּאוֹזְיָזָן צַו פְּאָרְכָּאָפָן, פְּאָרְקָנְעַכְתָּן זַיְיָ דַּי מְעַנְ-
טָשָׁנָן נִיט בְּלוּזָן צּוּלִיבָ אַרְוִיסְטְּרִיגָן פָּאָרָד זַיְכָּ גְּנוֹזָגָן, נָאָר אַוְיכָ — אָוּנָה טִילָּ-
מָאָל דְּעַרְיָקָעָר — צּוּלִיבָ דַּעַם סָדִיסְטִישָׁן פְּאָרְגָּעָנִיגָן, וּוּאָס זַיְיָ שְׁעָפָן פּוֹנָן
דְּעַרְגָּנְדָּעָרִיקָן אָוּנָה אַוְיסְרָאָטָן מְעַנְמָשָׁגָן. דַּעַר דִּיעַטְשִׁישָׁעָר בְּאַלְעַבָּאָסְטָעָ,
וּוּלְכָעָר זַיְיָ גִּיבָּן אַיְבָּעָר אַפְּוּלִיָּשָׁ מִידָּל אָפֶן צַו עַקְסְפָּלָאָטִירָן, וּוּיְ אַ-
דִּינְסָטָן, פְּאָרְזָאָגָן זַיְיָ הָאָרָבָן, אָז דַּעַם אַוְמְגָלִיקָלָעָגָן פְּאָרְהָאָרְעָוּוּתָן מִידָּל
זַאָל מְעַן אֵין שְׁטוּב אָפֶן יְעַדְנָ טָרִיט אָוּנָה שְׁרִיטָן גְּעַבָּן אַנְצְוָהָעָרָן: «אַקְעָגָן

אַנְגָּדוֹ בִּיטָּטוֹ אַ בָּאַשְׁעַמְעַנִּישָׁ פָּונְ דָּעֵר סָאמֶעָ נִידְעַרְקְּסְטְּעֵר מַאֲדְרִיְּגָעָן

מִיטָּ דָעֵם זִינְגָּעָן זַיִ אַוִיסְבָּ אַנְצּוֹשְׁטָעָן דִּי לִיטְשִׁישָׁ בָּאַלְעַבָּאַסְטָעָס
מִיטָּ זַיִירָ סָאַדִּיםָ. זַיִ שְׁטְרָעָבָןָ, אַטָּ דִּי אַוִיסְוּוֹרְפָּןָ, אָן אַלְעָ זַאלְןָ זַיִכָּ
דוּרְכְּדִירְגָּוָןָ מִיטָּ זַיִירָ גַּנְפָּטָ. דָּאַסְלִילְגָּבָןָ הַאַלְמָגָןָ זַיִ זַיכָּ אָפָּ פָּונְ דָעֵר
גְּרוּוּסְטָרְ פָּאַשִּׁיטְטִישָׁעָרְ הַאַנְגָּעָ אַוּוּקְצָהָאַרְגָּעָנָעָןָ גַּלְיִיכָּ אַיְדִישָׁ מַוְתָּעָרָ
מִיטָּ אַידָּ גַּעַרְעַטְעַנְעָםָ דְּרִיכְזְנִיאַרְקָןָ יִגְגָּלָ נַאֲרָ דָעַרְפָּאָרָ, וְאָסָ נַאֲכָ אַפְּלָ
גְּרוּסְעָרָעָהָאַנְגָּעָ וְוַעַלְגָּ זַיִ הַאַבָּןָ, וְוַעַןָּ זַיִ וְוַעַלְגָּ צְוּוֹגָעָןָ דִּי דְּאַזְיקָעָ
אוּמְגָלְקְלָעָכָעָ מַוְתָּעָרָ, זַיִ זַאֲלָ אַלְיִינָ פִּידָּןָ צַוָּ זַיִ אַידָּ גַּעַרְאָתָןָ יִגְגָּלָ, זַיִ
זַאֲלָןָ אִיםָ סְטְעוּרִילְיִוְרָןָ.

דִּי פָּאַרְגִּיעָרָ פָּונְ הַיְתְּלָעָרָןָ אָוָןָ פָּונְ זַיִינָעָ אַנְהָעָנָגָעָרָ זַיִינָעָ יַעַגָּעָ
בָּאוּוֹסְטָעָ גְּרוּפָעָ פָּאַרְבְּרַעְכָּעָרָ סָאַדִּיטָןָ, וְאָסָ אַהֲבָןָ אַיִןָ דִּיבְּטְשָׁלָאָנָדָ נַאֲכָ
אַיִןָ דִּי צַּיְּטָןָ פָּוֹנְעָםָ "צְוּוּיְטָןָ רִיכְבָּןָ" בָּאוּוֹזָןָ צַוָּ הַאַרְגָּעָנָעָןָ אַיִןָ דָעֵרָ
שְׁטִילָ יְעַדְרָעָרָ אַרְוָםָ צַעְנְדְּלִיקָעָרָ מַעַנְטָשָׁנָ אָוָןָ אַהֲבָןָ נַאֲכְדָעָםָ אַפְּנָ גַּעַ-
רִיכְטָןָ זַיכָּ מַוְידָעָ גַּעַוְעָןָ, אָוָןָ גַּעַטְאָנָ אַהֲבָןָ זַיִ עַסָּ דָעַרְקָעָרָ צְוּלָבָ דָעֵרָ
גְּרוּסְטָרָהָאַנְגָּעָ, וְאָסָ זַיִ הַאַבָּןָ, בִּיסָּ זַיִ לְאָזָןָ אַוִיסָּ פָּונְ אַמְעַנְטָשָׁנָ
דִּי נַעַשְׂאָמָעָ, אָוָןָ אָוָ דָעֵרָ פְּרָאָפִיטָןָ, וְאָסָ זַיִ הַאַבָּןָ גַּעַהָאָטָ פָּונְ פָּאַרְקוּיְפָןָ
דָּאָסָ פְּלִיְישָׁןָ פָּונְ זַיִירָעָ קָאַרְבָּאָנָעָסָ, וְיִיְיָ דָאָסָ פְּלִיְישָׁןָ פָּונְ פִּיָּ, אַיִןָ שְׁוִינָ
גַּעַוְעָןָ בָּאָ זַיִ אַפְּאַרְגָּעָנָגָןָ פָּונְ אָ צְוּוּיְטָעָרָ, פִּילָּ קְלָעַנְעַרְעָרָ מַאֲדְרִיגָעָ.
הַיְתְּלָעָרָ מִיטָּ זַיִינָעָ אַנְהָעָנָגָעָרָ אַהֲבָןָ בְּלוּזָןָ פָּאַנְטָאַסְטִישָׁ גִּיכָּ אַוִיסְגָּעָ-
בְּרִיטְעַרְטָ דָאָסָ "גַּעַשְׁ עַפְּטָ" פָּונְ דִּי מַעַדְעַרְישָׁ פָּאַרְגְּ�יְעָרָ זַיִירָעָ אָוָןָ
הַאַבָּןָ טְרָאָרְיוֹרִיטָ דִּי וּוּלְטָ. זַיִ הַאַבָּןָ דָעַרְקָעָרָ אַ בְּלוּטְקָעָ מִילְכָאָמָעָ
יַעַדְנָ פְּרָאָגְרָעָסְיוֹןָ מַעַנְטָשָׁנָ אַוְמָעָטָםָ, אַיִןָ וּוּלְכָבָ לְאָנָדָ עָרָ זַאֲלָ זַיכָּ נַיְטָ
גַּעַפְּנָגָןָ. זַיִ הַאַבָּןָ בָּאַשְׁפִּינָגָןָ דָאָסָ מַעַנְטָשְׁלָעָכָעָ אַגְּנָעָםָ מַעַנְטָשָׁנָ אָוָןָ אַהֲבָןָ
וּוּפְגָעָמָוּנָטָרָטָ דָאָסָ פָּאַרְבְּרַעְכָּרָיְשָׁעָ בָּאָ אַלְעָ פָּאַרְבְּרַעְכָּרָ אַיִןָ אַלְעָ
וּוּלְטָ-טִילְגָּןָ.

מִיטָּ שְׁטִינְקָ-בָּאַמְבָעָסָ הַאַבָּןָ זַיִ טָאַגְּטָעַנְלָעָכָעָ בָּאוּוֹאָרְפָּןָ אַלְצָ, וְאָסָ
דָעֵם אַרְגְּנְטָלְעַכָּנָ מַעַנְטָשָׁנָ אַיִןָ אַיִןָ אַלְעָ צַיְּטָןָ פָּונְ דָעֵרָ מַעַטְשָׁלְעַכָּרָ גַּעַ-
שִׁיכְטָעָ גַּעַוְעָנָ הַיְיִלְקָןָ אָוָןָ טְבִיעָרָ. אָוָןָ דָאָסָ פִּילְמִילְיָאַגְּיִקָּעָ סָאַוּוּטִישָׁ פָּאַלְקָןָ,
דָעַרְצָוִינָגָןָ אַיִנָעָםָ גְּרוּסָגָןָ הַוּמָאַנִּיסְטִישָׁנָ גִּיסְטָ פָּונְ לְעַנְגָּעָןָ אָוָןָ סְטָאַלְיִינָגָןָ,
אַיִןָ פָּונְ דָעֵרָ דָאַקְּקָעָרָ פָּאַרְשְׁוּוּרְוָנוֹגָ דָעַרְשִׁיטְעָרָמָנָ גַּעַוְאָגָרָ נִיטָּ וּוּיְנִיקָעָרָ,
וְיִיְיָ פָּונְ דִּי בְּרוּאָנָ-בָּאַמְבָעָסָ, מִיטָּ וּוּלְכָעָ דִּי הַיְתְּלָעָרְשָׁעָ הַעֲנָקָעָרָ טִיְּטָןָ
טָאַגְּטָעַנְלָעָכָעָ שְׁוֹאָכָעָ זְקִינְמָ, פְּרוּוֹעָןָ אָוָןָ קִינְדָעָרָ. רַוִּיקָ, וְיִיְיָ מַעַנְטָשָׁ,
הָאָטָ דָאָסָ גְּרוּיְשָׁעָ פָּאַלְקָןָ זַיכָּ אַוּוּקְגָּעַשְׁמָטָעָלָטָ בָּאַשְׁיָצָןָ דִּי גַּרְעַנְעָצָןָ פָּונְגָעָםָ
פָּאַטְעַרְלָאָנָדָ, וְאָסָ פָּאַרְוּיְרַקְּלָעָכָטָ דִּי גַּרְעַסְטָעָ לְעַבְנָסָ-אִידְעָאָלָןָ, דִּי בְּעַסְטָעָ
טְרוּיְמָעָןָ פָּונְ אַלְעָ דָעַרְחִוְבְּנָסְטָעָ מַעַנְטָשָׁנָ אַיִןָ דָעֵרָ וּוּלְטָ. בָּאַשְׁיָצָנְדִיקָ
דָאָסָ הַאֲרָצָ אָוָןָ דִּי הַאֲפָנָגָןָ פָּונְ דָעֵרָ וּוּלְטָ, רַעַדְתָ אַיצְטָ דָאָסָ פָּאַלְקָןָ
וּוּיְנִיקָ, — עַסְטוֹתָ. עַסְטוֹ אַיִןָ בָּאוּוֹאָפָנָטָ אַיִןָ מִיטָּ דָעֵרָ גְּרוּסְטָעָרָ פִּיזְיְשָׁרָ

אונג טעבנישער קראפט, אי מיטן גרעסטן מענטשלעבן גיטט. טראנדיק
סטאלינגען בא זיך אינ האדגן, איזו יעדערעד פון אונדו גרייט אפזיגעבן
זיין לעבן אינ דער גויסער שלאכט צוישן דער וועלטס שטאלאץ אונ-
צווישן דער מיעטטער פאריסטגער שאנד. דאס אומוירדייע האט אroiיס-
גערופט אפ א מליכאמע דאס דערהויבגען, אוב דאס דערהויבגען וועט
זיגג, ווילע עם איז אינ אלע הינזיכטן שטארקער אונ מעכטיקער פונעם
סויינע. מיט סטאלינס נאמען גיינן מיד באשיכן אונדווער הייליך סאציאלייסטייש
פאטערלאנד.

ס'ארע גוט ווארט — סאציאלייסטייש פאטערלאנד! — סע וועט זיגג!
ס'ארא דערהויבגען נאמען — סטאלין! — ער וועט ראטעווען די
וועלט!

ב. אַרְשָׁאָנָּסְקִי

אויסראָטָב דַּי פָּאַשִּׁיסְטִיכְשׁוּ בָּאָבְדָּעַ!

אם אוונדווער גרויסן, טיעירן פֿאַטְעָרְלָאנְד, וואָס פָּאָר יַעֲדָן שְׁפָאָג
ערד זִינְגָּם האָבָּן מֵיד גַּעַצְּאָלֶט מִת בְּלֹת אָוֹן לְעַבְנָס פָּוָן אוֹנְדוֹזְעַרְ
בעטטע זִיב אָוֹן טַעַכְטָעַר; אוֹנְדוֹזְעַר פֿאַטְעָרְלָאנְד, וואָס מֵיד האָבָּן דּוֹרִיך
צַעַנְדְּלִיקָעַר אָוֹן הַונְּדַעַטְעַר שְׁלַאָכְמָג אִין פְּלָאָמָמ אָוֹן פֿיְיעָר פָּוָן בִּירְגָּעַר-
קרִינְג דּוֹרְכְּגַעַטְרָאָגָן; אם אוֹנְדוֹזְעַר גּוֹיִטָּן, הַיִּיט גּוֹלִיבָּטָן, לִינְגְּלָעָכָן פָּאָ-
טָעָרְלָאנְד, וואָס יַעֲדָעָר שְׁטָרָאָל לִיכְטָט אָפְּ זִינְגָּם עַרְדָּ, יַעֲדָעָר טְרָאָפָּג מְרִיךְיָ-
הַיִּיט זִינְגָּעַר אִיז אוֹיסְגַּעַטְמָפָּט אָוֹן גַּעהְיִילִיקָט גּוֹוֹאָרָגָן דּוֹרָכ בְּלֹת פָּוָן
פְּלָאָמִיקָע פֿאַטְרִיאָטִיכְשׁוּ הַעֲרָצָעָר פָּוָן גַּאנְצָעָז דּוֹרְיִיעָס בעטטע דְּעוֹוָאַלְוּצְיָ-
נָעָרָג, — אם אוֹנְדוֹזְעַר הַיִּילִיקָן פֿאַטְעָרְלָאנְד האָט זִיכְמִיט אַ וּוּילְזָעָר צָעָ-
בּוֹשְׁעָוּטְעַר קְרָאָפָט אַרְפְּגָעָוּוֹאַרְפָּג דּוֹר גַּאֲלָאָנִישָׁ-צְעִיוּשְׁעַטְעָר, בְּלֹת
דּוֹרְשְׁטִיקָעָר פָּאַשְׁיּוּם.

— וואָס זִינְגָּעָן מִילָּגְעָוָן — באָוֹנְדוֹזְעַרטָּס מֵיד יַדְנָן — בֵּין דּוֹר גְּרוּ-
סְעָר סָאַצְּיָאַלְטִיכְשָׁעָר אַקְטִיאָבָּעָר-דְּעוֹוָאַלְיִוצְיָ ?

זו שְׁטוּבָּה פָּוָן אוֹנְטוֹעָר דַּי פִּיס זִינְגָּעָן מֵיד גּוֹלְגִּיבָּן גּוֹוָעָן, צָו
בְּלָאָטָע האָט מַעַן אוֹנְדוֹן שְׁטַעַנְדִּיק גַּעַמְאָכָט. יַעֲדָעָר אוֹיסְטוֹוֹרָפָט אָוֹן
מַעַנוּוֹל האָט זִיכְרָאָנָק אָוֹן מְרִיךְיָ, אָגְשָׁוָם שְׁטָרָאָפָט, גַּעַקְאָגָט אִיזְיָ-
קְעוּוֹג אַיְבָּעָר אוֹנְדוֹן, טַרְעַטָּן מִיטָּט דַּי פִּיס אוֹנְדוֹזְעַר מַעַנְטָמְשָׁלְעָכָע וַיְיַרְדָּע.
מַעַנְטָשָׁג פָּוָן דּוֹר ?עַצְמָעוֹ מַאֲדָרְיָיָע זִינְגָּעָן מֵיד גּוֹוָעָן. וּזְעָר גַּעַדְעַנְקָט
נִיטָּעָנָע פִּינְצְּטָעָרָע, בְּלוֹטְיָקָע צִינְגָּן, וּזְעָנָע דּוֹר גּוֹרִיל פָּוָן יַעֲדָן אַיְנָ-
אַיְקָג פָּוָן אוֹנְדוֹן אִיז אַיְגָאנָגָן גּוֹלְגִּיבָּן אִין דַּי הַעֲנָטָ פָּוָן אַרְמָבָאָגְרָעָנָעָצָטָן
וּוּילְקָרָ ?

די גְּרוּיָסָע סָאַצְּיָאַלְטִיכְשָׁע אַקְטִיאָבָּעָר-דְּעוֹוָאַלְיִוצְיָ האָט אוֹנְדוֹן פָּאָר
מַעַנְטָשָׁג גַּעַמְאָכָט אָוֹן מִיטָּט אַלְעָ מַעַנְטָשָׁג אִינְגָּם לְאָנְד גְּלִיבָּכ. זִי האָט דַּי
גַּעַטָּא-וּזְעָנָט צַעַשְׁמַעַטְעַרְט, אוֹנְדוֹזְעַר דּוֹקָנָס אוֹיטְגּוֹעַלְיִיכְט, זִי האָט אוֹנְדוֹן
אַ נִּיְּיָ לְעַבְנָג גּוֹגָעָבָן, אַ פְּרִידִיקָס אָוֹן אַ גְּלִיקְלָעָכָט. זִי האָט פָּאָר אוֹנְדוֹן

אלע טויערנ פון מעלבכע אוּן מעלאכע געעפנט, די טויערנ, וואס זייןגען
ביז דאג פאר אונדז אָפַן זיבַן שלעסער געווועג פארשלאָסן, זי האט זי
צעפראלט פאר די בריטיסטע מאָסן אונדווערט.

זי האט אונדז מיט אלע פעלקער גליק געמאָט אוּן אַינְג דער גליק-
לעכער מישפֿאָכָע פון אלע פעלקער אַרְיִינְגְּנוּמוּן.

אוּן אַהֲרֹןְקָעָם, פְּלָמָּיקָע, גְּרוּנְצְּלָאָזָע לִיבַע צו אַונְדוּעָר גְּרוּיְסָן,
טְּבִיעָרָן, לִיבְּלָעָן פָּאָטְּעָרְלָאָנד, צו אַונְדוּעָר גְּרוּיְסָן פָּאָרְטִּי, צו אַונְ-
דוּעָר גְּעוֹנְיאָלָן פִּירָעָר בְּרָעָנָט אַינְג אַונְדוּעָר הָרְצָעָר, אַלְיבַע, וְוָאָס קִין-
שׁוּמָן קְרָאָפֶט, וְוִי מְעֻשְׂנוּן-וּוַילְּד זֵי זָאָל נִיט זִין, וּוּשְׁטַׁ זֵי קִינְמָאָל אָוּס-
לְעָשָׂנָן נִיט קָעָנָעָג. וּוְיַי אַוִּיטְּלָעָשָׂן דִּי אַהֲרֹןְקָעָם, פְּלָמָּיקָע, גְּרוּנְצְּלָאָזָע
לִיבַע צו אַונְדוּעָר גְּרוּיְסָן פָּאָטְּעָרְלָאָנד הַיִּסְטָּאָוִיסְטָּעָן דָאָס
לְעָבָן.

אַונְג אָפַט דִּעְרָה הַיִּס גַּעֲלִיבְּטָעָר מַאֲמָע-עָרָד אַונְדוּעָרָר, אָפַט אַיְרָע
פְּעָטָע, בְּלִיעְנְדִּיקָע פְּעָלְדָעָר, אָמַ אַיְרָע אָבָ-
צָאָלְיקָע רִיבְּכָטִימָעָר, וְוָאָס לִיגַּן אַינְג אַיְרָע טִיפְּעִינְשָׁן, אָפַט דִּי צָעְנְדְּלִיקָעָר
פְּעָלְקָעָר, באַפְּרִיטָעָן פָּוֹן אַלְטָן בְּלוּטִיקָן צָאָרִישָׁן יַאֲכָ, באַפְּרִיטָעָן פָּוֹן פִּי-
זִישָׁעָר אַונְג גַּיְסְטִיקָעָר עַקְסְּפָּלְאָטְאָצְיָע, אָפַט דִּי צָרוּיָה הַוְּנְדָעָרָת מִילְּפָאָג
גְּלִיקְלָעָכָע מְעַנְטָשָׁנָן, וְוָאָס הָאָבָן צָוָם עַרְשָׁתָן מְאָל אַינְג דִּעְרָה גַּעֲשִׁיכְטָע
פָּוֹן דִּעְרָה מְעַנְטָשָׁהִיט פְּדִיָּי אַנְגָּוָהָרָבָן צו עַטְעָמָעָן,— אָפַט דַּעַמְּ אַלְעָם הָאָט
זַיְכָ אַרְוְפָּנוּוֹאָרְפָּנוּ אַבְּאַנְדָע מְעַשְׁגָּעָנָע, צָעְוַיְלָוְעָוָעָטָע פָּאַשִּׁיטִישָׁע
כְּיִיעָס אַונְג וּוְיַי מַאְכָן אַטְלָע פָּוֹן אַונְדוּעָר לְאַנְדָע.

זֵי וּוְיַי אַונְדָז פָּאַרְקָנְעָכָטָן אוּבָן צָעְטָרָעָבָן, זֵי וּוְיַי אַונְדָז אַוִיס-
דָאָטָן פָּוֹן דִּעְרָה לִיכְטִיקָעָר וּוּעָלָט. זֵי וּוְיַי בְּרָעָנְגָעָן אָפַט אַוִיטָא-דִּא-פָע
דִּי גָּאנְצָע וּוּעָלָט-קוּלְטוּר. אַלְצָ, וְוָאָס דִּעְרָה מְעַנְטָשָׁלְעָכָבָר גַּעַנִּי הָאָטָן גַּעַשְׁאָפָן
אַינְג פָּאַרְיוֹוִיפָּט פָּוֹן טִוְּגָנְטָעָר יַאֲרָגָן, אַלְצָ, וְוָאָס דִּי בְּעָסְטָעָ, לִיכְטִיקָעָמָיָה
כָּעָס פָּוֹן דִּעְרָה וּוּעָלָט הָאָבָן מִיטָּאָזְוִילָמִי אַונְגָּזְלָמָלָט אַונְגָּזְלָמָלָט,— דָאָס אַלְצָ וּוְיַי דִּי מְעַשְׁגָּעָנָע פָּאַשִּׁיטִישָׁע בְּאַנְדָע צָעְטָרָעָטָן,
פָּאַרְבָּרָעָנָע, פָּאַרְכִּיכְטָן.

אַיְינְג "קוּלְטוּר" וּוְיַי זֵי אַיְבָּוּלָאָזָן הָעָרָשָׁן אָפַט דִּעְרָה גַּאנְצָעָר וּוּעָלָט —
די "קוּלְטוּר" פָּוֹן הָאָק אַונְג שְׁוּעָרָד, די "קוּלְטוּר" פָּוֹן טָלְעָגָן. דִּעְרָה
פָּאַשִּׁיםָהָלָט, אַז עַס דָאָרָט נִיט בְּלִיבְּנָן אַינְג דִּעְרָה וּוּעָלָט קִין אַיְינְג
מְעַנְטָשָׁה, וְוָאָס טְרָאָכָט אַונְג דָעָנְקָט. פּוֹטָט דָאָרָט זִין אַיְנְעָם מְעַנְטָשָׁנָס
קָאָפָּ, אַוִיסְגָּעָלָאָשָׁן דָאָרָט וּוּעָרָג דַעַמְּ מְעַנְטָשָׁנָס הָאָרֶץ. אַינְג אַיְזָלָעָג, וְוָאָס
וּוִיסְגָּן נִאָר מְאָסָע שְׁלָעָפָן, דָאָרָט פָּאַרְדוּוָאַנְדָלָט וּוּעָרָג די גַּאנְצָע מְעַנְטָשָׁה-
הַיִּיטָּם: אַונְטָעָרָגִין דָאָרָט די אַיְצְטִיקָעָוּ וּוּעָלָט, אַונְג אַיְרָע כּוּרְוּוּס זָאָל
אַוִיסְגָּעָבוּיט וּוּעָרָג אַגְּרָאַנְדִּיְזָעָר קָאַנְצָלָאָגָעָר, אַונְג די גַּאנְצָע מְעַנְטָשָׁה-
הַיִּיטָּס זָאָל מִיט דִּעְרָה צְעִיּוֹשָׁעָטָע פָּאַשִּׁיטִישָׁעָר נָאַהְיִיקָע אַהֲיִינְג פָּאַרְטִּיבָן

ווערג, אונ הערשן זאל איבער דער ואנצעער וועלט די „אויסלערוילטען“
ראסע — די אוישע ראסע. אט וואס עט האט פארטראקט פאר אונזין,
פאר אונדזערע צוויי הונדערט מיליאן פריעץ סָאַוועטישע בירגער דער
מעשועגענד טאדיסט אונ טאלען הייטער.

דער קאמפ וועט זיין א שווערעד. אבער זאל יעדערעד פון אונזין
סָאַוועטישע בירגער געלענקען: אונדזער פערזענעלעכ לעבן, דאס לעבן
אונ די גילקלעכע צוקונטט פון אונדזערע קינדער איז אפהעהנגיק פון דעם
ニיצָאָכָבָן אַיְבָּעֶר דַּעַם גִּיפְטִיקָן פָּאַשְׁיָוָם. נִיטָאָקִיָּה אַנְדָּעָרָע אַינְטָעָרָעָן אֵין
לְעֵבָן, אַוְיסָעָר דַּעַם אַינְטָעָרָע פון פָּאַרְטִּיְידִּיקָן דַּאֲסָהָיְמָלָאָגָן. נִיטָאָ
קִיָּה אַנְדָּעָרָע דִּיְגָּעָס אָונָ זָאָרָג, אֹז אַלְצָ אַפְּגָּרָנט אָונָ
אֵין טְילָ זְאָל זְיָנָן קָאנְצָעָנְטָרִירָט אַרְוָתָ דָּעָר לְעַצְטָעָר אָונָ אַנְטָשִׂיְידָעָנָדָר
שְׁלָאָכָטָ קָעָגָן דָּעָר מְעַנְּטָשָׁנְפְּרָעָטְעִירְשָׁעָר בָּאָנְדָעָ.

פון אונזין, פונגסם גורייסן סָאַוועטישן פָּאַלְקָן, וועט דער פָּאַשְׁיָוָם
קריגן די מאפאָלָע. דאס מָאָל וועט זִיכְרָעָר אַונָ בִּיטְעָרָע אַנְטָוִישָׁוָגָן. דאס גְּרוֹיסָע, מְעַכְטִיקָע סָאַוּוּ-
טִישָׁע פָּאַלְקָן וועט זִיכְרָעָן לְאָזָן פָּאַרְשָׁקָלָאָפָן. אָ פָּאַלְקָן, וְאָסָהָקָט זִיכְרָעָן
אֵין סִינְעָ אַרְוִיסְגָּעָשְׁלִידְעָרָט פָּוָן זְיָנָן עַדְךָ, וְעַן יַעֲנָעָרָהָט זִיכְרָעָן
פְּרוֹוֹסָטָ פָּאָרְכָּאָפָן; אָ פָּאַלְקָן, וְאָסָהָקָט אַרְוִיסְגָּעָשְׁלִידְעָרָט אֵין זְיָנָן
קֻעְמָפָעָר דָּעָרָיְצִיאָנְעָרָן; וְאָסָהָקָט גַּעֲגָבָן דַּעַם לְאָנְדָעָ אָזָא גַּעֲנִיאָלָע
קָאָמוֹנִיסְטִישָׁעָ פָּאַרְטִּיָּה, אַזְעָלָכָעָ גַּעֲנִיאָלָעָ פִּרְעָרָעָ, וְעַן לְעֵנִינָן אָונָ סְטָאָלִינָן;
אָ פָּאַלְקָן, וְאָסָהָקָט שְׁוִינָן בָּאָלָד אָ פְּעָרְטָלָיְאָרְהָהָנוֹנָדָרָט אֵין זְיָנָן אַוִיסָ-
גָּעָקָעָמְפָטָעָר סָאַצְיָאַלִּיטִישָׁעָר אַרְדָּעָנוֹנָגָן, אֵין פּוֹלְשָׁטָעָנְדִּיקָעָרָ פְּרִיבָּהִיטָ-
אַונְטָעָר דָּעָר לְיִכְטִיקָעָר זְוָן פָּוָן דָּעָר סְטָאָלִינִישָׁעָרָ קָאָנוֹסְטִיטְוֹצְיָה, — אָזָא
פָּאַלְקָן וועט דָוָרָכָ קִיְּבָן שְׁוּמָן קְרָאָפָט אֵין דָעָר ווּלְטָ נִיטָ אַיְינְגָעָרָאָכָנָן
ווערג, אָזָא פָּאַלְקָן וועט זִיכְרָעָן לְאָזָן פָּאַרְשָׁקָלָאָפָן!

זִיכְרָעָן אָונָ אַלְצָ גִּיבָּן מִיר אָפָ דַּעַם פָּרָאָנָט, אַונְדָּזָעָר גְּרוֹיטָעָ, מַעְכָּ-
טִיקָעָר, אָוּמְבָאַזְגָבָאָרָעָר דָוִיטָעָר אַרְמִיָּה, אָונָ אַונְטָעָר דָעָר אַנְפְּרָוָגָן פָּוָן
אַונְדָזָעָר לְיִבְלָעָכָעָר, גְּרוֹיסָעָר קָאָמוֹנִיסְטִישָׁעָרָ פָּאַרְטִּיָּה, פָּוָן אַונְדָזָעָר גַּעַ-
נִיאָלָגָן פִּרְעָרָעָ אָונָ סְטָאָלִטָעָגָן, דַּעַם כָּאוּוֹרָסְטָאָלִינָגָן, וּלְעָלָגָן מִיר בָּאָזְגָגָן
דַּעַם פָּאַשְׁיָוָם אָונָ אִים עַנְדְגַלְטִיקָ פָּאַרְנִיכָטָן.
צָעַשְׁמָעַטָּעָרָג אָונָ אַפְוּוִישָׁןָ פָּוָן דָעָר עַדְךָ דִּי צָעִוְשָׁעָטָעָ, וַיְלָדָעָ, גִּיפְ-
טִיקָעָ בָּאָנְדָעָ פָּאַשְׁיָוָטִישָׁעָ טָאַלְאָגָנִים!

לְעֵבָן זְאָל דָאס גְּרוֹיטָעָ, פְּרִיעָזָ, טִיעָרָעָ סָאַוועטִישָׁעָ לְאָנְדָעָ!

ו. נויסינאואר

ס' גייט איב גוירל פוב דער מענטש האיט!

דער היטערישער פאשיזם האט אין ציל: פארואנדלאען גאנץ אייידען וראפע, די גארע וועלט אין איינט קאנצלאגער, אלע פעלקער אין איינט געפונגטעטן שקלאָפַ, די גארע מענטש האיט אין צויפיטיקע איזוילען, אוּן פארוירקֿלעכט זאל אָט דאס אלצ' ווערג מיט די מעטָאנַט פון בלוטדורש-טייק ווילדען כיביעס.

די מענטש האיט האט דורך לאנגע דזירעס געשאָפַן אַ קולטור, אוּס-געבלידעט פֿאָרְשְׁטָעְלְונְגְּעָן פון דעם, געבאָטַן פון הוּמָאַנִּיטַעַט, אַידְעָאַלְן פון גערעכטיקֿיַט.

וילדען כיביעס וויסן ניט פון קיין דעם; שאָקָאלַן פֿאָרְמָאָגָן ניט קיין אַידְעָאַלְן; מענטשנְפֶּרֶעֶסֶר האָבָן קיין באָגְרִיף ניט פון קיין מענטש-לעכע געבאָטַן.

פאָשִׂיטָן וויסן בלויין פון איינטַיגַּט — פון בלוטדורשטיין סַאָדִיסְטִּישָׁן פֿאָרְדָּאַרְבָּן.

די געשיכטען וויסט ניט פון אַוְלְכָעַ בִּישְׁפִּילְגַּן, וואָס מע זאָל זיי קאנען פֿאָרְגְּלִיכְנֵן צו דעם, וואָס די פֿאָשִׂיטִישׁעַ באָצְוָנוּנְעַד מועז מיט די פעלקער, וועלכע זיינען אַרְיִינְגְּעָפָאלְן אַינְזִיעָרַע נְגַלְגַּל. די געשיכטען וויסט ניט פון אֹזָאַ כִּיְשִׁישַׁ-וּוַיְלְדָעַר אַכְּזָאָרִיעַס, פון אֹזָאַ בלוטדורש-טיין, ווי באָ די פֿאָשִׂיטָן בענגעִיַּע זיִיעָרַע קַאֲרָבָּאנְעַט.

די פֿאָשִׂיטִישׁעַ הענקיַר וויסן זיִיעָר גּוֹט, אֹזָאַ טְוָרְמָע, אַינְזִיעַל-כּעָר זיי האָבָן פֿאָרְוָאנְדָלְטַם אַיְדָאָפָע פון לְאַמְּאַנְשָׁן בֵּין די גְּרוּנְעַצְּבָן פון רָאַטְנְפָאַרְבָּאַנד, שְׁמִיטַּת אָפַ זָאָמָד, קָאַלְזָוָמָאַן דער רָאַטְנְפָאַרְבָּאַנד — די פָּעַס-טוֹנָג פון דער מענטש האיט — אַינְזִיטָּאָרְקָן פרְבִּי.

באָ אָט דער פֿעַטְמוֹגַג פון דער מענטש האיט וועלג די פֿאָשִׂיטִישׁעַ כִּיְיַעַס צְעַבְּרַעַכְנֵן זיִיעָרַע קֻעַּט. גַּעֲרַעַכְט אַיְזָעַוָּעַן אַרְנוֹדוֹזָעַר אַוְמְשָׁטָעַרְבַּ-לְעַכְעַר גַּאֲרַקִּי, וועג עַד האָט גַּעַשְׁרִיבַּג, אֹזָאַיְזָעַט פֿאָרְדָּאַב אֹזָאַ קַרְאָפְטַם

אָפַּ דָּעֵר וּוּלְטַ, וּוֹאָסַ זָאָלַ אִימְשְׁתָּאָנְדַ זַיְגַ פֿאָרְטוֹנוֹקְלָעַגַ דָּעַם פֿאָקְעַלַ,

וּוֹאָסַ לְעַנְגַן הָאָשַׁ אַנְגָעַצְרוֹנְדַבַ דִּי מְעַנְטְשָׁהִיטַ קָאָגַ נִיכְטַ אָבוֹ וּוּסַטַ נִיכְטַ אַרְמוֹ-

קוּמָעַגַ, אַרְנוֹדוּעַרַ לְאָנְדַ, לְעַנְגַן — סְטָאַלִינַסַ לְאָנְדַ וּוּטַ זַיְגַן, וּוֹיְילַ פֿוֹן דָעַם

הַעֲנָגַט אָפַּ דָעֵר גּוֹרְלַ פֿוֹן דָעֵר מְעַנְטְשָׁהִיטַ.

מִירַ, טָאוּעַטִישַׁע יַידַן, בִּירְגַעַרַ פֿוֹן אַרְנוֹדוּעַרַ גּוֹרְיַהַן הַיְמָלָאָנַדַ, דָאָרְפַּן
זַיְגַן אַיְבַּ דִי פֶּדְעַרְשַׁטַע רִיעַגַן פֿוֹן דִי בְּעַסְטַע קַעַמְפַעַר אַיְנַ דָעֵר מִילְכָאָמַע

פָאָר אַרְנוֹדוּעַרַ לְאָנְדַ, פָאָר דָעֵר גָּאָרְעַדַ מְעַנְטְשָׁהִיטַ.

לְעַנְגַן הָאָשַׁ אַיְנָמָאָלַ גּוּשְׁרִיבַן, אֹזַ דִי „אַלְוּעַלְלַעַלְכַ-פֿרָאָגְרַעַסְטוֹוּעַ
שְׁטִירִיבַן פֿוֹן דָעֵר יַידִישַׁעַר קְוַלְטוֹרַ“ הַאָבָן זִיכְ אַלְעַמָּאָלַ אַרְוִיסְגַּעַווּזַן אַיְנַ
דָעַם, וּוֹאָסַ „דָעֵר פֿרָאָצְעַנְטַ יַידַן אַיְנַ דָעַמְאָקְרָאַטִישַׁע אָוֹן פֿרָאָלְעַטְאַרְיִישַׁע
בָּאוּעַגְ�נוּגַעַן אַיְנַ אַוְמָעַטָוּמַה הַעֲכָרַ פֿוֹן דָעַם פֿרָאָצְעַנְטַ يַידַן צּוּוִישַׁן
דָעֵר בָּאַטְעַלְקָעַרְוֹנְגַ בִּיכְלָאָלַ“ (לְעַנְגַן, בְּאָנְדַ, XVII, ז. 138).

דָעֵר דָאַיְקַעַר בְּעַטְעַר טְרָאָדִיצְיַעַר פֿוֹן אַרְנוֹדוּעַרַ פָּאָלַקַ וּוּלְגַן מִירַ
בְּלִיבַן טְרַיַ אַיְנָעַמַ הַיְלִיקַן קַאָמַפַ פָאָר אַרְנוֹדוּעַרַ הַיְמָלָאָנַדַ קַעַגַ דָעַם
פָאַשְׁיוּמַן.

דִי פֿעַסְטוֹנְגַ פֿוֹן דָעֵר מְעַנְטְשָׁהִיטַ — אַרְנוֹדוּעַרַ הַיְמָלָאָנַד — מַוּזַ בָאַ-

שִׁיצַטַ וּוּרְגַן, דָאָסַ לְאָנְדַ פֿוֹן לְעַנְגַן — סְטָאַלִינַגַ מַוּזַ זַיְגַן!

י. דאברושין

ס' האָט געשלַָאָגָָב די שאָן!

ס' אָיִז גּוֹוֹעַן אֵינְ אַיִינְעַם אַפְּארְטָאָג אֵינְ קִיעְוַה אָפְּנָאָל. אַפְּ אַיִינְעַר פּוֹן דִּי באָנְ-לִינְיֶעֶס אֵין גּוֹשְׁטָאָנְעַן גְּרִיטַא אַצְוָג, וּוֹאָס אֵין גּוֹגָאנְעַג אַפְּ מִירְעוֹו, גּוֹפְּרִיט הָאָט עַר אַנְ אַרְבְּעַטְעַר-אַטְרִיאָד, וּוֹאָס אֵין גּוֹגָאנְעַג זִיכְרַאָגְנַע מִיט דִּי דִּיבְּתְשִׁישַׁע אַקְרָפְּאָנְטָג, מִיט וּוְילָה-הָעַלְמָס יְנְקָעַרְשָׁע כָּאַיְאָלָעָס, וּוּלְכָעַ האָבָּן פָּאָרְנוּמָעַ אַקְרָאָגָע אָוָן האָבָּן גּוֹהָאָט בְּעַדְיָע צָו דַּעֲרַשְׂטִיקָן דִּי אַקְאָרְשָׁט דָּאנְ אַפְּגּוּקְוּמָעָנָע יְוָנָגָעַ מְעַלְכָּעַ פּוֹן באָפְּרִיטָע אַרְבְּעַטְעַר אָוָן פּוֹיעָרִים.

ס' אָיִז גּוֹוֹעַן צָו באָוּוֹנְדָּעָרָג דִּי דִּיסְצְּפְּלִינְרִקְיִיט, דִּי שְׁטְרָעָנְגַּע באָוּוֹסְטוּנִיקָּע האַלְטָנוֹג פָּוּנְעַמְלָקְלִינְעַמְלָקְיִיט, דִּי מְוֻטְקִיְּט, מִיט וּוְעָלָה-כָּעָר דָּאָס קִימָאָט אָוּמְבָּאוּוּאָפְּנָטָע הַיְּפָל אַרְבְּעַטְעַר אֵין גּוֹגָאנְעַג זִיכְרַאָגְנַע זִיכְרַאָגְנַע מִיט דִּי אַפְּגּוּפְּרַעְטָעָנָע, פּוֹן קָאָפְּ בֵּין דִּי פִּיס באָוּוֹאָפְּנָטָע דִּי-טְשִׁישָׁע רְוִיבָּעָר-מַאְכָּנָעָט.

אָוָן אַיִינְגָּעָשְׁנִינְטָן הָאָט זִיכְרַאָגְנַע אַיִינְ זִיכְרַאָגְנַע אַשְׁטָרָעָנְגַּע גּוֹזִיכְט פּוֹן אַמִּיטְלִיאָרִיךְן רְוִישָׁנְגַּע אַרְבְּעַטְעַר. אֵין דִּי קְנִיטִישָׁבְּ פָוּנְעַמְלִיכְזָבְּן דָּאָזְיִיךְן אָפְּעַנְעַמְלִיכְזָבְּן אַוְיסְדָּרִיךְלְעָכְבָּן פָּאָגְנְעַמְלִיכְזָבְּן זִיכְרַאָגְנַע נַאֲכָלְבִּיבָּן דִּי שְׁטוּבָּבָן פּוֹן דָּעָר פָּאָבְּרִיךְ-מַאְשִׁין, באַ וּוּלְכָעָר עַר אֵין דִּי נַאֲכָלְבִּיבָּן מִסְטָאָמָע גּוֹשְׁטָאָנְעַן, אָוָן דִּי אוֹגָן זִיכְרַאָגְנַע האָבָּן גּוֹלִיכְטָן קָעָגְנַע דָּעָר אַפְּגִּיגִיְּנְדִּיקְעָר הַעַלְלָעָר זָוָן. מִיט אִיבָּן פּוֹס אֵין עַר גּוֹשְׁטָאָנְעַן אָפְּנָן טְרַעְפֵּל פּוֹן זָוָן, וּוֹאָס הָאָט גּוֹשְׁטָאָנְעַן אֵין לְאָזָן זִיכְרַאָגְנַע זִיכְרַאָגְנַע, אִיבָּן האָנְטָמָה הָאָט עַר אַפְּגִּיגִיְּנְדִּיקְעָר אֵין דָּעָר הַיְּכִיכָּבָד אַנְ פּוֹיְסָט, אָוָן מִיט דָּעָר צְוּוּיִיטָעָר — הָאָט עַר, זִיכְרַאָגְנַע-גּוֹנְדִּיקְעָר, אַרוּמוֹגְעַנְמָעַן דִּי פְּרוֹוי, אָוָן אַפְּוּוִישְׁנְדִּיקְעָר אַיְדָר אַרְיוֹג אַטְרָעָר, הָאָט עַר הָאָרֶט אָוָן פָּעַטְמַט אַ וּוּנְדָעַרְבָּאָרְעָד יְכָעַרְקָט אַ זָּאָג גּוֹשְׁטָאָנְעַן — זִיכְרַאָגְנַע נִיט. מִירְגָּן קְוּמָעַן אַיִינְגִּיכְנַע צְוָרִיךְ. מִירְגָּן נַאֲדָר אַפְּרָאָמָעַן דִּי פָאָסְקוּדְסְטוּעָר פָּנְעַמְלִיכְזָבְּן לְאָנְדָר...

נַאֲכָמָאָל אֵין אַיְצָט אַפְּגּוּשְׁטָאָנְעַן דָּאָס לְאָנְדָר פּוֹן באָפְּרִיטָע אַרְבָּעָ-טָעָר אָוָן פּוֹיעָרִים. וּוּדְעָר אַוְעָק אַפְּרָאָמָעַן דִּי פָאָסְקוּדְסְטוּעָר, אַרוּיסְטִיאָגְנַע אָוָן פָּאָרְנִיכְטָן דִּי צְעַוְוִילְדָעַוּעַטָּע דִּיבְּתְשִׁישַׁע רְוִיבָּעָרִישַׁע כָּאַיְאָלָעָס, וּוֹאָס

ז' פֿוֹנַג אִיצְט אָוְטָעֵר דַעַר אַנְפִירּוֹנוֹ פֿוֹנַג הַיְמָלֶעֶן גַעֲקוּמָעַן אָוּוּקְרָזְבָּן דַאֱטַס גִילִיךְ אָוָן דַי פֿרִיהַיִיט באָדַי פֿעַלְקָעָר פֿוֹנַעַם רַאַטְנְפָאַרְבָּאַנד, דַעַר טְרִינְקָעָג אִיבָן בְּלוֹט דַאֱט פֿאַרְפָּעַסְטִיקְטָע, דַאֱט אַוְפָּגְעַבְלִיטָע לְאַנְד פֿוֹנַג סְצִיאַלְיוֹם.

ニישטָאַ קִיְינַ גַּרְעַסְעַרְעַר פֿינְגַטְ פֿוֹנַג דַעַר מַעַנְטַשְׁהַיִיט, וּוּי דַעַר בְּלוֹטְ טִיקָעָר פָאַשְׂיוֹם, אָוָן נִישטָאַ קִיְינַ גַּרְעַסְעַרְעַר צָאָרָג, וּוּי דַעַר צָאָרָג טְרוֹ- נָעַם סְאַוּוּעַטְישָׁן פְּאַלְקָ, וּוּאָסַ האָט דַעַרְקָעָרְטָא אַהֲילְקָעָ פָאַטְעַלְעַנְדִישָׁע- מִילְכָאָמָעָ, גַעֲנוּמָעָג אִיבָן זִינְגָעָ מַעַכְתִּיקָעָ העַנְטָדָעָמָעָג וּוּרְלָדָפְוָן דַעַר מַעַנְטָשָׁ- הַיִיט, דַעַר גּוֹרְדָלָפְוָן דַי אַוְנְטְעַרְדְּרִיקְטָעָ פֿעַלְקָעָר, וּוּאָסַ בְּלוֹטָן אִינְדִי אַיְזְעַרְגָעָ פֿינְ-קָלְאַמְּרָגָן, פֿאַרְצָוקְטָעָפֿוֹנַג דַעַר פֿאַשְׁיסְטִישָׁעָרְ רַויְבְ-כִּיְעָ, וּוּלְכָעָהָאָט זִיכְ פֿאַרְמָאַסְטָן אָמַ זִיְעָרָ מַעַנְטַשְׁלַעַכְעָרָ וּוּרְדָעָ אָוָן בְּאָ- וּוּסְטוֹזְבָּיגָן.

וּוּאַרְעָם שְׁוּוּרְעָרָ שְׁוּוּרְעָרָ אָוָן פֿינְגַלְעַכְעָרָפֿוֹנַג דַעַר פֿיְזִישָׁעָרְ פֿאַרְקָנְעַכְטָנוֹג אִין דַי פֿאַרְקָנְעַכְטָנוֹגְ פֿוֹנַעַם מַעַנְטַשְׁלַעַכְעָנָג גַעֲדוֹגָאָק אָוָן גַעֲווֹיסְבָּן, דַי פָאָרָ- דָאַרְבָּוָגָגְ פֿוֹנַג דַעַר מַעַנְטַשְׁלַעַכְעָרְ מָאָרָאָל, דַעַר מַעַנְטַשְׁ-הָאָס, דַי פֿעַלְקָעָרְ- סִינְגָעָ דַי פֿאַשְׁיסְטִישָׁעָפֿאַרְפִּינְצְטָעוֹרְגָגְ פֿוֹנַג מַעַנְטַשְׁלַעַכְעָרְ הַעֲצָעָר אָוָן מוּבָּכָעָ.

— טָאָג אָוָן נָאָכָט — הָאָט מִיד דַעַצְיִילָט אִינְגָעָר אָגָלְטָעָר יִיךְ פֿוֹנַג דַי בְּאַפְּרִיטָעָ מִירְלָאוֹו-גַעֲגָנְטָן — בֵּין אִיכְ גַעֲלָאָפְן אָוּנְטָעָרָג הַאָגָלְ פֿוֹנַג דַי פֿאַשְׁיסְטִישָׁעָ קְוִילָגְ, גַעֲפִירְתָהָאָבָאָאָיכְ פָאָר זַיְהַעַנְטַלְעָכְ צְוּוֹיְ קְלִינְגָעָ קִינְדָעָר, מִינְגָעָ פֿאַרְיָאָסְעַמְטָעָ אַיְינְקָלְעָכְ, אַיְגְנְטַלְעָכְ הַאָבָגָנְ זַיְיַיְמָיכְ גַעַ- פִירְטָ, אִיכְ בֵּין בְּלַנְדָגְ גַעֲוָאָרָגְ אָוָן וּוּגָגְ, פֿוֹנַג שְׁרַעַקְ אָוָן פֿינְגָהָאָבָאָגָנְ מִינְגָרְ רִיעָגְ, סְאָיְוָיְרָ אַיְסְגָעְרוֹגָגְנָגְ דַי שְׁיַיְגָגְ פֿוֹנַג דַי אָוָגָגְ... אָמַ דַעַר גַרְעַנְעָץ — הָאָט דַעַר אַלְטָעָרְ פֿאַרְעַנְדִיקָטְ זִינְגְ דַעַרְצִיְילָזָגְ — הָאָט אַיְגָגָרְ רַוְתְּאַרְמִיְעָרְ גַעֲנוּמָעָגְ מִינְגָעָ בְּיִידְעָ יְעֻטְוִימִיםְ אָמַ דַי הַעַנְטָדָעָר אָוָן הָאָט צָוְמִיד גַעֲזָגָטָ:

— אִיר זִיְטָ פֿאַרְמָאַטְעָרְ, זִיְדָעָנְיוֹ!

— סְאָיְזָ דַאָרְטָ פֿינְצְטָעָרְ, טִיבְעָרְ, — הָאָבָאָיכְ אִים גַעֲנַטְפָעָרְ, — אָוָיְ, אִיזְ דַאָרְטָ פֿינְצְטָעָרְ !!
מִט אָט דַי שְׁרַעַקְלַעַכְסָטָעְ מַעַרְדִעְרִישָׁעְ וּוּלְטְ-פֿאַרְפִּינְצְטָעְרָעְ אִיזְ אַוּעָקָ אִינְגָעָ אַיְצְטָ אַוּעָקָ שְׁלַאָגָנְ זִיכְ דַעַר יְוָנְגָגָרְ רַוְתְּאַרְמִיְעָרְ. עַד אִיזְ אַוּעָקָ אִינְגָעָ שְׁלַאָכָטְ צְוֹאָמָעָגְ מִיטְ אלְעָ בעַסְטָעְ זַיְנְ פֿוֹנַעַםְ פְּאַלְקָ, צְוֹאָמָעָגְ מִיטָּנְגָעָ גַאנְגָעָגְ סְאַוּוּעַטְישָׁןְ פְּאַלְקָ, וּוּאָסַ האָטְ אַיְגְנְגָעְ�וָאָטָמְ אָיְנְ בְּלוֹטְ דַי לַעֲנִינְיִשְׁ- סְטָאַלְיִינְיִשְׁעָגְ עַבְאָטָנְ פֿוֹנַעַםְ סְאַצְיָאַלְיִסְטִישָׁןְ הוּמָאָנִיּוֹםְ. דַעַר יְוָנְגָגָרְ רַוְתְּ- אַרְמִיְעָרְ וּוּעַטְ זִיכָעָרְ בְּאַצְאָלָגְ אַוְיכְ פֿאָרָגְ יְזָנְסְ אַוְיָגְ, וּוּפָאָרְ דַעַרְ פֿאַרְפִּינְצְטָעְרָטָעְ שְׁיַיְגָגְ דַי אַלְעָ, וּוּאָסַ וּוּרָגְ טָאָגְ אָוָן נָאָכָט גַעֲפִינְיִ- נִיקָטְ פֿוֹנַג דַי פֿאַשְׁיסְטִישָׁעָגְ אַזְוָלָאָגְנִיםְ,

פָּאָר דַּעַר פָּאָרְפִּינְצָטְעֶרְטָעֶר שִׁינְגֵּן הָאָט זַיְכּ פָּאָרְפְּלִיכְטָעַט אֹוִיכּ צָאָלָגּ
דַּי סָאוּוּתִישַׁע אִינְטָעַלְגַּעַנְצּ, דַּי שֻׁעְפָּעַר פָּוּנְגּ דַּעַר קָוְלְטוּר אֹוִן קוֹנוֹסְטּ,
וּוֹאָס וּוֹעָלָגּ זַיְכּ אֹוִיכּ שְׁלָאָגּוּן בֵּין לְעַצְּטָן טְרָאָפּוּן בְּלָוטּ, בֵּין לְעַצְּטָן מְוַנְּקּ
פָּוּנְגּ זַיְעַר בָּאוּוֹסְטְּזִינְגּ. פָּעַלְשָׂן אַיְנִין דַּעַר דָּאָזְיְקָעָר הַיְּלִיקָעָר פְּלִיכְטָה הַיִּסְטּ
פָּעַלְשָׂן אַיְנִעם בָּאוּרָה פָּוּנְעָם מְעַנְטְּשָׁלְעָכְנָה גַּעֲדָאָנָקּ אֹוִן גְּוּוֹיְסָגּ, פָּאָרְאָטָן
דַּי דְּוִירָעָסּ קָוְלְטוּר-שֻׁעְפָּעַר, קִינְסְטְּלָעָר, טְרוּמִימָעָר, דְּוִירָעָסּ קַעְמָפָעָר, וּוֹאָס
הַאָבָּן אַפְּגָעָגָעָבָּן אַ לְּעַבְּנָן פָּאָר דַּעַר בָּאוּרְכְּעָרְוָנָגּ פָּוּנְגּ דַּעַר קוֹנוֹסְטּ אֹוִטּ
קוֹלוֹטָוּר, פָּאָר דַּעַמּ אַבְּעָרְבָּי פָּוּנְעָם מְעַנְטְּשָׁלְעָכְנָה בָּאוּוֹסְטְּזִינְגּ.

דַּעַר טָאָגּ פָּוּנְגּ גַּעֲצָאָלְטָס אַיְן גְּעַקְוּמָעָן. דַּי שָׁאָ פָּוּנְגּ דַּעַר גְּרוֹיְסָעָר
מְעַנְטְּשָׁנָה-בָּאָפְּרִיְינְגּ הָאָט גַּעֲשָׁאָגּוּנָה! מִיר וּוֹעָלָגּ, וּוֹי דַּעַר קִיעְוּוּר אַרְבָּעָ-
שְׁעָרָה הָאָט אַמְּאָל גַּעֲזָאָנָט, אַפְּרָאָמָעָנָה דַּי פָּאָסְקְוּדְסְטוּעָ. פָּוּנְקָשׁ וּוֹי דָּאָנָט
אַיְנִיאָר 1918, זִיְינְעָנָה אִיצְטָ אַנְגָּעָשְׁטָרָעָנְגָט-פָּאָרְהָאָרְטָעוּוּת דַּי פָּעָנְעָמָעָר
בָּאָ דַּי זִינְגּ אַרְוָן טָעַכְטָעָר פָּוּנְעָם סָאוּוּתִישַׁן פָּאָלָקּ; פָּוּנְקָשׁ וּוֹי דָּאָנָט, הַיִּיבָּט
זַיְכּ זַיְכּ הָאָנָט מִיטּ אַפְּוִיסָט אַיְנִין דַּעַר הַיִּיכּ, אֹוִן אַ זִּגְעָרִישָׁע שְׁוּוּעָ
רִיכְיסְטּ זַיְכּ פָּוּנְעָם הָאָרָצּ אֹוִן פָּוּנְגּ דַּי לִיפְנֵן:
— פָּאָרְנוּכְּטָן, פָּאָרְטִילְיקְּגּ פָּוּנְגּ דַּעַר וּוֹעָלָט דַּי פָּאָשִׁיסְטִישַׁע אַרְמוֹוִידּ-
דִּיקְנִיטִּין!

מ. ווינער

דאַס אַיז אַ מִילְבָּאָמָּע פָּאָר אלעמענט גֶּליק

די בלוטיקע פאשיסטיישע הינט פֿינִינְקָן פֿעלְקָעָר, וואָס זַיִה האָבָּן פָּאָרְשְׁקָלָאָפָּט, פֿינִינְקָן אלָעָ אַרְבָּעָטָנְדִּיקָעָ, אלָעָ אַרְנְטָלְעָכָעָ מעַנְטָשָׁן, יעָ-דָעָרָן, וואָס האָט נִיט פָּאָרְאָלָרְגָּן די צָרוּעָ פֿוֹן אַ מעַנְטָשָׁן. אָוּמָטוֹת, ווֹזַיִ שְׁטָעָלָן אַרְבִּינָן אַ פָּוָס, פֿלִיכָּן טִיכָּנָן מִיט בָּלוֹט. אַ באָוּנְדָּעָרָס כְּבִישָׁע סִינְעָ וּזְמִינָן זַיִה אַרְוִיסָּן צָו אַונְדוּעָרָיִךְ יִדִּישָׁ פָּאָלָק, וּוְילְדָעָ אַבְּנָאָ-רְיעָנָן, וואָס זַיִה גַּעֲשִׁיכְטָעָ האָט זַיִה בֵּין אִיצְטָן נִיט גַּעַזְעָן. אַין פָּאָרְגְּלִיבָּכָעָ דָּרְעָמִיט זִיפְּנָעָן די קָאַלְעָדְלָרְיִי אַינְקוּווּיזִיטָעָ פָּאַשְׁעָטָעָ אַ קִּינְדְּעָרְ-שְׁפִּילָעָן. די פָּאָשִׁיסְטִישָׁע מַעַנְטָשָׁנוּפְּרָעָטָעָר האָבָּגָן פֿינְגָּט אַונְדוּעָרָיִךְ פָּאָלָק, וּוְילְיָן די בעַטְמָעָ פָּאָרְשְׁטִיעָרָן פֿוֹן אַונְדוּעָרָיִךְ פָּאָלָק האָבָּן שְׁטָעָנְדִּיךְ באָוִיזָן סִינְעָ צָו קָעָכְמָשָׁאָפָּט, לִיבָּעָ צָו פְּרִיעָהִיטָּן, בּוּטִיקָן מַעַסְיָרָעָטָנְעָפָעָשָׁ פָּאָר דָּעָר זַאְכָּרָן פֿוֹן דָעָר מַעַנְטָשָׁהִיטָּן.

וְיִ פָּאָר אלָעָ מעַנְטָשָׁן פֿוֹן אַונְדוּעָרָיִךְ בּוּיזְעָרְלְעָכְבָּעָר פֿעלְקָעָר-מִישָׁפָּאָ-כָעָ, אַיז אַוִיכָע פָּאָר אַונְדוּזָן, וַיַּן פְּוֹנְעָם יִזְוִישָׁן פָּאָלָק אַינְעָם רָאָטָן-פָּאָרְבָּאָנד, נִיט פָּאָרָאָן קִין אַנְדָּעָרָע אַפְּגָאָבָעָ, קִין שָׁוָם טִיעָרְעָרָע אָוָן הַיְלִיקְעָרָע זַאְכָר, וְיִ אַינְיִינְעָם מִיטָן גַּאנְצָן סָאָוּעָטִישָׁן פָּאָלָק צָו באַשְׁיכָן די סָאָוּעָטִישָׁע עַדְ אָוָן צָו פָּאָרְנִיכָּטָן די פָּאָשִׁיסְטִישָׁע רָאָכְבִּיםָ.

פָּאָר יַעֲדָג מַעַנְטָשָׁן באַזְוְנְדוּעָר אַיז אִיצְטָן דָעָר הַיְלִיקְכָּטָעָר כּוֹיוֹן צָו דִּיסְצִיפְּלִינְדָּרָן די גַּאנְצָע עַנְעָרְגִּיעָ אַגְּן זַיִן אַיְגְּעָנְעָר נַעַשְׁאָמָעָ, צָנוֹנְיִיכָּ-צָוּזָמְלִינְגָן דָאָט בְּעַטְמָעָ, דָאָט אַיְדְלָסְטָעָ, דָעָרְהַוִּיבְגָנְסָטָעָ אַגְּן זַיִן גַּעַמִּיטָעָ, צָוּנוֹיְפִּצְזְוָזָמְלָעָן עַט וְיִ אַגְּן אַ פּוִיטָטָעָ, צָוּנוֹיְפִּצְזְוָזָמְלָעָן דָאָט אַגְּן שְׁתָאָנְדָעָ-הַאָפְטִיקָן קָאָמְפָס-מוֹטָן, אַיִן מַעַסְיָרָעָטָנְעָפָעָשָׁ, מִיטָט שְׁטָאַלְעָנְעָרָדָוָן אָוָן אַרְיסְגָעָה אַלְטְּנִיקִיטָט מַוָּת אִיצְטָן יַעֲדָר זַיִן זַאְכָר, אַט דָעָטָ פָּאָסְטָן, אַט וּוּלְבָג עַר אַיז גַּעַשְׁטָעָלָטָט: וּוּלְבָג אַפְּגָן שְׁלָאַכְטְּפָעָלָד אָוָן וּוּלְבָג באַ דָעָר מַאְגְּנְטָעָלְעָכְבָּעָר אַרְבָּעָט צָו באַדְיָנְעָן אַגְּבָ אַוִיסְאַוְשְׁטָאָטָן אַונְדוּעָרָעָ בּוּזְדָעָר, אַונְדוּעָרָעָ זַיִן אָוָן טָעָכְטָעָר אַט די שְׁלָאַכְטְּפָעָלְזָעָר. יַעֲדָר אַיִן מַעַכְיִיעָן

נאלַ העבר אופצ'היבָּן דעם קעטפערישן מוט און די באג'יסטערונג
וואר אונדזער לאנד פֿרְנַסְטְּרָן אונדזער לאנד — פֿאָר דער
מיילכָּאָמָּע קעגָן דעם פֿינְטְּ פֿוֹן דער מענטשְׁהיט.
ניטָאָ קיינְג שענעערע זאָכָּ, ווי צו קעטפְּן פֿאָר אונדזער פֿאָטערלאָנד!
ניטָאָ קיינְג מער טיעערע זאָכָּ, אָפָּ אָוּוּקָאָזְגָּעָבָּן דערפְּאָר דאָס לִיבָּ
אונְגָּעָן לעבען!

וועגן אונְגָּעָן קאמָפָּן האָבָּן געטרויימֶט די שענסטע העלְדָּן פֿוֹן אלֻעָּ צִיכְּטָן.
אין אונדזער לאנד וואָקסְגָּן אַיבָּעָר אַטָּגָּ, אַיבָּעָה אַשָּׁאָ עַמְּסָדִ-
קָעָ גְּרוּיסָעָה העלְדָּן.

ווײַיל דאָס אַיז אָקָמָפָּן קעגָן אלְדָאָס בֵּיןְ, וואָס האָט זִיכְּ אַנְגָּעָ-
וָאָמָּלָט אַגְּנָפְּרָעָט אַגְּנָפְּרָעָט אַגְּנָפְּרָעָט כִּיְעָסָט.
ווײַיל דאָס אַיז אָקָמָפָּן פֿאָר אונדזער אלְעַמְּעָנָס גְּלִיקָ, פֿאָרָגָ גְּלִיקָ
פֿוֹן אונדזערעָן זִינְג אָנוּ טַעַכְתָּעָרָן.
ווײַיל דאָס אַיז אָקָמָפָּן פֿאָר אונדזער הַיְלִיקָ פֿאָטערלאָנד אַגְּנָפְּרָעָט
דער גְּאנְצָעָר מענטשְׁהיט.

מייט סְפָּאָלִיגָּס נְאָמָּעָן גְּיַינְגָּ מִיר אַגְּנָפְּרָעָט. אַגְּנָפְּרָעָט וְעוּלָן
זִינְגָּ, וְיַיְלָ אַונְגָּזָעָר זָאָכָּ אַגְּנָפְּרָעָט. וְיַיְלָ אַפְּ בָּאַשְּׁיצְּנָן די
סְאָוּעָטִישָׁע עַרְד זִינְגָּעָן אַרְוִיסָּטָן דִּי בענסטע זִינְגָּ פֿוֹן אַונְגָּזָעָר גְּרוּיסָן מַעְכָּ-
טִיקָּן לאָנד. וְיַיְלָ אַפְּ צָוָּקָעָפָּן אַגְּנָפְּרָעָט אַונְגָּזָעָר לאָנד זִינְגָּעָן
פֿאָרָגָן דִּי מַעְכְּטִיקָסָטָן מִילְּיטָרִישָׁעָ מִיטְּלָעָן, וְיַיְלָ מִיטָּ אַונְגָּזָעָר קָמָפָּן
פֿירְטָ אַגְּנָפְּרָעָט דָּעָר בָּאוּוּרְטָ סְטָאָלִין!

איַיְלָן וְיַיְלָן, איַיְלָן שְׂמָרָעָבָן באַהֲרָשָׁט אַונְגָּזָן אַינְגָּאָנָגָן — קָמָפָּן אַגְּנָפְּרָעָט
אַרְבָּעָט צּוֹלְבָּן זִיגָן. יַעֲדָעָר רַוְּפָט אַרְוִיסָּט אַגְּנָפְּרָעָט אַגְּנָפְּרָעָט מַוְּת
אַגְּנָפְּרָעָט עַזְּנָרְגָּעָן, וואָס אַיז פֿאָרָבָּאָרָגָּן אַגְּנָפְּרָעָט אַגְּנָפְּרָעָט
אַפְּ דָעָר שִׁינְיָן, וְעוּנְגָּר עַר אַיז מוּרְיָדִיק אַפְּגָּעָבָּרָאָכָּט פֿוֹן אַ-
אַוְּמָרְעָכָט, וְעוּנְגָּר וְעַר וְיַיְלָ באַשְּׁיצְּנָן דָאָס טַעַכְתָּעָר אַגְּנָפְּרָעָט, וואָס
איַיְלָן אַיְנָעָם לעבען.

דָעָר סְוִינְגָּעָן האָט זִיכְּ באַמְּיט אַיְנְצְּרִיךְידָגָן דָעָר וְעוּלָטָן, אַז אִים אַיז
נִיעָטָן צָוָּאָזְגָּן. דָאָס אַיז אַליְגָּן, ווי אלְצָן, וואָס עַר זָאָגָט. דָאָס אַיז
אַכְּיַרְעָרָן, שְׁעַנְדְּלָעְכָּרָן לִיגָּן. דָאָרטָן, ווֹ דָעָר סְוִינְגָּעָן האָט גַּעהָט זִינְגָּ
פֿרְיִינְטָן, דָאָרטָן עַר גַּעוּוֹנָן שְׁטָאָרָק. שְׁוֹאָכָּרָן מַוְּת, נִימְ-דִּיסְצְּפָלִיְּ-
נִירְטָקִיטָן, אַפְּגָּנְלָאָזְנְקִיטָן — דָאָס זִינְגָּעָן אוּיכָּ דָעָם סְוִינְגָּעָס פֿרְיִינְטָן. אַיְנָעָם
סְאָוּעָטִישָׁן לאָנד באָגָּעָנָט זִיכְּ דָעָר פֿאָשִׁיסְטִישָׁעָר הַוְּנָט מִיט אַזָּאָ קָעָ-
גָּרָן, וואָס אַזָּאָהָט עַר בֵּין אִיצְּטָן נִיט גַּעהָטָן. דָאָ וְעוּלָן די באַנְדִּינְטָן
ברָעָכָן דָעָם קָאָפָּ. דָאָ, אַיז אַונְגָּזָעָר גְּרוּיסָטָר פֿאָטָעָרְלָעְנְדִּישָׁעָר מִילְּכָאָ-
מָעָן, וְעוּטָן עַר קְרִינְגָּן די עַנְדְּגַּיְלְמִיקָּעָן מַאְפָּאָלָעָן אַזָּאָ אַוְּסָגְּעָרָאָטָן וְעוּרָגָּן
פֿוֹן דָעָר וְעוּלָטָן!

פערעץ מאركיש

צ'ורייך איבג הייל אידליך!

און ווי דו זאלטט די האק איבער די אקסל ניט פארהויבגן,
און ווי דו זאלטט ניט אויסטפריטטען דאָס פיעער אונ דעם רוויכ
אט ווילדער פיעערויג פוג מאָרידן אוּז פוג רוויבז,—
שטייגסטו די מאָלפֿע דאָס ניט איבער אינ דער הויכ,
און ניט דעם וואָרערם — אינ באָגערג,
און ניט דעם באֹער — אינ געוואָג!
— איז וואָס וועש האָסְטָן נאָכ צו טאנ אונטער זי הוייכ שטערַן
מייט דיבּיג פֿאָרְבּוֹלְזִיכְטָעָר גֿעְקּוֹרְוִינְטָעָר האָק?

— צ'ורייך אינ הייל אָרְבִּין! — דוּרֵך כּוֹרְבּוֹנְדִּיקְעָה הוּאַפְּשַׁטְּטוּט!
— צ'ורייך צו אָרוֹתְּמַלְעַכְּבָּר פֿינְצְטוּנִיש — אַינְ פֿלְעָם —
פארגעַם זַיב, קָאנְגְּבָּאָל, מִיט האָקְנְקְרִיאָץ אָונְ רַוְּבָּ-שְׂטִינְגָּן,
אונְ אַלְצָ, ווֹאָס דוּ באָגְעַגְנָט אָפְּנָן ווֹעֲגָן, — צַעְרָעָט!
עס וואָרטָן די צַיְמָט פֽוֹג דָּעָר גֿעְשִׁיכְטָעָר דִּיכְ אָרְאָפְּ
אנְ אָפְּגָּעָלְעַצְּעַוּתָן אָפְּ דָּעָר אָקְסָן זַיב,
באֹעָצָן זַיב ווֹידְעָר אַינְ אַהיַיל, מִיט העַרְגָּעָר ווֹעָר באָוָאָקָּסָן,
דיַר ווֹעַש זַיב נַאֲקְוִיְקְלָעָן מִינְגְּ בְּרוֹדְעָרָם אַלְטָעָר קָאָפְּ,
וֹאָס דוּ האָסְטָן אָפְּגָּעָה אָקְסָן...

אוּבָּר זַעַן דוּ קָאנְסָט — אַיְן קוּק אַ וּוַיְיל צוּ אִים זַיב צוּ נַאָר,
דעַרְקָאנְגָּן ווּעַסְטָן אַיְן אִים דָּעָם שְׁתָאמָן,
וֹאָס האָט דָּעָר עַרְשְׁטָעָר דִּיכְ גֿעְלָרָנְט זַיב נִיט בְּוֹקָן צוּ דָּעָם דָּנוּעָר
אונְ אָפְּפֶעְרוֹגָן נִיט אָפְּבָּרְעָנְגָּעָן צּוּמָּפְּלָאָם;
אוּבָּר אָוּמְקָעָרָן דוּ קָאנְסָט זַיב אָפְּ אַ רְעַזְעָז צּוּמָּפְּאָדְשָׁתָאָנד,
אונְ סְ/קָאנְגָּעָן דִּיבְּנָעָ אַיְגָּנָן כָּאָטָש אַ רְעַזְעָז דִּיר גֿעְטְּרִיאִי זַיְגָּן,
וּעַסְטוֹ אַיְן אִים דָּעַרְמָקָעָן זַיב דָּעָם שְׁתָאמָן,
וֹאָס האָט די קִיְּמָט פֽוֹג דִּיבְּנָעָ הָעַנְטָ גֿעְלָרָגָט דִּיכְ צְעִירִיסָן,

ווען איבער דיביגע מוסקולן געוועלטיקט האט די שרעך,
ווען ניט געקאנט האסטו די הענט דיביגע פארשטיינ் נאכ',
אונט מיט דיביג זיין האט אינט דער פינצטערניש באוועגט
די בלינדע קראפט פון שטע肯ס אונט פון שטיענער...

נאך ס'איין דיביג בליך אזי, ווי פון דער הייל וואלסט קיינמאָל ניט
אוועק,

נאך טיפעד נאכ' אינט איד גענדערט,
אָפַ וויפֶל ס'האָט דָּאָרְטַ פִּינְצְטְּעָרְנִישׁ גַּעֲלָעֵטַ,
אָפַ וויפֶל האָסְטַ אַינְטַ שְׂרָעָקַ פָּאָרַ אַידַ גַּעֲנִינִיטַ דָּאָרְטַ,
ווי דָּאגַ, ווען דיביג באָרוֹפַ — זַיְכַ אַנְצְפְּרָעֵסַן זָאת
מייט שוואָכְעָרָעָסַ פָּוָן זַיְכַ אַפַּ הַעֲפְּקָעָרָעַ גַּעֲיָגַן,
הַאָסְטַ דִּיבִּיג מָוטַ באָוְילִיקְטַ אַונְטַ באַשְׁטָאָט
דורך שאָרָפַ פָּוָן צִיְינַ אַונְטַ מָאָסַ פָּוָן נָעָלַ!

אויב שענ侃ען ווועט דיר נאכ' דער טאגַ אַ טְרָאָפַן שִׁינְגַן,
אויב ס'יוועלָגַ זַיְכַ אַפַּ דִּירַ נִיטַ אַנוֹוָאָרְפַּןַ דיַ שְׁטִינְגַּעַרַ,
אייז אַינְטַ פָּאָרְקִילְטַעַ אַוְיָגַן זִיְנַעַ קָוָקַ זַיְכַ אַיְזַן,
פָּאָרְבִּילְיַבַּ מִיטַ אַימַ דָּאָרְטַ אַיְזַן-אַלְיַינַ נָאָר
אונט לִיְיָעַן אַוְיָסַ אַיְזַן זַיְיכַ אָןַ רָאָשַ,
אונט פָּאָרְגְּעָדְעָנָקַ, אָובַ אַיְזַן דִּיבִּיגַ פִּינְצְטְּעָרְנִישׁ גַּעֲדָעְכָּעָנִישׁ פָּאָרְטִּיבִּיעַ:
— פָּוָן פִּיעַירַ אַיְזַן גַּעֲלִיבָּגַן אַשַּׁ,
אונט דָּער גַּעֲדָאָנָקַ האָטַ זַיְכַ גַּעֲהָרְטוּוּוּתַ אַיְזַן פִּיעַירַ!
קוֹקַ אַיְזַן זַיְכַ אַיְזַן זִיְנַעַ קָאָלְטַןַ בְּלִיךְ, ווי אַיְזַן דָּער טִיפַן פָּוָן צִיְינַן,
אונט פָּוָן דָּער וּבִיטְשָׁמָרַ וּוּמִיטַ דָּערְהָעָרַ:
— זַיְ דְּרִימַ זַיְכַ דָּאָכַ, דיַ עָרַדַ,
אַיְזַן טְרוּוּםַ אַיְזַן לִיכְטִיקַן גַּעֲלִיבְּעָרְטַ,
אונט נִיטַ דיַ שְׁפִינַןַ, אָונְטַ נִיטַ דיַ שְׁוּעָרַדַ,
אונט נִיטַ דיַ הָאָקַ, אָונְטַ נִיטַ דָּער שְׁיָטָעַר
הַאָטַ אַיְזַן זִיְנַעַ אָפְגָאָנָגַן צְוִישָׁןַ שְׁטָרָגַןַ נִיטַ גַּעֲשְׁטָעָרַ!

אייז קוֹקַ זַיְכַ אַיְזַן אַיְזַן אַיְזַן אָרְבַּ זָאָלַ דִּירַ זִיְנַעַ באַוּוֹסְטַ:
מַהָּאָטַ אַיְזַן גַּעֲקָעָפַטַ. עָרַ האָטַ אַיְזַן שְׁיָטְעָרְהָוִינְסַ אוּוִיכַ גַּעֲרָעָנַטַ שְׁוִינַן,
עָרַ אַיְזַן אַיְזַן. עָרַ אַיְזַן אַדְיִיטַשַ. עָרַ אַיְזַן אַ שְׁפָאָנִינַעַדַ אָונְטַ אַ רְוָסַ,
אונְטַ שְׁמָאָרְבַּטַ נִיטַן. נִיְינַ! עָרַ גִּיטַ דָּאָסַ לְעָבָנַ אַפַּ דָּער מַעֲנַטְשָׁהִיטַ,
דָּער פְּרִיכְחִיטַ אָונְטַ דָּעַםַ פְּרִיכְלִינְגַ אָונְטַ דָּעַםַ גְּרִינְסַ,
אונְטַ בְּלִיבְּטַ אַיְזַן זַיְיכַ אָוְמְשְׁטָעְרְבָּלְעַכַ אַיְבִּיקַ.

אָוָן דַּו? דַּו הָאָסֶט דָּאָכְ פְּרִיעָר פָּאָר אַלְצָ גַּעֲנִישׁ טַעַרְתָּ אֵינְ זַיְנָ מִינְעָ
די טַאַשְׂנָגְ פְּרִיעָר פָּאָר אַלְצָ אִים אֹוִיסְגַּעַטְרִיְּבָעַרְתָּ!

נָעַם אָוִיכְ זַיְנָגְ קִינְדָּמִיט זַיְכְ, וּוֹאָסְ הָאָסֶט מִיטְ דִּינְגָּעָה הָעַנְטָ דַּעַרְמָאַרְדָּעָתְ,
סְ'אַיְזָ שַׁוְּינְגְ פָּוָגְ אַלְצָ בְּאָפְרִיעִיטְ,
אוֹנוֹ סְ'אַיְזָ שַׁוְּינְגְ זַיְעָרְ וּוּבִיטְ...
איּוֹ קוֹקְ אֶפְ דָּעָם, וּוּיְ לְאָנְגָּהְ דִּיְ אָוִיגָּנְ זַיְכְ בָּאַזְוּגָּנְ,
דוֹ וּוּעַסְטָ קִינְגְ מַעַנְטָשְׁ דַּעַרְנָאָכְ אַ לְאָנְגָּעְ צִיטָ
נִיטְ זַעְגָּה אֶפְ דִּינְגָּעְ וּוּעַגְ...
איּוֹ קוֹקְ אוֹנוֹ זַיְכְ גַּעַזְוָגָןְ!

דָּאָסְ וּוּגְעַלְעָזְ זַיְכְ וּוּגְטָ אַ לְיִדְיקָם, אֹוִיסְגַּעַבְעָטְ מִיטְ הַיְיָ,
אָגְ אַיְינְגָּאָמְ בָּוָכְ הָאָטְ שְׁטִילְ גַּעַפְוָגָןְ זַיְכְ אָגְ אַרְטָ דָּאָטָ,
אוֹנוֹ סְ'וִיגָּנְ צָוָגְ-וּוִינְגָּנְ דָּאָסְ וּוּגְלָמִיט גַּעַזְוָגָןְ...
סְ'אַיְזָ מִירְ אַ שָּׁאָגְ אָגְ סְ'טוּמָ מִירְ וּוּיְ —
איּוֹ וּוֹאָסְ? דַּוְ רָוָקְ נָאָכְ אַגְּ דָּעָרְ פְּנִצְעַטְרָנִישְׁ אָרְיִינְ דִּינְ טַעַמְפָעְ מָאָרְדָּעְ,
צָעַלְאָכְ זַיְכְ, קָאַנְיְבָאָלְ, אָגְ — גַּיְיָ
צָרוּיךְ דִּינְ לְעַצְמָנְ וּוּגָ — אַ בְּלוּטִקְעָרְ, פָּאַרְשְׁטוּבְטָעָרְ,
צָרוּיךְ צָוָ אַוְרְטִימְלְעַכְעָרְ פְּנִצְעַטְרָנִישְׁ — אָגְ פָּלָעָט —
צָרוּיךְ אָגְ הַיְיָלְ אָרְיִינְ מִיטְ הַאַקְנְקְרִיעִץְ אָגְ רְוִיבְ-שְׁתִיְינְ,
דָּעָמְ לְעַצְטָןְ טָאָגְ דִּינְגָּעָםְ פָּאַרְשִׁיקָעָרְ אָגְ צָעַטְרָעָטְ!

סְ'בָגְלִיְיטְ דִּיכְ מָאָרְדָּעְ, אָגְ רְוִיבְ, אָגְ סְ'רִיפְעָעָטְ,
אוֹנוֹ אַנְגְּעַיְוִירְטָעָטְ פָּעַטְ פָּוָגְ גָּאָרְנָ לְאָנְדָּ;
דיּ וּוּיְיָנְ — אַנְגְּעַטְאָגְ אָגְ אָוּמְטָ — זַיְכְ צָעַלְוִפְנָןְ,
אוֹנוֹ וּוּעַגָּנְ וּוּאָרְגָּנְ זַיְכְ אִינְ טְרוּיְעָרְ אָגְ אִינְ שָׁאָנְדָּ.
הָאָסֶטְ זַיְכְ דָּעָנְ גַּעַזְוִינְשָׁטָ אַ בְּעַסְעַרְנָ פָּאָרָאָדָּ?
גַּעַטְרִוִּימְטְ הָאָסֶטְ אַ בָּאָגְלִיְיטְ אַ רְיִיכְעָרְטָ דָּעָנְ הָאָגְנָ?

דִּינְגָּרְוִוְנְעָרְ גִּיפְטְ אִיןְ אַנְגְּעַזְוִוְיפְטְ אָגְ זָאָטָ,
עַסְ עַקְלָטְ נָאָרְ זַיְכְ צָוְ דִּינְגָּעָםְ בְּרוּוִינְעָמְ גִּירְ דַּעַרְגְּרָאָבָּןְ;
וּוּאַרְשְׁיְגְלִילָעָכְ אִיןְ עַסְ — נָאָבָלְ בְּלוֹטְ פָּוָגְ הַעֲכָסָטָןְ גָּרָאָדָּ,
וּוֹאָסְ אָוִיכְ בָּאַשְׁעַנְקָטְ מִיטְ דָּעָמְ זַיְנְגָּעָןְ בְּעַסְאַלְמָעַנְדִּיקָעְ רָאָבָּןְ...
נָאָרְ קִיְינְעָרְ הָאָטְ אֶפְ דָּעָמְ זַיְכְ נִיטְ פָּאַרְטְּרָאָכְטְ,
וּוּיְ אֶפְ דָּעָמְ נָאָבָלְ בְּלוֹטְ פְּוּגָעָמְ שָׁאָקָאָלְ אָגְ פָּוָגְ זַיְנְ גִּרְנָ,
וּוֹאָסְ יָאָגָטְ אִיםְ מִיטְ גַּעַוּוִיְ אָרוּסְ אַיְבָעָרְ דָּעָרְ נָאָכָטְ,
זַיְכְ אַנְפְּרָעָסְןְ צָוְ זָעָטְ מִיטְ פָּאַדְלָעְ אָגְ פָּעַגְיְרָעְ;
עַסְ קָעָרָטְ זַיְכְ בְּלוֹיזְ אָגְ עַקְלָ אֶפְ דִּיְ עַרְדָּ

אונג ט'קאנען עס געוויקסן ניט באָרגֿרִיפַן,
וואָאָס די נאָטור האָט מיט אַיר קלוֹג געועץ אונג רעכט
פֿונְג אָומְבִּיט שטיענְדִּיקְן אָונְג פֿלִיעֵנְדִּיקְן דִּיבְּפַן
דיַכְּ נִיט פֶּאֲרַנְיכְּטָעַט אָונְג פֶּאֲרוּוּרט!

ס'וועט עפְשָׁעַט אַדרְעִיסְרָעַר, הִיטְנְדִּיק אַהֲיָכָה צָאָמָּה,
אַינְג אָומְרוֹ נַאֲכְלָעָרְנוּ פֶּאֲרוּוּוֹנְדָּעָרְט
וּפֿונְג צְוִיְּפִּיסְקְּן הִיבְּרִיךְ פֿונְג כְּבִּיעַ אָונְג פֿונְג כָּאָמָּה,
וואָאָס האָט זִיכְּ אָופְּגָעְבִּילְט אַינְג צְוֹאַנְצִיקְסְּטָן יָאָרְהָוּנְדָּעָרְט;
ער וּוּעַט פֶּאֲרַכְּידְּעַשְׂטָן זִיכְּ אָונְג קְלָעְרְנְדִּיק אָרְמְגִינְיָן:
— פֿונְג וּוּלְכָעַ צְיִינְג האָט מַעַן דִּיכְ גַּעֲבָרָאָכְט,
פֿונְג וּוּלְכָעַן וּוּלְאָד, פֿונְג וּוּלְכָעַ דּוֹשְׁוֹנְגָלָעָן,
פֿונְג וּוּלְכָעַר פִּינְצְּטָעְרָנִישׁ, פֿונְג וּוּלְכָעַר נָאָכְט?
אָונְג נִיט פָּאַטוּפְּעָן וּוּעַט זִיכְּ עַס אַינְג קָאָפְּ אִים,
דיַ אָוִיגְג וּפֿוּנְדָּג וּוּעַט עַר נִיט פֶּאֲרַשְׁתִּינְיָן וּוּהִינְיָן!
וּפֿונְג, וּוּי מִיט שְׁטִינְגָר, וּוּעַט עַס אַיְם דַּעַם מוּעַכְבָּרְגָן,
אָונְג אַוְיסְבָּרָעָן נַאֲכָה וּוּעַט אִים, וּוּי דִּי גָּאָל, אִירָאָפְּעָ.

אָונְג אָז מִיט שְׁיִיטָעָר בִּיטְשָׁוּ דּוּרְכְּגָעָגָן בְּעַרְלִינְג,
וּוּי אַ פּוֹלְקָעְפְּעָדִיקָעַ מַאלְפָעַ,
וואָאָס האָט צָוָם עַרְשָׁתָן מַאֲלָל דּוּרְזָעָן דַּעַם מַעַנְטָשׁ,
אַינְג מֵי באָזִינְט, אַינְג פְּרִידְלָעְכְּקִיְּט גַּעַשְׁתָּאַלְטִיקְט,
אָונְג אִים באָרגֿרִיפַן נִיט גַּעַקְעָנְטָן,
אָונְג אִים באָפְּאָלָג אָונְג — פֶּאֲרַגְוּוֹאַלְדִּיקְט!
נוּ יָא, וּוּי הָאָסְטָוּ אַנְדָּעָרְשׁ דַּעַן גַּעַקְאָנְט באָגִינְן זִיכְּ,
וּפֿונְג ס'אַיְן נַאֲכָה הַעַלְדָּנוֹתָט דִּיר אַוְיסְגָּוָגָן דָּסָס כִּיְיָעָס;
נוּ יָא! ס'אַיְן קָלָאָר, אָז צְוִישָׁן מַעַנְטָשָׁן אַיְן דִּיר אָוְמְרוֹק אָונְג אַיְנוֹזָאָמָּה,
אָונְג גּוֹט אָונְג הַיְמָלָעַכְּ — צְוִישָׁן כִּיְיָעָס!!

דּוּרְצִיְּלָ, דּוּרְצִיְּלָ אִים, דַּעַם דּוּרְסִיְּרָעָר, קָאַנְיָבָאָל,
אוֹ אַפְּ דִּינְגָרְבָּ�� פָּעָל, אַפְּ דִּינְגָרְבָּ�� רַוְּבָּעָרְישָׁע נַעַגְלָ
הָאָט זִיכְּ דִּינְגָרְבָּ�� אַוְועַקְגָּעָזָעָצָט מִיט גַּוּוֹאָלָר
אָונְג קַעְגָּן דִּינְגָרְבָּ�� גַּעַנְוּמָעָן דִּיכְ באָוּעָגָן,—
דּוּרְצִיְּלָ, דּוּרְצִיְּלָ וּפֿונְג דִּינְגָרְבָּ�� גַּרְוִיסָּבָּ צָאָר,
אוֹ גַּלְאָט אַזְוִי, אָז אַפְּ בִּיזְוּוֹנְדָּעָר
הָאָט אַפְּגָן הַאַלְדוֹן דִּינְגָרְבָּ�� אַנְגָּעָטָאָן אַ קָּלְעָנְדָּאָר
פֿונְג צְוֹאַנְצִיקְסְּטָן יָאָרְהָוּנְדָּעָרְט,

אונ דו האָסְטַּה אַפְּקוּמָעָן באָדָאָרְפַּט —
 זיך פָּאָר אַ מְעַנְשֵׁש פָּאָרְשְׁטָעָלָג בֵּין גְּרוֹנָט דָּאָרָט.
 אִין עַס פָּאָר דִּיר גְּעוּוֹעַן צוֹ טְרָאָגָן אָזָא אֶל דָעַן?
 צַיְדָעַן אִין פָּאָר דִּינָן קוּיִיכָּס גְּעוּוֹעַן צוֹ טְרָאָגָן אָזָא מְזוֹן?
 אִין האָסְטַּה אִיד —
 דָעַר צַיְיט —
 אַ קְרִיגָּס גַּעֲמָלְדָן
 מִיטָּאָלָץ, וּוֹאָס האָסְטַּה פָּאָרְמָאָגָט אַינְ דִּינָן רְעָשָׂוּם,
 מִיטָּאָלָץ, וּוֹאָס רְבִיפָּס גְּעוּוֹעַן אַינְ דִּינָן באָגְרִיפָּס אִין;
 דַי לְפִין האָסְטַּה פָּאָרְגִּיפְּטוּעוּוּס מִיטָּפָעָסְט,
 דַי שְׁטוּדוּעָס אַנְגְּוַעַשְׁטָעַקְט מִיטָּטִיפָּוּס
 אָונְ האָסְטַּה זַיְגְּרִיטָס גַּעֲמָאָכָט אָונְ פָעָסְט, —
 אָז אַנְגְּרִיבְּפָגָן מִיטָּזִי אַינְ קָאנְ
 זָאָלְסְטָט קָאנְגָּעָן וּיְ גַּעַהְעָרִיק!

נָו וּוֹאָס? ס'הָאָס יַעֲדָעַר זַיְכָּבָאָוָאָפָנָט, וּיְ עַר קָאנְ,
 ס'הָאָס וּוֹעָר — מִיטָּלְיָן, אָונְ וּוֹעָר — מִיטָּשְׁטָעָרָן!

עַר וּוַיְיסְטָע, דָעַר דְּרַעְסִירָעַר, פָוָן לְאַנְגְּנָעָן,
 אָז אַינְ דִּינָן מוּיִיכָּס וּוַיְרְבָּלָט זַיְכָּדִי רִינְגְּלוּטִיקָּעָ לְזִין,
 וּוֹאָס דָאָרְפַּט דִּיר זַיְינָן דַי שְׁטִיצְעָ אַינְ דָעַר אַנְלָעָן,
 אָז אַוְפְּטָרָעָטָן זָאָלְסְטָט קָאנְגָּעָן אַינְ דִּינָן גַּאנְצָעָר גּוּוּיִס, —
 אָז דַו דַעְצְּצִילָאִים, קָאנְבָּאָל,
 וּיְ דַו באָפְּרִיטִיט הָאָסְטַּה פָוָן דָעַר שְׁוּעוּדָעַר לְאָסְטַּה זַיְכָּס,
 וּיְ ס'הָאָס אַינְ דִּיר דָעַר אוֹרָאָלָט אַוְפְּגָעְלוּוּיכָטָן בָּאָלָד,
 וּוּגָן האָסְטַּה דִּינָן גַּאנְצָעָ פִּינְצְּטָעָרְנִישָׁ צַעְכָּרָאָסְטָעָש
 אָונְ אַפְּגָעְלָאָזָט זַיְכָּבָוּעָן, וּיְ אַטְּבִּיְמָוָן,
 פָאָר שָׁאָרְבָּנָס אָונְ פָאָר שְׁוּעוּדָעַר צַעְבָּרָאָכְבָּעָן אַינְ שְׁלָאָכָטָן,
 אָונְ נִיטָּ גְּעוּוֹסָט אַלְיָין נָאָכָ וּוֹאָס צַוְּתוֹן
 מִיטָּדִי גַּעַבְּלָטָן מִיטָּדִי כּוֹיְשָׁעְכְּדִיקָּ-צַעְשָׁפָאָרָטָעָ ;
 אָונְ פִּינְעָרְלָעָכָ הָאָסְטַּה צַוְּרָשָׁת בָּאָפְּעָט
 צַוְּ דִּינָן דִּינָעָר דִי גַּעַטְרִיסְטָעָ,
 סַיְאָלָ באָ דָעַמָּ אַפְּגָלָאָנָץ פָוָן דִּינָן בְּרוּינָעָר פָעָל
 אַ חְוִלְיָעָ טָאָנָ דָאָס פִּינְעָר אָפָנָ רְיִיכְסָטָאָגָו!
 דְּעָרָנָאָכְדָעָם — אָלָץ, וּוֹאָס בְּרָעָנָעָן האָסְטַּה גַּעַקָּאָגָט, —
 אָונְ יַעֲדָרָעַר — וּוֹאָס אִין אַ קָּאָפָ בָּאוּסָן,
 אָונְ פָּרְבִּי אָונְ פְּרִילָעָכָ הָאָסְטַּה אִיד זַיְכָּ גַּעַטְאָגָן,

דינַן מאָלכעסדייקע האָק אונַ דינַן יְעוֹדָשָׁעָדִיקָעַ מֵעֶסֶעַר,—
אָונַ אָוּמְבָּרְעָנְגָעָן הָאָסְטוּ גַּעֲלָאָזֶת זַיְבָּ שְׂטָעַט,
אָונַ אָוּמְבָּרְעָנְגָעָן גַּעֲלָאָזֶת הָאָסְטוּ זַיְבָּ לְעַנְדָּעַר,
זַיְבָּ צְוֹגְעַילְטָ, אָזְ סִיזָּלְ נִיטְ וִינְגָּן צָוּ שְׁפָעַט,
אָזְ זָאַלְסָטָ בָּאַצְּיַעַטָּסָחָבָן אלָאָ פָּאַרְעָנְדִיקָּט !

אָלְנַדְ, דּוֹרָכְ שְׂוִינְדְּלְדִּיקָן רָאַשְׁ פָּוָן מַאְרָד אָונַ פָּוָן צְעַשְׁמָעַרְוָנוּגָן,
בָּאוּרְפָּן שְׂפָאָנְסָטוּ, קָאנְבָּאָלְ, פָּוָן קְרִיגָּ צָוּ קְרִיגָּ.

די צִיְּטָ אַנְטְּלוּיְפָטָ פָּוָן דִּירְ דּוֹרָכְ וּוּגְוַיְזָעַרְ פָּוָן שְׁמָעָרָן
אָונַ שְׁטוּסָטָם דִּיבָּקָ אָפְ צְרוּקָ ;

— אַין גַּיִ

דִּינַן לְעַצְּטָן וּוּגָן דּוֹרָכְ כּוּרְבָּנְדִּיקָן הַיְּיַעַטְשָׁעַטָּטָ
צְרוּקָ צָוּ אָוּרְטִימְלָעְכָּעָרְ פִּינְצְּטָעְרָנִישָׁ מִיטְ דּוּבָּ בָּאַשְׁטָאָפָטְ ;

— אַין גַּיִ

אָונַ טּוּלְיָעָ, טּוּלְיָעָ צָוּ דִּינַן בְּלָוְטָ-פָּאַרְפָּלְעַקְטָעָרָהָאָקָ זַיְבָּ,
בָּאוּצָעָ זַיְבָּ וּוּידָעָרָ אַיְנָ אַהֲילָ,

מִיטְ דּעָרָנָעָרְ וּוּרָרְ בָּאוּוּאָסָן

אָוָבְ גַּיבְ דָּעָרְ פִּינְצְּטָעְרָנִישָׁ זַיְבָּ אָפְ —

עַסְ וּוּאָרָפָטְ דיְ צִיְּטָ פָּוָן דָּעָרְ גַּעַשְׁכְּטָעָ דִּיבָּ אַרְאָפָּ !

צָו אָונְדוּעָרְ רָאנְדְ זַיְבָ צְוּגְעַרְיוּרְטָ דִּינַן עַקְלַהְאַפְטָעָרְ שָׁאָטָן,
פָּאַרְשָׁמְעַקְטָהָאָטָ אִיםְ דָּאָטְ גָּאָלְ פָּוָן אָונְדוּעָרְ בְּלִיעַנְדִּיקָן וּוּיִיצְ ;

דָּאָ אַיְן דִּינַן גָּרוּבְ אָפְ יְעָרָן שְׁפָאָגָן, וּוּאָסְ האָסְטָ בָּאַטְרָאָטָן,
דָּאָ אַיְן דִּי שְׁוּעָרְ — דִּינַן קִיְּוּעָרְדִּיקָעַרְ לְעַצְּטָעָרְ קְרִיצְ !

לֵי שְׁוֹרֶעֶץ פָּרוֹב דַּעַר שְׁוֹרֶעֶץ!

פֿונְגִּי אֲקָסָל צַעֲפָאַכְּבָעַן זַיְכִּ פְּלִיגְלַּ,
אַיְנְגִּ דָעַם טְרָאַט — דִּינְגִּ אָוָרְטִילִ זַיְכִּ הָעֶדֶת :
— נַאֲכִ וּוְיִקְיְּנָמָאָל וּוְעַט גְּרוּסִ זַיְנִן דָאָט זַיְגַּן,
וּוְיִילִ וּוְיִקְיְּנָמָאָל אַיְזִ שָׁאָרַט אָוְנְדוּעַר שְׁוֹרֶעֶץ .

טְרִינְקִ זַיְכִּ, שְׁפָאַרְבָּעַר, אַיְנְגִּ בְּלוּט אַ פְּאַרְדְּרִיטְעַר,
נַיְטִ קִיְּנִן וּוְעַגְגִּ הָאָסָט — פְּאַרְוִיסִ, נַיְטִ — צְרוּרִיךְ ;
סְ'הָאָבָן בְּעָרָגִ שְׁוֹנִין דִּי רְיִיעָן גַּעֲצָוְוִיתִ דָאָ
אַיְנְגִּ דָעַם פְּאַטְעָרְלָאנְדִּסְ הַיְּלִיקִן קְרִיגְ !

אָפִ דִּינְגִּ אָוְמָקָומִ העַנְעָר שְׁוֹנִין קִרְיְיִעַן,
סְ'גִּינִּתִ אַ שְׁוֹעוּעַ — אַ שְׁוֹוּעַרְדִּ צַוְּ אַ שְׁוֹוּעַרְדִּ ;
— וּוּעָרִ סְ'אַיְזִ שְׁטוּרְעָם אָרוּסְגָּבִ פְּאַרְוִיְעַן,
דַּעַרְ פְּאַרְשְׁנִינְגִּ וּוְעַטְ וּוְעַגְגִּ פֿוֹנְגִּ דְּרִיעַדִּ !

סְ'גִּיְעַנְגִּ פְּעַלְדוֹן מִיטִּ בְּלִיצְנִ גַּעֲפָאַסְקִיטִ,
סְ'רִוְופְּטִ זַיְכִּ אַיְבָּעַר אַ יָּאָמַ מִיטִּ אַ יָּאָמַ —
— אָוִיבִ דִּי שְׁלָאָגִ בְּעַטְ אַ דְּאַרְשְׁטִיקְעַ וּוּאַסְעַרְ,
אַיְזִ בְּאַטְרִינְקִ זַיְ מִיטִּ פְּנִיעָרִ אָוָן פְּלָאָמִ !

מִיטִּ דָעַם גְּרוּזְיָאָמָעַגְ אָוְפְּרִיטִ פֿוֹנְגִּ לְאוּוּעַ,
מִיטִּ דָעַם בְּלִיצְיִקְנִ בְּלָאָגִ פֿוֹנְגִּ שְׁטָאָלִ —
אָפָן רְוֵטִ פֿוֹנְגִּ פְּאַרְפְּיִינְקְטִעְ סְלָאָגִן,
וּוֹאָסִ צְוֵם הַיְּמָלִ דְּעַרְגְּרִיכְטִ זְיִיעַר קָאָל !

מִיטִּנְגִּ שְׁטוּרִיבִ דִּינְגִּ אָרְדְּעָם צְעֻזְיִעַן,
אוֹ דִּינְגִּ נַאֲמָעַנְ — אַ קְלָאָלַעַ זַיְנִן זַאֲלִ !
פָּאָרִ דִּי אָפְּשָׁתָאָמָעַנְ פֿוֹנְגִּ אָדִיסְיִעַן,
פָּאָרִ דָעַם בְּרָאָכִ פְּנוּעָם פְּוִילִישָׂן פְּאָלָק !

אָפַדְיִ אֲקָסֶל צַעֲפָכָבָעַג זַיְכּ פְּלִיגָּל,
אַיְנַ דַּעַם טְרָאַט — דְּבִין אֹוְרְטְּיִיל זַיְכּ הָעָרֶת;
פָּאָר דִּי קְוֹוָאַרִים פָּוָן שְׁפָאַנוּשִׁיעַ קְרִיגָּעַר,
פָּאָר גַּעַשְׁעַנְדָּעַטְעַ יִידְגַּד אָפְדָּרְעַד!

בִּינְגּ הָאַלְזּוֹן אַיְנַ בְּלוּט אַיְנְגָעַרְיכְּטָעַר
טוֹרְנִיק זַיְכּ, שְׁפָאַרְבָּעַר, מִיטּ שָׁאנְד אָוָן מִיטּ סָאָמּ —
סְגִּיְיָעַן אָוָפְ אַיְצָט אַיְנַ רְוָם דְּבִיןְנַ רְיכְּטָעַר
אַיְנַ דַּעַר לְוָפְט, אָפְ דַּעַר עָרְד, אָפְנַ יָאָמָן!

אוֹן צַעַשְׁמַעְטָעַרְט וְאַלְטַט וּוֹעֲרַג אַינְדְּרִיְיָעַן
אוֹן צַעַטְרָאַטְנַ, פָּאַרְנִיכְּטָעַט אוֹן וּוִיסְטַט, —
פָּאָר בָּאַטְרָעַטְנַ דָּאָס הַיְמָלָאַנְד דָּאָס פְּרִיבְּעַר
מִיטּ דִּי בְּלוֹטִיקָע, בְּלָאַטְיקָע פִּיסְט.

אוֹי, צַעַפְלָאַטְעַרְט אֵיר, פָּאַנְעַג, זַיְכּ הָעַלְעַר,
גָּאָר דַּעַם הַיְמָל שְׁפָרִיְט אָוִיס מִיטּ בָּאַגְּיַן:
אָפְ דַּעַם קְרִיגָּזְפָּוָן דִּי פְּרִידְלָעַכְעַ שְׁוּעוּלַן
אלְטַעַמְעַס בָּאַגְּלִיטִין דִּי זַיְגָן!

מִיטּ אַ בְּרָאַכְעַ, אַ לְיִידְמִיטּ אַ נִּיגְגַּן,
אוֹן מִיטּ אַ טִּיפְ פָּאַרְבָּאַהְאַלְטָעַנְעַר טְרָעַר;
— נָאָכְ וּוְ קִינְמָאָל זָאָל גְּרוּוּס זַיְגָן דִּי,
אוֹן וּוְ קִינְמָאָל זָאָל שָׁארָט זַיְגָן דִּי שְׁוּעוּדַ!

אָפְ רְוִינְגָן — פָּאַרְגּוּוֹאַלְטִיקָעַ בְּרִידְעַר
אוֹן גַּעֲקָרִיְצַט אָפְ דַּעַר אַיְגְּעַנְכּר שְׁוּעוּלַ;
מִיטּ גַּעֲזָאָגְגּוּן מִרְגּוֹן אַרְפָּהִיְיִבְגּוֹן וּוִידְעַר
דַּעַם פָּאַרְבָּאַכְעַנְעַם קָאָפְ פָּוָן דַּעַר וּוּעַלְטַ!

יעדער מאָזק וועט אַ קייזער זיי ווערב!

ס' געבעלעטער פונַ וואָלד אִיז ווי באָקי,
קָאָלָאנָעַס פונַ קְריַגֶּעֶר — ווי וואָלד ;
קיינַ שְׁטוּרָעָם נִיט דָוָרָךְ וְוַעַט מִיט פְּלָאָקָעָר,
נִיט דָוְרְכְּרִיסְנָגָן וְוַעַט זִיכְרַיְנָגָן זָאָלָפָן !

זַיִן נִיט דָוְרְכְּלָאָזָן — וְעוֹגָן זִיכְרַשׁ וְעוֹגָן,
נִיט אַרְגִּינָג, נִיט אַרְוִיס אַפְּ צְוִירִיק ;
יעַדְעַר טָאנָק וְוַעַט אַ קְיַיזָּעָר זַיִן וְעוֹגָן,
אוֹן אַ קְרִיאִיצְ — דֵי צְעַבְּרָאָכְעַנָּע בְּקִסְ !

ס' צְעַבְּלִיט זִיכְרַיְנָג אַפְּ פְּעַלְדָּעָר דָעָר הָאָבָעָר,
אַפְּ וּמִתְּמַנְּה הַיְּרוּשָׁעָן דֵי פְּעַרְד —
יעַדְעַר טָראָט וְוַעַט אַ גְּרוּב זַיִן צְעַגְּרָאָבָן
בָּא דָעַם דָּאנָד פְּוֹנָעָם פָּאָטְעָרְלָאָנָד עַיְד .

דָעָר שָׁאָרָכְ פְּוֹנָעָם וּוַיְנַט אִיז אַנְזָאָגָן,
דָעָר טָראָט פונַ דֵי קְריַגֶּעֶר באַשְׁלִיסְט —
ס' וַעַט קִינְ אַיְנְצִיקָעָן קוֹילָן נִיט פָּאָרְבָּלָאָגְדוּשָׁעָן,
וּוֹאָס גַּעֲצִילִיט אִיז אַיִן הָאָרֶץ פונַ פָּאָשִׂיט !

איַן פְּעַלְד גִּיסְן אַגְּ זִיכְרַיְנָג דֵי זְאָנוּגָן,
ס' באָטְרִינְקָט זַיִן פְּרִימָאָרְגִּיקָעָר טָוִי, —
ס' וַעַט דֵי האָנָט זַיִן פונַ פְּיַינְט נִיט דָעַרְלָאָנָגָעָן,
דָעָר צְוִירִיךְ צָו זַיִן — אִיז טָוִיט !

דָעָר טִיכְנָ-גְּעַרְוִישָׁ, ווי אַהָאָרָגָן,
אוֹן דָעָר שְׁטָרָאָמָם פונַ דֵי קְריַגֶּעֶר באַשְׁוּעָרָט :
קיַינַ פִּיס וְוַעַט נִיט טְרַעְטָן דָאָס קָאָרָגָן
פְּוֹנָעָם פָּאָטְעָרְלָאָנָדָט הַיְּלִיקָעָר עַרְד !

ס'בלאנקט די שווערד פארן לאנד מיט שטראלן
אונג געפאנצערט — דעם פֿאַטערלאנדס ערֵד,
ווײַיל דער ערשותער אַרמיינער אַין סְטָלִינְג,
ווײַיל אַין שלאכטן דער ערשותער — אַין ערֵ!

זײַן גּוֹוּעֶר — אַין דֵי זוֹן אָונג די פֿרִיעַהַיִט,
אָונג זײַן פָּאנְג — אַין דָּאַס גְּלִיק פֿוֹנְגָּעָם פֿאַלְקָ ;
זײַן לִיד אַין די שוּׁוֹעַ פֿוֹן טְרִיעַהַיִט,
זײַן טְרָאַט אַין אַין שלאכטן גַּעַשְׂטָאַלְט.

דָּאַס פֿינְקְלָעָן פֿוֹן שְׁטָעָרָן אַין זְוִיבָּעָר,
אָונג וַיְיַ שְׁטָעָרָן — זְיַפּוֹן קְרִיגָּעָר דָּעָר גָּאנְגָּו, —
ס'וּוּעַט אַין פֿעַיְעַר דָּעָר פּֿיְינְט זִיכְּצָעַשְׁטוּבָּן,
אָונג אַין אַש אַפְּ אִים וּוֹאַרט דָּעָר פּֿאַרגָּאָגָּו.

ס'קוֹונְג פֿעַלְקָעָר פֿאַרטִּיעַט מִיט בענטשְׁוָנָג
אַפְּ דָּעָר פֿרִיעַר סְאַוּעַטִּישָׁעָר שוּׁוֹעֶרֶד, —
וּוְיַיְל אַין אַיר אַין דָּעָר גּוֹיְלָל פֿוֹן מענטשְׁהַיִט,
וּוְיַיְל אַין אַיר אַין דָּעָר גּוֹיְלָל פֿוֹן וּוּלְט !

ב. אַלְיֻוּסְקִי

אַיְבָּ וּוֹאֶרֶט דָּעַם טָאגּ...

אוֹן אוֹ אַיְבָּ הַיְתֵלָעַרְ-לְאַנְד אוֹן אוֹ אַיְגָּ שְׁקָלָאַפְּ-לְאַנְד
מִבְּינְ פָּאַלְקָ צְעַטְרָאַטְן וּוּעֲרַטָּ אַוְן אַיְן דְּעַרְפְּ-רַטְן אַוְן רַאַנְד,
אַיְן דָּאַכְ שְׂוִינְ קָלָאַרְ, פָּאַרְוּאָסָס טָע וּוּילְטָ אַזְוִי זִיכָּ אַפְּצָאַלְגָּן,
אוֹ טָעַמְפָּ נָאַל וּוּעֲרַגְן מִיר דְּעַרְנָאַכְ דָּעַרְ מְעַסְעַרְ אַיְגָּ דָּעַרְ הַאַנְטָן
אוֹן דְּוִיטָּ דִּי שְׁוּעָרְדָּ.

אוֹן אוֹ אַיְבָּ דִּיְתְּשָׁנְ-לְאַנְד אַיְן נָאַכְ אַיְתֵלָעַרְ דָּאַ,
וּוּאָסָ טְרָאָגְטָ זִיכָּ אַיְבָּרְ וּוּעַלְטָ נָאַכְ שְׁוּוֹאַרְצָעָרְ פָּוּנָ אַקְרָאַ,
אַיְן דָּאַכְ שְׂוִינְ קָלָאַרְ, פָּאַרְוּאָסָס אַיְכָּ קָאַנְגָּ נִיטָּ אַיְנְרוּעָן
אוֹן כְּקָאַנְגָּ נִיטָּ הָאַבְּנָן שְׂוִינְ קִיְּגָּ כְּיַעַ-שָּׁאַ,
קִיְּגָּ שְׁטִילָעְ רַעֲגָעְ נִיטָּ.

אוֹן אוֹ מְעַשְׁרָגָעְ אַוְשָׁ דָעַרְ דְּוּטְשָׁעְ שְׁדִיבְּטָ פָּוּנָ רְיוּםָ
מִיטָּ מְאַוְדָעְ הַנְּטִישָׁעְ, וּוּאָסָ אַיְזָ אַבְּדָעָקָטָ מִיטָּ שְׁוּםָ,
אַיְן דָּאַכְ שְׂוִינְ קָלָאַרְ, פָּאַרְוּאָסָס אַיְכָּ בְּעַנְקָ,
אַיְכָּ וּוְיַיְלָ אִיםָּ וּעְגָן שְׂוִינְ גַּהְאָנְגָּעָן אָפָּ אַבְּרָיָםָ
אוֹן קְרָאָעָן זָאַלְגָּ פְּרָעָטָן אִימָּ.

אוֹן אוֹ אַ לְוַמְּפָנָגָ צָעָן — דִּי קְרָאָגָנָס אַוִּיסְגָּעָפְרָעָסָט —
גַּעַשְׁמִיסָן הָאַבְּנָן זַיְיָ מִינָן כְּאַוְועָרָטָ אַיְגָּ בְּקָאַרְעָשָׁטָ,
אַיְן דָּאַכְ שְׂוִינְ קָלָאַרְ, פָּאַרְוּאָסָס דָאַסָּ מִידָלָ יִדְיָשָׁעָ
מִינָן גְּרוּיְסָעָרְ וּוּיְטָעָקָ אַיְזָ, וּוּאָסָ וּיְיָ אַ וּוּאֶרְעָטָמָ פְּרָעָטָ
אוֹן לְאַזְוָטָ נִיטָּ רְוָעָן מִיכָּ.

אוֹן אוֹ פָּוּנָ לְעַנְדָעָרָ פָּוּנָ גַּעַפְעַנְטָעָטָ דְּעַרְטָאָגָטָ זִיכָּ דָעַרְ גַּעַהְוִילָ,
אוֹנָ אוֹ אַהֲלָבָעָ וּוּעַלְטָ אַיְן אַגְּגָעָפְלָטָ מִיטָּ גְּרוּוּלָ,
אַיְן דָּאַכְ שְׂוִינְ קָלָאַרְ, פָּאַרְוּאָסָס נִיטָּ פָּוּנָ אַהֲרָכְפָּעָלָעָרָ,
נָאַרְ שְׁטָאָרָבָן כְּרוּעָלָ אַגָּשָׁלָכְפָּעָלָדָ, פָּוּנָ אַקְרָיָלָ
אַקְלִיְינְגָעָרָ, פָּוּנָ בְּלִיכָּ.

אוֹן כְּרוּעָלָ מִינָן לְעַבָּן דְּוָרָכָ מִיטָּ פְּיַעַרְדִּיקָן גְּלִיבָנָ,
אוֹ סְיוּעָטָ דִּי אַוִּיסְלִיְיְוָנָגָ דִּי גְּרוּיְסָ גָּאָרָ דִּי וּוּלָטָ דְּעַרְהָוִבָּןָ,
אוֹן סְ'אַיְןָ שְׂוִינְ קָלָאַרְ, פָּאַרְוּאָסָס צָוָ סְטָאַלְינָעָן
מִיטָּ פְּרִידָ אַוְן גַּלְיכָ אַיְכָּ הַיְבָ הַבְּינָטָ מִינָן אַוְיָגָן
אוֹן וּוֹאֶרֶט דָעַם טָאגּ...

עוזר אָ פִינִינְגְּבָעָרָג

דַעַם פְּלִינְט צַעַשְׁמַעְטָעָרָבֶן!

1

ער זאָל ניט קומען מיט דער האָק דער בלוטיקעָד
אין שיינָע שטטעָט אַריִין —
צַעַשְׁמַעְטָעָרָבֶן אִים! צַעַםְיִימְעָסֶן!
צַעַשְׁמַעְטָעָרָבֶן!

ער זאָל קִיְינָן בֵּיןָן, קִיְינָן שָׁאָדָן
אַיְן דֵי הָעַלְעָעָן לְעַנְדְּדָעָר טָאָן,
ער זאָל ניט טָאנְגָן
אָפֶן גַּעֲשָׁאַכְטָעָנָן אֹונָן אָפֶן גַּעֲשָׁעַנְדָעָטָעָן,

ער זאָל קִיְינָן שְׁפָאָגָן
אַיְן קָאנְטָן לִיכְטִיקָעָן, אַיְן קָאנְטָן וּוּוִילָעָן טָאָן,
ער זאָל ניט אַוְפְּשָׁטְעָלָן קִיְינָן בְּעָרָגָן
פֿוֹן קִינְדָעָר פֿוֹן גַּעֲקוּילְעָטָעָן,

מִיט פָּאָלָק מִיט רַיְזָקָן, מִיט פִּוִּיסְטָמָן מִיט שְׁטָאָלָעָנָעָר
דַעַם וּוּגָן פָּאָרְסְטָאָמְפָעָן אִים!
אַיְן פְּרָעָכָן הָאָרֶץ זִיְנָעָם אַיְן כִּיְישָׁן —
אָ גּוּטָעָן בָּאָמְבָעָן אִים!

אוֹן וּוּעָר וּוּעָט אִיצְטָמָעָן גַּעֲבוֹיָגָן זַיְנָן?
אוֹן וּוּעָר וּוּעָט אִיצְטָמָעָן טְרוּיְעָרָן?
דַעַר סְוִינְגָן בָּא דֵי טְוִיעָרָן!

סְיַזָּאָל קִיְינָן גַּעֲפָאָר קִיְינָן פִּינְצְטָעָרָיָעָן
אָפֶן טָאָג אֹונָן נָאָכָת נִיט לְוִיעָרָן —
עַס גִּיְיט דָאָס פָּאָלָק

אַגְּ לְעַצְּטָבְּ קְרִיגְ אַגְּ אָמְגָעָה לְיַעֲגָן,
עַס גַּיִיטְ אַגְּ שְׁלָאַכְטְ
דָּאַס מְעַכְמִיקְ פֶּאַלְקְ פָּוֹן אַרְבָּעַטְעָרְ אַגְּ פְּיִירִים,
אַגְּ שְׁלָאַכְטְ עַס גַּיִיטְ מִיטְ יְנָגְ אַגְּ אַלְשְׁ
מִיטְ קִינְדְ אַגְּ פְּרוֹיְ אַרְיִיןְ —
דָּעַרְ סְוִינְעָ בָּאְ דִי טְוִיעָןְ !

אַגְּ יְעַדְעָ צְוַעֲגָרִיטָעָ קְרוּיְ
זָאַל טְרַעַפְנָ אַגְּ זְיַינְ שְׂוֹאַרְצְ אַרְיִיןְ !
אַגְּ יְעַדְעָ צְוַעֲגָרִיטָעָ קְרוּיְ
זָאַל טְרַעַפְנָ אַיְם אַגְּ הָאָרָצְ אַרְיִיןְ !

אַגְּ שְׁאָמְרִים אָונְדוּעָרָעָ אַגְּ הַיִּיכְ
אַיְם זָאַלְנָ שְׁטִיעָפְ פָּאַרְקָלָאַמְעָרָןְ !
אַגְּ אָונְדוּעָרָהָמָעָרָ אַפְּ דָּעַרְ עַדְ
זָאַל אַיְם אַפְ שְׁטוּבְ צְהָאַמְעָרָןְ !

גַּיְ פָּעַטְ אַדְרוֹכְ דִּינְ גְּרוּטָןְ וּוּגְ,
מִינְ רְוִיטָאַרְמִיְ מִינְ טְיִיעָרָעְ !
גַּיְ שְׁטָאַלְצְ אַדְרוֹכְ דִּינְ גְּרוּטָןְ וּוּגְ,
מִינְ שְׁיַינְ וּוּלְטְ-בָּאַפְרִיכָרָןְ !

מִיטְ פָּאַנְעָןְ מִיטְ צְעַפְיִיעַרְטָעְ
בָּאוּזְ אַיְםְ, טְרִיעָ דְעַטְעָרָןְ !
אַפְ יָאַמְעָןְ אַגְּ אַפְ טְרִיקָעָנִישְ
דְרוֹכְ אַלְעָ בִּיּוֹזְ וּוּטְעָרָןְ —
צְעַבְרָעָכְנָ אַיְםְ ! צְעַנְעָרִיךְ !
צְעַמְיִימָעָנָ ! צְעַשְׁמָעַטְעָרָןְ !

2

כְּרִידְ אַזְוֵי מִיטְבָ לְאַנְדְ אַיְנָעָם וּוֹאַכְ זְיַינְ פָּוֹן נַעַכְתָ :
„אַיְצְתָעְ גַּיִינְ מִידְ אַרְוִיטְ אַפְ אַ גְּרוּסָןְ גַּעַפְעָכְתְ .
אָונְדוּעָרָ פָּאַגְ אַיְןְ גַּעַרְעָכְתְ ! אָונְדוּעָרָהָאָרָצְ אַיְןְ גַּעַרְעָכְתְ !

וּוּ עַט אַיְןְ נַאַרְ פָּאַרְאַנְעָןְ אַ לִיכְטִיקָעָרְ הַעַלְדְ,
אַ גַּיבְעָדְ אַ דִּינְעָרְ, אַ מַעַנְטָשְ אַפְ דָּעַרְ וּוּלְטְ —
עַדְ קְוָמְטָ אַגְ אַגְ אָונְדוּעָרָ דִּיְעָןְ זִיכְ שְׁטָעָלְטְ.

איבער שטאט, איבער דאָרט, איבער באָרג, איבער טאָל
קומט אַ כאָיל אִיצט אוֹפּ אָן אַ ברעג, אָן אַ צָּאָל,
קומט אַ כאָיל אִיצט אוֹפּ, ווֹאָס אַיז דִּין ווֹי קְרִישְׁטָאָל,
אונָ עַס נָעַמֵּט אָונְדוֹזָעֶר מַעֲכִיקָּעַ שְׂטָאָלָעָנָעַ שְׂוּעָרַד,
אונָ פּוֹן נִידָּעֶר בֵּין הִימָּלָאָ שְׂטִים זִיכְּ דָּעָרָהָרֶת:
“עַס אַיז הִילִּיק דָּאָס לְאָנד! עַס אַיז הִילִּיק דִּי עָרְד!”

כִּירִיךְ אָזְוִי מִיטְבָּה לְאָנד אַינְ דִּי פְּלָאָמָעָן פּוֹן קְרִינְגָּה:
“דָּאָרָפּ אַיכְ וּוֹעָרָן אַינְ פְּלִיעָר אַינְ גְּרוּסָטָן גַּעֲשִׁיקָּט
פָּאָר דִּין עַרְדָּ, פָּאָר דִּין הַיְּכָ, פָּאָר דִּין זָוָה, פָּאָר דִּין גַּלְיָק —

בֵּין אַיכְ שְׂוִיגָּן, בֵּין אַיכְ שְׂוִיגָּן, בֵּין אַיכְ טִיקָּעָפּ שְׂוִיגָּן גְּרִיאִיט.
אַיכְ וּוֹעַל גַּיְינָן מִיטְ גַּזְאָנָגָן, אַיכְ וּוֹעַל פָּאָלָגָן מִיטְ פְּרִיאִיךְ —
זָאָל זִיכְּ שְׁפְּרִיאִיטָן דָּאָס לְכָט אָפּ דִּין טִיעָרָעָרָד בְּרִיאִיט!

אָונְדוֹזָעֶר כָּאָיל וּוֹאָקָסָט אוֹפּ, נָאָכָ אָונָ נָאָכָ קְוּמָעָן אָן.
אונָ מִינְגָּה הָאָרֶץ אַיז אַינְ קָאנְגָּ, אָונָ דִּי וּוֹעַלְתָּ אַיז אַינְ קָאנְגָּ.
זִיגְגָּן וּוֹעַט אָונְדוֹזָעֶר פָּאנְ, — סְאַיז גַּעֲרָעָכָט אָונְדוֹזָעֶר פָּאנְ!”

3

וַיְיִנְעַן גַּעֲקוּמָעָן דִּרְבֵּי דִּיכְתָּעָר צָו גִּיעָנָן —
צָוּוִי קָאָמָאנְדִּירָן, אַיְצְ רְוִיטָאָרְמִיעָר —
מִיטְ מִיר אַינְ מִינְגָּה שְׁטוּבָן זִיכְּ גַּעֲזָעָנָעָן
פָּאָרָן זִיכְּ לְאָזָן אַינְ וּוֹעַגְגָּרִין.

גַּעֲווּבָן אַיז עַס זְוּמָעָר, זְוּמָעָר פָּאָרְגָּאכְטָן,
אונָ סְחָקָט אַינְ דָּעָר לוֹפְטָ שְׂוִיגָּן גַּעֲטָעָטָט מִיטְ שְׁלָאָכְטָן,
מִיטְ פְּלִיעָנָן אַינְ פְּלָאָמִיקָּעַ טָעַג אָרְיָין.
— לְאָמִיר זִיכְּ, בָּאוּוּלָר, גַּעֲזָעָנָעָן!

גַּעֲווּבָן אַיז דָּאָס אָוּנָט-בְּרוּיָה כָּאוּוּרִישְׁ-פְּרָאָסָט.
מִיר הָאָבָן אַינְפִּירָן גַּעֲהִוִּיבָן אַ טָּאָסָט,
אַיְינָן פְּיִיעָרִיךְ וּוֹאָרֶט באָ אִיטְלָעָכָן:
— שְׁלָאָגָן, דָּעַרְשָׁלָאָגָן הַלְּטָעָרָן!

עם גויט שוינט, עם קומט שוינט, אָט איז די מינוט,
ווען לוייג ווועט ער קריינט פאָר יאמען מיט בלוט,—
פאָר ברידער, וואָס ער האָט צעמאָלט דאַרטן,
וועט קייפל-קייפלאַיט באַצָּלט ווערנ! —

געוקט האָט אִיב פענטער אָזומער-פאָרגאנקט.
לעט טיש האָט די בִּיקְס, דער רעוואָלווער געוואָקט.
דעם לאָנד, וואָס צו גליק האָט געבווירן אונדוֹן,
זיגן — מיר האָבן געשווידן זיך.

אָונ מונטער אָונ שטָאַלְץ אַיז געווען דער געטליט,
אָונ יעדער פון אונדוֹן האָט געליגענט אֶלְיך :
— “צַו פְּרִילְעַכְעַט פְּרִילְיְינְגַּן-זְוּמְעָרְגַּן
מיט גְּרוּיסְנַּן נִיצְאָנְנַן זַיְבַּן אָמְקָעָרְנַן!”

אָונ כ'הָאָב זַי בְּאָנְגְּכָט בְּאָגְלִיט צַו דַּעַר טִיר.
הָאָט גְּזַוְּגָנְט רְוִיטָרְמִיעָר, גְּזַוְּגָנְט קְאַמְּאַנְדִּיר :
— וּוֹהֵגַן סְזַאַל דַּעַר קְרִיגַן נִיט פָּרְשָׁלְעָפָן אָונדוֹן,
אִינְ פְּרִידְ אָונ אִינְ פְּרִידְ לְאִמְרַטְרָעָפְן זַי !

אָונ הַיִּס זַי צְעֻקוּשָׂט אָונ דִּי הענט זַי גַּעֲדִיקָט.
גְּעוּאָכָט האָט רְעוּאָלוּועָר, גְּעוּאָכָט האָט די בִּיקְס.
— אַפְּ וּוֹעַגְנַּן-גַּעַשְׁלָעָגְנַּן אַפְּ גְּלִיקְלְעַכְעַט !
שְׁלָאָגָן, דָּעַרְשָׁלָאָגָן הַיְתָלָעָרָן ! —

אִינְ טִיפְן פָּוָן נַעַכְט כִּיהָעָר זַי אִינְ אָונ דַּעַרְהָעָר,
וּזְיִי זַיְיַי אַפְּ פָּעָד, וּזְיִי זַיְיַי האָקָגַן מִיט שְׁוּעָרָד.
צַו דַּעַם רְיוֹקָן פָּעָלָד, וּזְיִי זַיְיַי שְׁלָאָגָן זַי,
כְּבוּעַל יְאָגָן, כְּבוּעַל יְאָגָן, דָּעַרְיְאָגָן זַי,

אָונ זַיְיַי כְּבוּעַל מִיט זַיְיַי אִינְ די הַיְלִיקָע טָעָג,
אָונ זַיְיַי כְּבוּעַל מִיט זַיְיַי אִינְעָם רְוִישָׁ פָּוָן גַּעַשְׁלָעָג,
אִינְעָם הַילְבָּד פָּוָן די שְׁתָאָרְקָסְטָע גַּעַוִיטָעָן :
— שְׁלָאָגָן, דָּעַרְשָׁלָאָגָן הַיְתָלָעָרָן ! —

๗. קוויטקָא

פְּלִיעָר אָפּ דַּי סָאנִים!

פְּיִיעָר אָפּ דַּי סָאנִים, פְּיִיעָר!
וּוַיִּלְדָּס לְעֵבֶן אֵין אָונְדוֹ טִיעָר,
וּוַיִּלְזֹה לְעֵבֶן אֵין אָונְדוֹ גּוֹט.
וּוַיִּלְסֹחַט קְרִיבַת דָּעַר מִיעָטָר סְוִינָע
אוֹיסְצָאָפּן פֿוֹנָ אָונְדוֹ דָּס בְּלוֹט,
שְׁעַנְדָּן אַלְצָ, וּוְאָס אָונְדוֹ אֵין טִיעָר,—
פְּיִיעָר, פְּיִיעָר, פְּיִיעָר, פְּיִיעָר!

פְּיִיעָר אָפּ דַּי סָאנִים, פְּיִיעָר,
וּוַיִּלְדָּס הַיִּמְלָאָנָד אֵין אָונְדוֹ טִיעָר,
הַיִּמְלָאָנָד, מַאמְעָס, קִינְדָּעָר, אַלְצָ,—
וּוַיִּלְסֹחַט סְפָאָרָמָעָסְט זִיכְרָ דָעַר מַעֲנוֹוָל
אַיְבָעָרְבִּיסְגָּן אָונְדוֹ דַעַם הַאלְדוֹן,
רוֹבִיבָן אַלְצָ, וּוְאָס אָונְדוֹ אֵין טִיעָר.
פְּיִיעָר, פְּיִיעָר, פְּיִיעָר, פְּיִיעָר!

פְּיִיעָר אָפּ דַּי סָאנִים, פְּיִיעָר!
לִיבָּ אָונָג לְעֵבֶן אָונְדוֹזָעָר פְּיִיעָרט
שְׁטַעַלְגָן מִיר פָאָר אָונְדוֹזָעָר חַיִם!
אָונְדוֹזָעָר עַרְד וּוּעַט נִיט פָאָרְלִיבָּן
קִיְיבָן שָׁוּם קְרָעָצָ אָפּ אַיְר גַּעֲבִיָּן!
פְּיִיעָר אָפּ דַּי סָאנִים, פְּיִיעָר!
פְּיִיעָר, פְּיִיעָר, פְּיִיעָר, פְּיִיעָר!

וּרִיבְטִישׁוּרָאַבְּיִיעָס

זיך אַנְגָעָוִיפֶט מיט פֿרֻעְמָדָן בְּלֹוט לְעַרְאָוּ,
נָאָר קָאָרָג אֵין אִים, נָאָכְ קְרִיכֶט עַר טִיְינָן, צִינְדָן,—
אֵין זָאָל אַיְצָט זַיְינְ דָעַר אַנְהָהִיב פָוָן זַיְינְ סָאָפּ—
מִיר הַיְיָבָן אָן, מִיר זַיְינָעָן גְּרִיאִיט אִים שִׁינְדָן!

שִׁינְדָן דָעַם הַיְצָל,
דְּרוֹיְבָל אִים,
עַרְלָעָכְ אִים בָּאַרְעָכָן! —
די גָּאנְצָע וּוּעָלָט דָעַרְהָעָרָן זָאָל,
וּוי זַיְינָע בִּינְנָעָר בָּדָעָכָן!

דָעַר הַיְישָׁעָרִיק, — עַר עַסְטָט נָאָר אָוָט דָאָס בְּרוּוִיט,
צָרוֹ שְׁוּעוֹרְדָרְ קְרָעָנָק — פֿילְ טְרוּפָעָט קָעָן מָעַן טָוָעָן,—
אוֹגְן עַר פְּרָעָסְט אָוָט דִי בִּינְנָעָר מִיטְ דָעַר הוֹיט!
עַר אַיְזָן דִי קְרָעָנָק, וּוָאָסְ האָט נָאָר אַיְינְ דָעָפָעָ!

שִׁינְדָן דָעַם הַיְצָל,
דְּרוֹיְבָל אִים,
טְרִיבִיבְ דִי פְּעָסְט דִי שְׁוֹוָרְצָעַ!
דָעַר שִׁינְנָעָר וּוּעָלָט זָאָל גִּיכָעָר שְׁוָיָן
אַרְאָפּ דָעַר שְׁתִיְינְ פָוָן הַאֲרָצָן!

אַפְּלָעָן וּוּעָנָט הַאָבָן זַיְיכְ שְׁוִינְגָעָסְגָעָבָעָנָקָט
נָאָכְ אַוְפְּרוֹפָנָן: «מִיטְ פּוֹלָעָר הָאָנָט זַיְיכְ צָוְ בָּאַצְּאָלָן». —
מִיר זַיְינָעָן זַיְיכְ מַעְכָּבָעָד מִיטְ אַשְׁיָן גַּעַשְׁעָנָק: —
אַשְׁלָאַקְסְּדָעָגָן פָוָן פְּיִיעָר אָוָגְן פָוָן שְׁטָאָלָן!

שִׁינְדָן דָעַם הַיְצָל,
דְּרוֹיְבָל אִים,

טיל אונג טעל צעשטויבנ !
די וועלט — פאָר פרײַד זאָל דונגען,
דעָר הימל — זאָל זיך הויבּן !

איָר, פֿעלקער אויסגעמאָרכּעוועטע, הערט !
דעָם קאָפּ הײַבְט אָופּ. כאָפּט אָפּ דעָם אָטְעָם ! —
ס/האָט אָוּפְגּעהוּבּן זיך קעְנֵן אִים די פֿרְיִיסְטָע ערְד
מיַט פֿעלקער מעכְטִיקָע, מיַט אָוּפְגּערִיכְטָע שׁוֹאָטִים !

שינְד דעָם היְצֵל,
דרוּבְּל אִים,
טוּוִיט די רְוִיבּ-כָּאוּרִיעַ, —
סֻעַ גְּרִיאַט די וועלט זיך פְּרָאוּעָן אִים
אֲפֿרְיִילְעָכָע לְעַזְיָע !

די הילַילַסְטָע פְּלִיבֶּט

פֿוֹן פְּלִיכְטָג פֿוֹן אַלְעַ — די הַיְלִיקְסְטָע פְּלִיכְטָ :
שְׁטֵי אָמֵן אָרְנוֹ דָּעַר עֲרַשְׁתָּעַ דָּעַם סְוִינָעַ פָּאָרְנִיכְטָ !
דָּעַם סְוִינָעַ, וּוֹאָס אַלְצַ הָאָט גַּעַשְׁתָּעַלְט אַיצְט אַיְן קָאנַ,
אַ כּוֹרְבָּן צָו מַאֲכָנַ פֿוֹן אַלְצַ, וּוֹאָס עַד קָאנַ.
דָּעַר פְּיִינְט, וּוֹאָס הָאָט פְּעַלְקָעַר אָוָן לְעַנְדָּעַר פָּאָרִיאָאָכְטָ,
פָּאָרִיאָאָכְטָ אָוָן צַעַטְרָאָטָן אָוָן טְרָעָטָן וּוַיְלָ נָאָכָ.
דָּעַר פְּיִינְט, וּוֹאָס הָאָט בְּלִיעַנְדָּעַ קָאנְטָן צַעַשְׁטָעַרְטָ,
צַעַרְוִיבֶּט אָוָן צַעַשְׁטוּבֶּט אָוָן פָּאָרְגְּלִיבֶּט מִיט דָּעַר עַדְ.
דָּעַר פְּיִינְט, וּוֹאָס פֿוֹן אִיְינַ לְאַנְדַּ צָוָם אַנְדָּעָרַן לוֹיפְּטָ
מִיט קְרָאָפְּט פֿוֹנָעָם בְּלָוָט נָאָרַ, וּוֹאָס עַד הָאָט גְּעוּוֹיפְּטָ.
גְּעַזְּרוּגָג דָּעַר פְּיִינְט, וּוֹי מִיט שְׁטָרִיקָ, הָאָט אַהֲעָרָ,
אוֹ דָאָ זָאָל עַד פָּאָלָגָ, נִיט אָוּפְּשָׁטִין שְׂוִינָעַ מַעַרָּ.
דָּאָס וּוֹאָרט דָּאָס פָּאָרְפָּלוֹסְטָע — דָּעַר נָאָמָעָן פָּאָשִׁיסְטָ
אָפָּ שְׁטָעַנְדִּיקָ, אָפָּ אַיְבִּיךָ זָאָל וּוֹעָרָן פָּאָרוּוִיסְטָ.
דָּעַר הַעַסְלָעַכְעָר נָאָמָעָן — פֿוֹן גְּוֹיְלָן דָּעַר קְנוּיָלָ
פָּאָרְגָּעָטָן זָאָל וּוֹעָרָן פֿוֹן מְעַנְטָשְׁלָעָכָן מוֹיָלָ.
פֿוֹן צִיְּטָן פֿוֹן אַלְעַ אַיְן אַיצְטָעַר די צִיְּטָ,
אַיצְט אַיסְגָּעָמִישָׁט הָאָבָן זִיכְרָן נָאָעָנָט אָוָן וּוֹיָטָ.
טוֹזְוָנְטָעָר מְעַנְטָשָׁן בְּאָגָעָנָט כִּיהְאָבָה הַיְיָנָטָ,
פֿוֹן קוּקָ פֿוֹנָעָם עֲרַשְׁתָּן מִיר זִיְנָעָן שְׂוִינָן פְּרִינְטָ :
פָּאָרְקָנוּפָּט אָוָן פָּאָרְבּוֹנְדָן — אִיְינַ פְּלִיְישָׁ אָוָן אִיְינַ בְּיָיָן,
פֿוֹן עֲרַשְׁטָע — די עֲרַשְׁטָע מִיר גְּיַעַן אַלְיָן .
די זָנָן אָוָן די טְעַכְתָּעַר מִיר גִּיבְגָּן הַיְיָנָט אָפָּ,
דָּאָס בְּלָוָט פֿוֹנָעָם הָאָרְצָן, דָּאָס אוֹיָגָ פֿוֹנָעָם קָאָפָּ,
פָּאָרָ פְּרִיכְיָחִיטָ, פָּאָרָ שָׁאָלָעָם, פָּאָרָ לִיכְטִיקָעָר מֵיָּ,
פֿוֹן אַלְעַ מִילְכָאָמָעָס די הַיְלִיקְסְטָע — די !

אלע, אלע אפֿן פִּינְטו!

אויב עס ווועט דיר זיין צו שוועד
זומער אינן די היצן,—
זונג מײַנָּער, דו טו א קלער,
וואָס דו גײַסְט באַשְׁצָן.

אויב עס ווועט דיר זיין ניט גוט
הארbstט-צִיִּיט אינן די נעצֶן,
ברודער, היכֵן דִּיןְן הַלְּדָנוּמֶט
סְפָּאַטְעָרְלָאנְד ווועט שעַצְּנָן.

אויב ס'וועט זיין דיר לאָנגָן די נאָכֶט
ווינטער אינן די שנְיִיעָן,
פָּאַטְעָר, שטעַלְן זיך אָפּ ווֹאָכּ
דיינְעָן קִינְדָּעָר גִּיעָן.

אויב ס'וועט דריין אַפְּאַרְדְּרָאָס,
וועג די ווונְדָר ווועט נָאָגָן,
ליַבָּעָר, טו אַטְראָכְט, פָּאָר ווֹאָס
דו האָסְט זיך גַּעֲשָׂלָאנְד.

אויב עס ווועט ניט גְּרִינְגָּעָר זיין,
שרעַקְלָעַכּ זיין ווועט טָאָמָעָר,
ליַבָּעָר מִינְגָּער, טְרָאָכְט זיך אַיְינְן:
קיִינְגָּאנְדָּעָר ווּגוֹ נִיטָּאָמָעָר.

אלע, אלע אפֿן פִּינְטו!
דער קלָאָפּ מוֹזָן זיין אַנְטְּשִׁידָן.
עס ווועט דערנָאָכּ דָּאָס גַּאנְצָע לְאָנְדָר
דעַרְצִילְלָגּ אלָאָס אַיְן פְּרִיאַדָּן!

מִינְגַ לִבְעָר, גִיּוֹסֶט אֵין שְׁלָאכֶט אוּוּעַך,
אֵין זָאַכְ וּוּעַל אֵיכַ דִיר זָאַגְנָן:
אוֹ אַנְיאַגָן כְיוּעַל דִיכַ אֵין וּוּגַן,
אוֹן עַפְשָׂעַר אַיבְּעַרְדִיאַגָן.

אוֹן וּוַיְילַ אֵיכַ וּוַיִּיסַ נַאֲכַ נִיטַ דָעַרְוַיְילַ,
צִי גִיְבַ וּוּעַל אֵיכַ, צִי רַיְמָנָן,—
דוֹ קָוָקַ אַרוּםַ זִיכַ אַפְ אַמְילַ
אוֹן וּבַ מִיכַ פָונְדַעַרְוַיְינָן.

אוֹן וּוַיְילַ אֵיכַ וּוַיִּיסַ נַאֲכַ נִיטַ דָעַרְוַיְילַ,
כְיוּעַל עַפְשָׂעַר זִיכַ אֵין לוּפְטָן,—
דוֹאָגַן וּוּעַל אֵיכַ מִיטַ אַגְאַלְדַעַר פִילַ
מִינְגַ לִבְעָר, דִיכַ אַרְוָם טָאגַן.

אוֹן כָאַטְשַ אֵיכַ וּוַיִּסַ נַאֲכַ נִיטַ בֵינוֹ אִיצְטַ
די פִילַ וּוֹ אֵיכַ וּוּעַל נַעַמְעָן,
מִינְגַ לִבְעָר, גִי דָאַסַ לְאַנְדַ בָאַשִׁיךְ,
כְיוּעַל אַוִיכַ דִיכַ נִיטַ פָאַרְשַעְמָעָן.

אוֹן כָאַטְשַ אֵיכַ וּוַיִּסַ נַאֲכַ נִיטַ דָעַרְוַיְילַ,
די פִילַ וּוֹ אֵיכַ וּוּעַל וּוֹאַרְפָן,
מִינְגַ לִבְעָר, פָאַר גַעַזְוָנָטַן, אֵיכַ אַיְילַ,
צַעַשְׁיַידָן זִיכַ מִידַ דָאַרְפָן.

וּוַיִּדְיכַ, עַס רַוְפַט דָאַס לְאַנְד אַוִיכַ מִיכַ,
דוֹ טָו אַ קָוָקַ, אֵיכַ וּוַיְינַ נִיטַ;
מִינְגַ לִבְעָר, מִידַ צַעַשְׁיַידָן זִיכַ,
דַאֲכַ בְּלִיְבָנַגַ מִירַ פָאַרְיִינִיקַט.

ש. רָאַסִּין

דער מענטש

די אָוָרָאַלְטָעַ כִּיְיעַ פֹּונַ אַלְדָאַס בֵּין
פָּאַרְוּוִיסְטָןַ די וּוּעַלְטַ אַיְזַן אַרְזִיסַטַּ,
זַי שְׁפֶרְטִיזַטַּ אַיְבָּעַר יַאֲמָעַגַּ,
אַיְנַן לְוַפְּטָן וּכְלְקָרְיִיטַסַּ,
אוֹן שְׁמַעְטָעַרְטַס מִיטַּ פְּלָאַמְעַן,
אוֹן שְׁלִיבְיִידְעַרְטַס מִיטַּ גִּיפְטַס.

בערג קערט זַי אַיְבָּעַר
אוֹן שְׁמַעְטַס רַיִיסַט זַי אוֹטַס.
זַי וּוּיִסְטַס שְׁוִינַגְגַּ אַלְיִינַגְגַּ נִיטַס
וּוּוּ אַיְינַגְגַּ אוֹן וּוּוּ אַוִּיסַטַּ
די אָוָרָאַלְטָעַ כִּיְיעַ פֹּונַ אַלְדָאַס בֵּין.

יַאֲגַטַּ זַי זַיְכַּ, טַרְאָגַטַּ זַי זַיְכַּ,
וּוּיִסְטַס נִיטַס קִיְינַגְגַּ צָאַמַּ,
שְׁפָאנְטַס מִיטַס פָּאַרְנוּיכְטָוָנַגַּ
פֹּונַ לְאַנְדַס צַוְאַנְדַס,
אוֹן טָאנְצָטַס אַפְנַס כּוֹרְבָּנַס,
אוֹן בָּאָדָטַס זַיְכַס אַיְנַשְּׁאַנְדַס,
אוֹן קָאָגַטַּ אַלְצַס נִיטַס זַעַטַס
פֹּונַ טָוּמַעַ דָּעַטַס פְּלָאַמַּ,
וּוֹאָסַטַס הָאָטַס אַיְגַס אַיְרַס פִּינְצְטָעַרְטַס אַפְגְּרוֹנוֹטַס צֻעְבָּרָעַנְטַס,—
קָעָגַן דָּאָס מְעַנְטְּשָׁלְעַכְעַ
קָעָגַן דָּעַם מְעַנְטְּשָׁ
הָאָטַס זַיְכַס אַיְרַס פִּינְצְטָעַרְטַס סִינְגַס צֻעְבָּרָעַנְטַס.
אלְצַס, וּוֹאָסַטַס דָּעַרְטַס מְעַנְטְּשָׁ
הָאָטַס דָּעַרְפְּאָרְשַׁטַס אוֹן באַהֲעַרְשַׁטַס,—

דען הימל זאָל פֿרְלִי זַיְנֵן,
ס'זאָל פֿרְלִי זַיְנֵן די עַדְד;
אלצ, וואָס באַוועגט האָט דעם מענטשנס געדאנק
באַצּוֹנוּגָעָן זאָל וועָרָן —
די קוּפּעֲרָנָעּ שְׁלָאָגָן,
האָט אִיצְטָן די כִּיּוּ גַּעֲנוּמָעָן אִינְגְּלוֹאָגָן
אוֹגּ הָאָט עַס גַּעֲפָנָגָעָן,
אוֹגּ הָאָט עַס גַּעֲוָונָדָט
קָעָגּ דָּאָס מַעֲנְטְּשָׁלָעֶבֶעּ,
קָעָגּ דָּעַם מַעֲנְטָשָׁ —
פֿעַלְקָעָר באַצּוֹנוּגָט זַיְנֵן
אוֹגּ לְעַנְדָעָר פֿאָרְלָעָנָדָט...

עַס טְרִיאַיסְטָלָט די לְוָפְטָ זַיְכָּן
עַס צִיטָעָרֶט די עַרְדָּן:
די כִּיּוּ הָאָט אַרְיכּ זַיְכּ דַּעֲרַטְרָאָגָן אַהֲרָן,
די כִּיּוּ הָאָט אַרְיכּ זַיְכּ דַּעֲרַקְיִיקָּלָט צּוֹ אָונְדִּין —
באַצּוֹנוּגָעָן די עַרְדָּן אוֹגּ פֿאָרְלָעָשָׂן די זַוְּגָן.

ס'הָאָט זַיְכּ אַהֲרָן גַּעֲטָאָגָן —
פֿוֹנְגּ רָאָנְדָן אוֹגּ בִּינוּ רָאָנְדָן —
דָּאָס רִיזְקָעּ לָאָנְדָן —
איַיְנָן דְּרָאָנְגְּפָוְילָעּ מַעֲנְטָשָׁ —
קָעָגּ דָּעַר כִּיּוּ פֿוֹנְגּ טְוִיטָן אוֹגּ פֿאָרְלָעָנְדָן!
אוֹגּ סְיוּוּלָן אַ וְאָרָפּ טָאָגּ זַיְכּ
טוֹזְיָנְטָעָר הָעָנְטָ —
קָעָגּ דִּי קְרִיגְעָר פֿוֹנְגּ שְׁוֹוָאָרָצָן גַּעֲשְׁפָעָנְסָטָן,
וְאָסּ הָאָבָן די עַרְדָּן
אוֹגּ דָּעַם הִימָּל פֿאָרְשָׁעָמָטָן,
אוֹגּ זִיגְגָּן וְעַטְמָן זִיגְגָּן —
סְיוּעָט זִיגְגָּן דָּעַר מַעֲנְטָשָׁ.

בארג-ארופ — דער וועג

כ'היב אופ דעם קאָפ,
כ'צעעגן ברײַט די אויגן,
ווײַ שׂוועריעַ קוועקזילבער —
די מוסקלען פונַּ די הענט,
כ'הָאָבַּ קִינְמָאָל נָאָכַּ, וְיֵאַצְּטַ
מִיְּבָּסְיָנְעַ נִיט גָּעוּווִיגַּן,
כ'בִּינְ קִינְמָאָל אָזְוִי וּוֹאָכַּ,
וְיֵאַצְּטַעַר, בִּיט גָּעוּעַן.

די ביקט צו ברוּסֶט
איכַּ דְּרִיךַ צו פָּעֵסֶט אָוָן פָּעֵסֶטֶר,
דָּאָס בְּלוּט אִין הָאָרֶץ
אַ וְיִילָּעַ וּוּרְטַ פָּאֶרֶשְׁטַלְטַ...
סְפָּלָאַצְּטַ אָוָף אִין לוּפֶט
אָן אוִיסְגָּעַשְׁרִיַּי אַ לְעַצְּטַעַר,—
כ'הָאָבַּ קִינְמָאָל אָזְוִי פְּנִיקְטְּלִיכַּ
אִין טְוִינְעַ נִיט גָּעוּצְּלַטַּ.

באָרג-אָרוּפַּ — דָּעַר וְוַעַגַּ,
אִין מָאָרְגָּן-שְׂעִין אִין קָלָאָרְעַר
גִּימַּט אָוָף דָּאָס לְאָנְדַּ פָּאָרְ מִיר
אִין וּוּיִיטְסְּטַעַר וּוּיִיטְ גָּעוּעַנדַּט,—
סְאִינוֹ קִינְמָאָל אָזְוִי רִיכַּט
נָאָכַּ נִיט גָּעוּעַן מִינְגְּ צָאָרַגַּ,
סְהָאָטַּ קִינְמָאָל אָזְוִי הַיִּסְטַּ
מִינְגְּ לִיבְשָׁאָפַּט נִיט גָּעוּרְעַנטַּ.

יְוִיסָעֶפֶר קַעֲרֵלְצָעֶר

בָּא לִיבְשָׁאָפֶט בָּא מִינְגָּעֶר אַיְבָּ שְׂוֹעוּרָ!

געלייבטע, בא ליבשאפט בא מײַנְגָּעֶר אַיְבָּ שְׂוֹעוּרָ —
פארניכטן דעם פֿינְגַּט אָפֶ דָּעַר שְׂוֹעַל פֿוֹן מִינְגָּעֶר!
אַרְיָב אַיְינְזָאָם וּוּעַט קְוֻמָּעָן מִינְגָּעֶר צָו דִּינָן פְּלוּוּיט,
נִיט גְּלִיְבָּ, אָו דָעַר סְוִינְגַּעַד מִיכְ שְׂוֹעַר גַּעֲטּוּיט;
אַרְגָּן וּוּעַט מַעַן דִּיר בְּרַעֲגָעָן טְפָאַרְבּוּלְטִיקָּעָן הַעֲמָד,—
פארברָעָכָן נִישְׁתָּאַיְן וּוּיְיטָעָק דִּי מִידְלָשָׁע הַעֲנָטָה;
נָאָר וּוּעַט מַעַן דִּיר וּוּיְטָגָן מִינְגָּעֶר בִּיקָּס אַרְגָּן שְׂוֹעוּרָ —
וּוִיְּסָם, אָו גַּעֲפָאַלְגָּן בֵּין אַיְבָּ פָּאָר מִינְגָּעֶר עֲרָד...
דָּאג נָעַם דָּאָם גַּעֲוָעָר, דִּינְגַּע אַוְיגָּנָן וּוִיש אַרְיָס
אַרְגָּן גַּיְיָ קְעָגָן סְוִינְגַּע אַיְבָּ שְׁלַאַכְטְּפָעָלְד אַרְיָיס.
געלייבטע, בא ליבשאפט בא מײַנְגָּעֶר דָּו שְׂוֹעוּרָ —
פארניכטן דעם פֿינְגַּט אָפֶ דָּעַר שְׂוֹעַל פֿוֹן מִינְגָּעֶר!

עמ. קאזאקעווויטש

וּרְיַ פָּרוֹג אֲוִיגֶ דָּאָס שְׂוֹוָאַרְצָאַפֵּל

דאָס מֻוִיל פֿוֹנוּעַם פֿלְאַפְּלָעַר

פֿאַרְבִּינְד אָונֵג פֿאַרְשְׁטָאַפֵּ!

דָּעֶרְלָאוֹ נִיט דָּעַם סְוִינְיָעַ

פֿאַרְשְׁפְּרִידְיָטָן אָנֵג אַיְימָעַ!

וּוִי דָּאָס אַיְגָעָנָעַ האַדְּצָן,

וּוִי דָּאָס אֲוִיגֶ אַינְעָם קָאָפֵ,

די מִילְּיטְעָרִישָׁע סְוִידְעָס הִיט אָפֵ,

הִיט אָפֵ

די זָאוֹוָאַדְּן,

די שְׁפִּינְכְּלָעַרטָּס,

די הִיְמָעָן!

דאָס פֿאַדְעָרֶט דִּיןְ פֿאָלָקָן, אַינְג דָּעַר וִיזְיָקָעַ שְׁלָאָכְטָן,

דאָס פֿאַדְעָרֶט דִּיןְ קִינְד מִיט אַומְשָׁוֹלְדִיקָעַ בְּלִיקָן.

בָּאַשְׁצָץ אָונֵג באַהְיָתָן,

אָונֵג הִיט אָפֵ אָונֵג באַוָּאָכָן

די דְּרָאָטָן,

די בָּאַנְעָן,

די וּעְגָּן,

די בְּרִיקָן!

אַינְג טִילָּן, אַפְּנָן פֿרָאָנְטָן — אָנֵג אַרְמְיִיעַר בִּיסְטוֹ!

הָאָק אָפֵ די שְׁפִּינְנִישָׁע לְאָפָעַ די מְרִיפְעָן!

אָונֵג אַרְדְּעָנוֹנָג

— דָּאָרֶפֶט אַיְצְטָעָר זִיןְ אַוְמְעָטוֹם,—

אַינְג צָוָן,

אַינְג דָּעַר גָּאָס,

בָּאָ אַשְׁלָאָכְטָן,

בָּאָ אַסְרִיְפְּעָן.

אָונֵג הַעֲכָרָדָעַם קָאָפֵ, אָונֵג זָאָל פֿעַטְטָן זִיןְ דִּיןְ מָוֹת!

זַיְנְ דְּרִיךְ אָונֵג זִיכְעָר,

ニִיט פֿלוֹידְעָר, נִיט פֿלְאַפְּלָעַל.

אָנֵג אַיְבָּעָרִיךְ וּוּאָרָט —

דאָס אַיְזָאַרְבִּיךְ בְּלָוָט, —

אַיְזָאַרְבִּיךְ אַפְּעָט אַסָּאָד,

וּוִי פֿוֹג אֲוִיגֶ דָּאָס שְׂוֹוָאַרְצָאַפֵּל!

ש. גָּאַדִּינְעֶר

אַיְבָּעָר אַלְיָיָג אַיְבָּ פָּעָלָד

...אונן איז עם איז אופגעגןאגונגן דער טאג אונן ער האט שויג גאנַך
קלאָר דערזען, או ער איז געליבּן אַיְנְעֶר אלֵין אין פֿעלַת, האט ער
נאָכ שטייפֿער זיך צוועדריקט צו דער טרווקענע ערַד, נאָכ מער זיך
צונְיִפְּגַעַשְׁרוֹמְפָג הַינְּטוּרְעָן קְוֹסְט אָונַן זַיְנַן בְּלִיךְ נִים אַפְּגַעַרְטָן פְּנוּנָם טַאנַךְ,
וְאָס אַיז גַּעַשְׁמָאָנָעָג עַטְלָעָכְעַ הַונְּדָעָרְטָט טְרִיטָט וּוּיְיטָט פּוֹן אִימָּ.

אוֹבּ כָּאַטְשָׁ ערַה האט אַיצְט גַּעֲקוּם בְּלוֹוִין אִינְג דֻּעַם אַיְנְעַם פֿינְטָלִי,
הַאָט ער דָּאָק גַּעַזְעַן אַלְצָ אַרְוּם זַיְכּ: רַעֲכָתָס פְּנוּנָם פֿינְטָלָעָג טַאנַךְ
לִיגַט אַיְסְגַעְצְּוִינְגּ מִיטָּן פְּגָנָעָם אַרְאָפּ וּוּאַנְיָע אַפְּאָנְגָן, לִינְקָם — אַכְמָעָד
קִירְיְיוּוֹן.

נאָכ אַיְדָעָר עַס אַיז אַלְצָ שְׂמִילָ גַּעַוְאָרָן דָּאָ אַינְג קְוֹסְטָאָרְנִיקּ, וּוּנְגּ
דַּעַר פֿינְטָלָעָכְעַ טַאנַךְ האָט זַיְכּ נאָכ בְּאוּוּנְגָט אָונַן גַּעַשְׁאָסָגּ, זַיְנְעַג שְׂרִיבּ
זַיְנְעַג כָּאוּוּרִים גַּעֲלִיבּן לִיגַג אַרְמָבָאָוּגָלְעָבּ. ערַה האָט נאָכ אַינְג יַעֲנַעַר
רַעַגּ אָפּ עַפְעַט גַּעַהָאָפּט, ערַה האָט נאָכ נִיט גַּעַלְיִיבָּט אַינְג זַיְעַר אַומָּ
קוּמָ, זַיְיַ זַיְנְעַג נאָכ פָּאָר אִים גַּעַוְעַן לְעַבְעַדְיקָעַ, אָונַן אַט וּוּעַלְגּ זַיְיַ
זַיְכּ אַפְּהִיְיָבּן, אָונַן צַוְאָמָעָן וּוּעַלְגּ זַיְיַ פְּאַרְעָנְדִיקָן דִּי אַפְּעַדְאָצִיעַ. עַנְדָּ
לְעַכְעַכְעַ האָט זַיְכּ אִים גַּעַדְוָתָ, אָז ערַה העַרְטָ זַיְעַרְעַטְעַ קְרַעְבָּגָן, אָונַן דָּאָ
הַאָט אִים דַּעַרְפְּרִיְיטָ. ערַה האָט זַיְכּ אַט אַוְוַיְלָעָ פְּאַרְלָאָרָן, נִיט גַּעַוְוָסָט
אָז וּמְעַנְגּ פְּרִיְעָר צַוְּ פְּרִוְזָעָן, וּוּמְעַנְגּ פְּרִיְעָר גַּעַבְגּ גַּיכְעַ הַילְּפָ.

נאָדָר וּוּנְגּ ערַה האָט שוֹיגּ אַפְּגַעַפְּוִוִּוָּעָט אָצְעַנְטָרְטָ הַינְּטָעָר דִּי
קְוֹסְטָעָ, האָט ערַה פְּלוֹצְלִינְגּ דַּעַרְזָעָן, וּוּיְ דָאָס אַיְבָּעָרְשָׁטָעּ דַּעַקְלָ פְּנוּנָם
טַאנַךְ האָט זַיְכּ אַעַפְנָגְעַנְטָ אָונַן אַקְאָפּ מִיטָּ אַפְּאָרְאָסְלָעָן
פּוֹנָ אַפְּאַשְׁיסְטִישָׁן טַאנְקִיסְטָהּ הַאָבָּנָן זַיְכּ דָאָרָט בְּאוּוּזָן. אָונַן אַיְדָעָר זַיְגָעַל
הַאָט זַיְכּ אַנְגַּעַצְיָלְעָוָת אַיְנְעַם אַרְוִיסְגָּעָרְקָטָן קָאָפּ, האָט דַּעַר סְוִינְגָעָ אָ
פִּידָּ גַּעַטָּאָן אַט דַּעֲכָתָס אָונַן אַפְּלִינְקָס מִיטָּ דַּעַר אַוּטָּאַמְּטִישָׁר בְּיִקְסָ
אָונַן זַיְגָעַל הַאָט דַּיְנְטָלָעָכּ גַּעַזְעַן דִּי שְׁפָרִיצָן ערַד, וְאָס עַס הַיְיָבָן אַוְטָ
דִּי פֿינְטָלָעָכּ קְוִילָן, זַיְיַ זַיְיָגָן זַיְכּ, דִּי קְוִילָן, זַיְיָדּ נִאָעָנָטּ צַוְּ
אַפְּאָנְגָן אָונַן קִרְיְיָעָוָן, זַיְיַ זַיְיָ לִיגַג אַיְסְגַעְצְּוִינְגּ, זַיְנְעַג כָּאוּוּרִים, מִיטָּ
דִּי פְּעַנְמָעָדּ אַרְאָפּ — טְרוּיטָעּ.

פונדעלטווועגן, אין איזן ועגע אידומ, האט זיגעל דאס גוט זיך אַנְ-
געציליעוועט, אונ אַפָּאנַעַם, אַז ער האט ניט אַומזיסט געשיקט זַיִינַע
קווילג — דער פִּינְטֶלְעֶכֶר שִׁסְעָר האט זיך אַגְּלִיטֵש גַּעֲטָגָן אַרְאָפָּ, צו-
רייך אַזְנָק אַרְיִינָג, זַיִינַן בַּיקָּס אַזְנָמָט גַּעֲזָאָרָגָן.
אַיצְט אַזְנָאָלְץ שְׂטִילָ, אַונ ער אַזְנָמָעָר אַלְיִינָג אַינְ פָּעָלָד, אוֹיגָ-
אַפְּ-אוֹיג מִיטָּג סְוִינָעָס שְׁטוּמָעָן אַומְבָּאוּגְלָעָכָן טַאנָק.

אַיצְט וּזְאָלְטָ מעָן גַּעַדְאָרְפָּט בָּאַטְרָאָכָטָן וּזְאָס וּזְיִיטָעָר צַו טָאנָן.
אַונ קִימָט וּזְנִיט וּזְיִילְנִידִיק, אַבָּעָר טָאָקָע נַאָר אָפָּ צַו בָּאַטְרָאָכָטָן
וּזְאָס וּזְיִיטָעָר צַו טָאנָן, האט זַיִגְעָל פָּאָר זַיִינַע אַזְיִינָג דָּוְרְגָעָלָאָזָט דַּי אַלְעָ-
גַּעַשְׁעַנְיִישָׁן פָּוָן דָּעָר נַאָרְוָאָס פָּאַרְשָׁוּגְנְדָעָנָר נַאָכָט.

צַוְויִי בָּאַנְאָכָט, דַּאָס הַיִּסְטָמִיט אַשְׁאָ פִּיר-פִּינְפִּינְ, האט זַיִי
אַלְעָ דָּרְיִי — אִים, אַפְּאַנְיִינְעָן אַונ קִירְיִיעָוָן — אַרְוִיסְגָּעָזְפָּן דָּעָר לִיְּמָעָ-
נָאָנָט מַאֲסָקוִינָג, ער האט זַיִי גַּעַוְזִינָג אַפְּ דָעָר קָרְטָע, וּזְיִי עַס גַּרוֹפִירְט
זַיִכְ אַפְּ-פִּינְטֶלְעֶכֶר «זָאָסָלָאָן», אַונ בָּאָפְּוִילָן זַיִי גַּיְינָ אַינְ אַוִּישָׁפִיר,
זַיִי זַיִינַע אַוּוּקָ.

עַס אַזְנָמָעָן גַּעַוְזִינָג נַאָכָט. אַ רְעַגְנָלָה האט גַּעַוְזִיפָּט. פָּוֹנְדָעָרוּזִיטָנָס האט
זַיִכְ דָּעְרָמָאָנָן דָעָר שְׂטִילְעָר תּוּבְלֶלְעֶכֶר גַּעַרְוִישָׁ פָּוָן וּזְאָלָד.
דַּי אַוִּישָׁפִירְעָרָה האָבָן גַּעַשְׁפָּאָנָט גִּיכָּ. זַיִי הָאָבָן גַּעַדְאָרְפָּט צַו זְעָקָם
נַאָל-נַאָל זַיִכְ צְוִירְקָעָרָן מִיטָּ קְלָאָרָע יְעִדְעָם : וּזְיִי גַּרְוִיסָט אַזְנָ דָעָר
«זָאָסָלָאָן», וּזְאָס אַזְנָ דַּאָס פָּאָר אַ טְיִיל, וּזְוָהָנָן קְלִיבָּט ער זַיִכְ.
זַיִי הָאָבָן גַּעַשְׁפָּאָנָט וּזְעַפְּלָעָכָן אַיִינָעָרָ פָּוָן עַמְּדָעָרָן, נִיטָט גַּעַרְעָדָט
צַוְוִישָׁן זַיִכְ.

דוּרְכָגָעָנָמָאָכָט פָּאָר פּוֹפְצִיק מִינְנוּט צַוְויִי דָרְיִטָּל וּזְעָגָ, האט זַיִגְעָל,
דָעָר עַלְטָסְטָעָר אַזְנָ דָעָר גַּרְופָּע, צְוּגָעָרְפָּן צַו זַיִכְ זַיִינַע כָּאָוִוִירִים. זַיִי
הָאָבָן זַיִכְ אַנְדְּרִיךְיָעָן צְוּגָעְזָעָט אַפָּ דַי שְׁפִיצָ פִּינְגָעָר הַינְטָעָר אַ הַוִּיכָנָן
קוֹסָט, אַונ זַיִגְעָל האט זַיִגְעָבָן יְעָדָן אַיִינָעָם זַיִינַ אַוְגָעָבָנוּג : פָּוֹנְדָעָ-
גִּיטָט מַעַן אַט אַחֲעָר, אַינְ דָעָר רִיכְטָוָג, אַבָּעָר נַאָכָב מַעַר אַפְּגָעָוּנְדָעָרט,
אַפָּ אַ הוֹנְדָעָרט מִיטָטְפִּצְקָ בֵּין צַוְויִי הוֹנְדָעָרט טְרִיטָ, אַיִינָעָרָ פָּוָן עַמְּדָעָרָן
וּוּשָׁטָ ער זַיִי זַאָגָן דַּאָס וּזְיִיטָעְדִּיקָע. נַאָר סִ'אָזְנָ נַאָכָב גַּעַבְלִיבָן אַנְ ערְעָלָ
אַ קִילְאָמָעְטָעָר גַּאנָג, הָאָבָן זַיִי אַלְעָ דָרְיִי דָעְרָהָעָרט אַ וּזְיִיטָלְעָכָן גַּעַרְוִישָׁ
פָּוָן אַ טָאנָק. זַיִגְעָל האט מִיטָא שְׂטִילָן פּוֹיגָל-פִּינְפִּינְ וּזְיִידָעָר צְוּגָעָרְפָּן
צַו זַיִכְ זַיִינַע כָּאָוִוִירִים אַונְ גַּעַוְזָבָן זַיִי אַ פְּרִישָׁע אַוְגָעָבָנוּג : זַיִכְ דָעָר-
גַּעַעַנְטָעָדָן צֻמְטָאָנָק, גַּיְינָ אִים אַנְטָקָעָגָן, פָּוָן דָרְיִי פָּאַרְשָׁיְדָעָן זַיִינַן.
אַובָאַט אַזְנָ דָעָר טָאנָק אַרְוִיסְגָּעָקְרָאָכָן פָּוָן וּזְאָלָד אַונְ מִיטָפָאַ-
מַעְלָעָכָן גַּאנָג זַיִכְ גַּעַלְאָזָט צֻמְטָאָדָנִיק.
זַיִי הָאָבָן אַוִּישָׁגָעָוָרָט אַ הִיפְשָׁע צִיטִיט, דוּרְכָגָעָלָאָזָט דָעָם טָאנָק.

דערזען, או זי מאשין, או זי, ווינעם אויס, איזיגע אלין, האט זיגעל זע-
געבן א טיגנאל אטאקרין דעם פיעזטעלעכן טאנק.

אפאנינג פון דער רעכטער זיט, קרייעו פון דער לינקר, ער
אלין, זיגעל, פון צענטער, האבן זי אלע דרי מיטאמאל געפוייעט זומ
טאנק. ווועג זי האבן זיך דערנענטערט צו אים אפ דער געהריךער
דיטמאנצ, האבן זי אים פארוֹאָרְפָּן מיט האנט-גראננטעס. זי האבן פון
דער נאענט וועשאָפַן, ווועג דאס איבערשטער דעקל האט זיך געשפֿט אָרְבָּן
א קאָפַּה האט זיך דאָרט נאויזונג. עפּעס האבן זי, וויבֿזֶט אויס, דער גּוֹרִיכְטֶט,
די דרי אויסשפֿיזֶער : די מאשין האט עטילעכּ מַאֲלֵה פָּאָרְקָעְרוּעוּט
אָפַּרְעַטְסָט, אָפַּלְנִיקָט, אָפַּלְזִילְגָּן
זיך אָפְּגַּעַשְׁטָלַט. דעמלט האט דאס זיגעל באָמְערִיקָט, או אָפְּאָנִין מיט
קרייעוֹג זיינען געבלִיבְּן ליגע אָרְמָבָּאוּעָגְלָעַכּ. האט ער אָגְגָּהוּבְּן פּוֹיְזָעַן
צַו זַי אָפַּדְעַלְאָגְגָּעַן זַי גַּכְעַחְיָלָפּ. נאָר דָאַ האט זיך ווַיְדַעַר גַּעַפְּנַט
דאָס אָיְבָּעְרַשְׁטָעַ דָּעַקל, זיגעל האט אָרְיָטְגָּעַלְגָּן פּוֹן זַיְן אָוּטָקָמָטִי-
שער בִּיקְסָאַ זַאֲלָפַּ אַיְן קאָפַּ פּוֹנְעַם פִּינְגְּלָעַכּ טָאנְקִיפָּט, דער קאָפַּ האט
זיך אָרְאָפְּגָּעְגָּלִישָׁט צְוָרִיק אַיְן טָאנְקָ אָרְיָינָן, אָגַּט אַיְן ער געבלִיבְּן
איינער אלין אַיְן פְּעַלְלָן.

או זי אַיְן דָאַ אלְצָ גַּעַוּעַ ? — פרעַט זיך אַיְן גַּעַדְאָנִיךְ זיגעל. — אָזְוִי
אוֹן נִיט אָנְדָעַרְשָׁן, — עַנְטַפְּעַטְרַט ער זיך אלין.

זיגעל האט גַּעַהְאָפְּט, אָז בִּיסְנָן פָּאָנְדָעַקְלִיבְּן זיך אַיְעַט גַּעַשְׁעַעַ-
געַם, ווועט ער גַּעַפְּנַעַג אָג אָנוֹוִיזָעַג ווָאַס ווַיְתַעַר צַו טָאנְק. אָבָּעָר ער
הָאָט די אָנוֹוִיזָעַג נִיט גַּעַפְּנַעַג. דְּרִיקָט ער זַיְן צַו נַאֲכָפְּ פָּעַטְמָעַר צַו
דער ערְד אָגְטְרָאָכָט ווַיְתַעַר. יָאַ, דָאַ אַיְן גַּעַוּעַ נַאֲדָזָי אָגַּט
אנְדָעַרְשָׁן. אָבָּעָר ווָאַס זַשְׁעַטְמָעַט מַעַן אִיצְט ?

ער גִּיט אָהִיב זַיְן קאָפַּ אָזְמָה הִימָּל. דָאָוִיט לְיִטְעַטְרַט זַיְכָּ. עַט גַּיִיט
אָוּפַּ אָשִׁינְעַר טָאגַג. אָוּנָן צַוְאָמָעַן מִיטְנָן הַעַלְן לִיכְטָן גַּיִיט אָוּפַּ אַיְן
זִיגְעַלְסָהָרָאָצָע עַפְּעַט אָנִיטָאָסִיקָע צַו דָעַר מִינְגָּותָ פְּרִידָה : ער דִּעְרוּעַט
גַּאֲרָר פְּלוֹצְלִינְגָן דָעַם הוַיְכָן בְּרַעַג מַאֲסְקוּוּ-טַיִיכָּ אָפַּ דִּי לְעַנְגִּינְ-בָּעָרָג. עַט
איַז אַיְנָמִיטָן הַעֲלִישָׂן זָוְמָעָר. ער שְׁטִיְמָת אָפַּן הוַיְכָן בְּרַעַג מִיטָּנָאָ-
שָׁעָן. דָעַר פָּאָרָק רְוִישָׁת מִיט הַונְּדָרְטָרָט טַוְיְנְטָרָט קוּלְיָעָס. מוֹזִיק. גַּעַ-
לְעַכְתָּר. שְׁמִיכְיָל אָפַּ טַוְיְנְטָרָט פָּעַנְעַמָּעָר. ער ווֹאָרְפָּט זַיְכָּ מִיטָּנָאָ-
שָׁעָן אַיְן ווֹאָסָעָר אָרְיָינָן. זַיְיָ שְׁוֹוִימָעָן אָקְסָל צַו אָקְסָל. זַיְיָ ווַיְלָגְדָּר-
יָאָגָן אִיד בְּרוֹזְדָּר, סָאַשְׁקָעָמָאָסְקוּוּינָעָן. יְעַנְעַר אַיְן ווַיְתַ-
מָעָן, אָוּנָן עַט זַיְיָ שְׁוֹוָעָר אִים צַו דָעַרְיאָגָן...

ערַשְׁטַ מִיט אַיְן פָּוּנָן יָאָר צְוָרִיק אַיְן צְוָרִיק אַיְן דָאַס גַּעַוּעַן.
אוֹנָן צַוְאָט לְגַטְטָ ער אִיצְט הַינְּטָרָאָרָאָט אָקְסָט אָפַּגְּנָד פּוֹנָן דָעַר סָאָ-

ז'ינע אויגן, ווי אינן ריזיקער יאמטועוזיקער פארק, פול מיט מוזיק אונ
פריד.

“דער טיעול זאל דיכ נעמון! — שעולט זיך זיגעל אינ געדאנק. —
עס ווועט נאכ הײַנט זיין גאָר א שײַנער זומער-טאָג, אונ ער ווועט דיר,
שלימאָל, שווערלעכ אַנקומען דאס צורייפּווען אַהיהם”...

נאָר דאָ קומט אִם פֿלְצֶלְינְג אַינְ קאָפּ אַריינְ דער געדאנק, אָז ער
האָט גאָר קיינְ רעלט ניט צו פּוּזָען אַהיהם. מיט וואָס ווועט ער צו
וַיִּ קומען? וואָס ווועט ער זַיִּ דערצְיַילְן? אָז ער האָט מיט זַיִּצְ גַּעַ-
לאָטנען אֹיסְשֶׁפְּרִיךְ אַ טוּיט גַּבְּרָאָכְט אַפְּ זַיִּנְ צַוְּוֵי כָּאוּוּרִים, גַּע-
לאָט זַיִּ דָּרָט זַיִּכְ וּאַלְגָּרְבָּר אַינְ פֿלְדָּל אָונְ גַּרְנִיט זַיִּכְ נִיט דָּרוּווּסְט?
אָגְ ער בִּיסְט זַיִּכְ וּדְיעָר אַיְינְ מִיט זַיִּינְ בְּלִיק אַינְ דָּרָ מַאֲשִׁין,
וְאָס שְׂמִיטָט עַטְלָעָכְ הַנוּדָרָט טְרִיט וּוַיִּטְ פּוֹן אִים.

דער טאנק שטיט אָונְ שׂוּוּיגַט.

איָן עַפְּשָׁעָר פּוּזָעָן צו דער מַאֲשִׁין אָונְ גַּעַבְּן אַ קוּק: צַיִּ קָאָגְ זַיִּ
נאָכְ אַרְבָּעָנְ? צַיִּ קָאָגְ מַעַן זַיִּ פְּאַרְיכְּטָן? דָּרוּפְּ אָזְזָעָר, יַאֲקָאָוְ זַיִּגְעָלְ
דָּרָעָרְ מַאֲקִיסְט, דָּאָכְ גַּעַשְׁקִיט גַּעַוְאָגְ אַינְ אֹיסְשֶׁפְּרִיךְ, אָז ער זַאָלְ אַגְּעוּוּ
קָלָאָרְ מַאֲכָן — צַיִּ הָאָט דָּאָ דָּרָ סְוִינְ טַאנְקָעָן? אָונְ צַיִּ קָאָגְעָן אָרְנוּ-
דוּרָעָרְ טַאנְקָעָן מִיט דָּעַם וּגְבָּיְ אָונְ גּוּטְ דָּרְכָּגְיָין אָונְ אַרְאָפְּנָעָמָעָן
פּוֹנְדָּאָגָן דָּעַם פֿיְנְטָלָעָן “זַאֲסָלָאָן”? ..

נאָר דָּאָס דָּאָרָפְּ מַעַן נאָכְ בְּאַטְרָאָכְן.

“כָּאוּעָר לִיְתְּעָנָאָנְט, וְאָס וְזַאָלְטָס אַיד גַּעַטָּאָג אַינְ מִינְ לְאָגָעְ?”
די פְּרָאָגְ שִׁיקְטָעָר אַינְ גַּעַטָּאָג צָוָם לִיְתְּעָנָאָנְט אַלְעָקְסָאָנְדָרְ
מַאֲסְקוּינְ, זַיִּינְ נַאֲטָשָׁאָלְנִיק אָונְ שׂוּוֹאָגָעָר. אָונְ אִים דָּוְכְּטָ זַיִּכְ, אָז ער
וּטְ קָלָאָר: דָּעַר לְאָגְנָעָר סַאָשְׁקָעְ בְּאָסְקוּוֹגְ לִיגְטָ אַוְסָגְעָצְרָגְן גַּעַבְּן אִים
אָונְ וּוַיִּסְטָ אַלְיִינְ אוּיכְ נִיט וְאָס צַוְּ טָאנְ. דָּעַמְלָטְ כָּאָפְּטָ אִים אָן אָ
יִנְגְּלָשָׁעָר בְּיִשְׁעָק אַ שְׁמִיטָ צַוְּ אָגְ מִיטָ זַיִּכְ אַלְיִינְ, אָונְ ער מַאָלְטָ זַיִּכְ
אָוִיסְטָ, וְיִ פּוֹן דָּרָעָר צַוְּיִיטָרְ זַיִּטְ זַיִּנְגָּרְ לִיגְטָ הַינְטָרָעָן קָוָסְטָ דָּרָ
פָּאָלְקָסְטָ-קָאָמִיסָאָר. אָונְ ער דְּרִיְיט אָוִם זַיִּינְ קָאָפּ אַינְ דָּרָעָר צַוְּיִיטָרְ זַיִּטְ
אָונְ פְּרָעָגְטָ:

“כָּאוּעָר פָּאָלְקָסְטָ-קָאָמִיסָאָר פּוֹן לְאָגְדָשָׁאָ, וְאָס בְּאָפְּוִילָטָ אִיר אִיצְ
טָאנְ? ”

נאָר אָרוּמָ אַיְזָ שְׁטִילְ. קִינְגָּר עַנְפָּעָרְטָ נִיטָ. אַ שְׁיַיְינְגָּר טָאגְ גַּיִּטְ
אָוִסְ. אָונְ צַוְּאָמָעָן מִיטָן שְׁיַיְינָעָמָעָן טָאגְ גַּיִּטְ אָוִסְ עַפְּעָס אַ רִיזְיקָעָ גַּעַפְּאָרְ
פָּאָר יַאֲקָאָוְ זַיִּגְעָלָס יְוָגָגְ לְעָבָנָ. אָונְ צַוְּאָמָעָן מִיטָן פָּאָרְגָּעָפְּילָ פּוֹן לְעָבָנָ-
סָאָקָאָנָעְ שְׁוּיְמָעָן אָוִסְ אַיְזָ זַיִּגְעָלָס זַיִּקָּאָרָבְּ דְּרִיְיָ נַאֲעָנָטָعָן מַעַנְטָשָׁן —
מַאֲסְקוּוֹינָס. פּוֹן זַיִּנְטָ ערְ האָט כָּאָסְעָנָעָ גַּעַחְאָט מִיטָ נַאֲתָשָׁעָן, האָט ער
פֿלְצֶלְינְגָן אַיְן אָלָעָ וּוַיְנְקָעָלָעָכְ פּוֹנָעָמָ גַּרְוִיטָן לְאָנָדָ באַקְוּמָעָן קְרוּיוּוֹם —

די מאָסקוֹווִינַס. ווענַ ער קלעטערט אַינַ זַיְינַ אָוּרְלוֹיבַ אַפְּ דֵי קָאוּקוֹאָוֶר בערג, טרעפט ער דָאָרט אַמָּאָסקוֹווִינַ, נָאָטָאָשָׁעַס אַ פָּעָטָעַר. ווענַ ער גַּעֲמַט זַיְיכַ אָרְגָּוָנוֹנִיזְרָן אָפְּנַ אָוֹתָאָזָאָוָאָד אַ סְטָאָבָאָנוֹוִישָׁע בְּרִיגָּאָדָע, קוּמוֹט אַיְם צַוְּ הַילְפַ אַמָּאָסקוֹווִינַ, נָאָטָאָשָׁעַס אַ שְׂעוּמָטְעָרְקִינְדַ. ווענַ ער ווערט גַּעֲשִׁיקְטַ אַהֲרָר מִיטַ דָעַר אָרְמַיִ, טָרְעַפְטַ ער דָאַ וּוּידַעַר אַגְּוַטְ-בָּאָקָאנְטָן סָאָשָׁעַס מָאָסקוֹווִינַ, נָאָטָאָשָׁעַס בְּרוֹדָעַר. אַוְן אַלְעַ זַיְיכַ, דֵי מָאָסקוֹווִינַ, פְּרָעָגַן זַיְיכַ בָּאַ אַיְם נַאֲכַ אַפְּ נָאָטָאָשָׁעַן אָזְוִי, אַוְן קוּקָן אַפְּ אַיְם דְּעָרְבִּי אָזְוִי, זַיְיכַ זַיְיכַ וּוּאָלְטַן גַּעֲוֹאָלְטַ נַאֲכָמָאָל אָפְּשָׁאָגַן, צַיְ האָטַ זַיְיכַ נָאָטָאָשָׁעַ נִיטַ גַּעֲנָאָרָט מִיטַ אַטְ דָעַמְ פְּרִילְעַפְן יִנְגְּלַ מִיטַ דֵי בְּלִיעַ אָוְינַן קְיִילְעַכְיִקְנַ וּוּיְסַגְ פָּקָנָעַם. אַוְן אַיְבָעַר דָעַמְ אַלְעַטְ שְׁטִיטַטְ קוּסְיִידַעַר פָּאָר דֵי אָוְינַן דָאַטְ בְּילַךְ, זַיְיכַ עַרְ אַלְיִינְ שְׁטִיטַטְ מִיטַ נָאָטָאָשָׁעַן אָפְּנַ הַוִּיכָּנַן בְּרוּגַן מָאָסקוֹווּ-טִיכַ, אַפְּ דֵי לְעָנִינְ-בְּעָרָגַן, אַוְן זַיְיכַ בְּיִדְעַ קוּקָן אַיְם דָעַר וּוּיְסַטְ אַוְן זַעַעַן, זַיְיכַ עַרְגָּעַץ דָאָרט אַיְגַן פָּעַלְדַ לִיגַט אַיְינָעַר אַלְיִינְ אַיְנַ...

גַּעַר טָאנְקִיסְטַ אַוְן וּוּיְסַט נִיטַ וּוּסַסְ וּוּיְטַעַר אַזְ טַאנְ...
אַ וּוּיְטַעַק פְּרָעַסְטַ צְוָנוּיַט זַיְיכַ הָאָרֶצְ: גַּרְאָד אַיְם דֵי טָעַג דָאָרט נָאָטָאָשַׁעַן הָאָבָן אַ קִינְדַ, דָאַטְ עַרְשַׁטְעַ קִינְדַ זַיְיעַרְסַ. אַוְן עַס אַיְזַ אָפְּגָעַ-רְעַדְתַ גַּעַוְאָרְגַן, אַזְ אַ נְאָמָעַן וּוּסַטְ מַעַן גַּעַבְן דָעַמְ יִנְגְּלַ יַאֲקָאָוּ. אַוְן הַיִּסְבַן וּוּסַטְ עַרְ יַאֲקָאָוּ יַאֲקָאָוּלְעַוְיִיטַשׁ זַיְגָעַל-מָאָסקוֹווִינַ. אַוְן אַטְ קָאָבַ זַיְיכַ אַיְצַטְ אַ קְעָרְעַוְעַ טָאַנְ זַיְיכַ יִוְגַּגְ לְעַבְן אָזְוִי, אַזְ עַרְ זַאֲלַ גַּאֲרַ זַיְיכַ קִינְדַ קִינְמָאַל אַיְם דֵי אָוְינַן נִיטַ זַעַן...
— טְפַפְיַ, טְשָׁעַרְטִיאָקָא! — טְרִיבַטַ פָּוָן זַיְיכַ זַיְגַּעַל אַטְ דֵי בְּילַדְעַר אַוְן

מַאְכַטְ זַיְיכַ גַּרְיִיטַ צַוְ פְּוִיזְעַן צֻוְמַן טָאנְ.
נַאֲרַ דָאַ בְּאָמָעַרְקַטַ ערְ פְּלוֹצְלִינְגַ, זַיְיכַ אַגְּנַעַם אַיְבָעַרְשַׁטְן אָפְּגָעַנְעַטְ דָעַקְלַ פְּנוּעַם טָאנְקַ בְּאָוִוִינְ זַיְיכַ וּוּיְדַעַרְ דָעַרְ קָאָפְ פְּנוּעַם פָּאָשִׁיסְטִישַׁן טָאנְקִיסְטַה. יַעֲנַעַרְ קוּקַטַ זַיְיכַ פְּאָרוֹזִיכְטַקַ אָרוּםַ, אַוְן זַיְגַּעַלְ דְּרִיקַטַ זַיְיכַ צַוְ טְשִׁיטְפַעַר צַוְ דָעַרְ עַרְ. יַעֲנַעַרְ הַיִּבְטַ זַיְיכַ אַפְּ דָעַרְ אַיְינָעַרְ לְיַעֲנַעַרְ הָאָנְטַ זַיְגַּנְעַרְ, אַוְן זַיְגַּעַלְ פְּאָרוּעַםַ אַגְּנַאלְ אַגְּנַאלְ שְׁפִירַטְ אַיְם נַאֲכַ. אַט אַיְןַ ערְ שְׁוִינְגַּרְ אַפְּ דָעַרְ הַעֲלַטְ אָרוֹיְסְגַּעַרְקָאָכְןַ. דֵי רַעַכְטַעְ הָאָנְטַ הַעֲנַגְטַ בָּאַ אַיְםַ זַיְגַּנְעַרְ, ערְ מַוְןְ זַיְיכַ פְּאָרוֹדוֹנְדַעַטְ אַגְּנַאלְ אַקְסְטַלְ, זַיְיכַ וּוּסַסְ. אַט הַיִּבְטַ אָוְמָנָאָטְרִידְלַעְכַ. ערְ מַוְןְ זַיְיכַ פְּאָרוֹקְטַ זַיְיכַ פְּאָמְעַלְעַכְ הַינְטָעַרְגַןְ בָּאָרְטַןְ פָּוָןְ עַדְ זַיְיכַ, דֵי אָגְמָנְעַטְקִיעַ הָאָנְטַ, פְּאָרוֹקְטַ זַיְיכַ פְּאָמְעַלְעַכְ הַינְטָעַרְגַןְ בָּאָרְטַןְ בָּאָוְוָעַגְלַעְכַ.
„לִיגַן. — טְרָאָכַטְ זַיְגַּעַלְ, נִיטַ אָרְאָפְלָאָזְנְדִיקַ קִינְ אָוְיגַ פָּוָןְ אַיְםַ, —
נוֹ, אַוְן וּוּסַסְ וּוּסַסְ זַוְ וּוּיְטַעַרְ טַאנְ?“

דעך פִּינְגָּלֶעֶבֶר טַאנְקִיסֶּט גִּיט אַ הַיְבָ דֻּעָם קָאָפֶ, קוֹקֶט זֵיכָ אָוָת אָוָן פּוֹיוּזֶט צָוָם רַעֲנָצֶל. עַד צִיט זֵיכָ אָפֶ דַּעָד גַּזְוָנְטָעֶר הָאנְטָ, עַר שְׁטוֹפֶט אָוָנְטָעֶר זֵיכָ קָעְרְפָּעֶר מִיטָּ דִּי פִּיס. עַר פּוֹיוּזֶט זֵיכָעֶר לְאַנְגָּזָאָמָּת. נַאָר וּוֹעָגָע עַר פּוֹיוּזֶט אָרוּזָם דֻּעָם טַאנְקָ אַרוּזָם אָוָן אַרוּזָם צָוָם רַיְקָ צָוָם רַעֲנָצֶל, בָּאַקְוּמָט עַר גָּאָר אָבָּ אַנְדָּעָר אַוִּיסְטוּזָן: עַר שְׁטָעָלָט זֵיכָ אָעָדִי קְנִי, עַפְנָט דָּאָס רַעֲנָצֶל, נַעַמְתָּ אַרוּזָם גַּעֲצִיגָּן אָוָן הַיְבָט אָנָּפָא- רַיכְטָן דֻּעָם טַאנְקָ.

זֵיכָעֶל פָּאַרְטִּיעֶט דֻּעָם אַטְעָם. עַר קוֹקֶט נַאָכָּב דֻּעָם טַאנְקִיסֶּט, וּוֹי יַעַ- נַעַר אַרְבָּעָט גִּיכָּ אָוָן גַּשְׁקִיט מִיטָּ דַּעָר אַיְנָעֶר לְיַנְּקָעֶר הָאנְטָ, הַאלְטָנוֹ- דִּיקָּ דִּי רַעֲכָטָע הָאנְטָ אַיְנָעָם בָּאַרְטָנוֹ פָּוָן דַּעָר קוֹרְטָקָע. אָוָן וּוֹאָס אָ- רַעֲנָע וּוַיְטָעָר, וּוֹעָרָת זֵיכָעֶל אַלְצָ מַעָּר פָּאַרְבִּיטָעָרָט קָעָגָן פִּינְגָּלֶעֶבֶר טַאנְקִיסֶּט.

אָטָּ אַ שְׁעָד! — טַראָכָט עַר מִיטָּ סִינְעָ, אָוָן עַפְנָט אַ פְּרִידָּ אַכְפָּט אִים גָּאָר אָנָּ. — אַוְיָב אָזָוָי, אַוְיָב מַעַן קָאָנָּבָאָכָּב דֻּעָם טַאנְקָ פָּאַרְיכְּטָנוֹ... אָוָן עַס קְוּמָט זֵיכָעֶל אַיְנָבָאָרָיָן אַנוּזָּנָס, וּוֹעָגָע וּוֹאָס עַר וּוֹאָגָט נַאָכָּב נַיְטָ צָוָם טַראָכָט.

אָוָן עַר טַראָכָט מַעָּר גַּאֲרָנִישָׂט, זֵיכָעֶל. מִיטָּ דַּעָר אַוְרָטָמָאַטְשָׂעָר בַּיְקָס צּוֹגְעָדְרִיקָט צָוָם אַזְּיִיטָ פּוֹיוּזֶט עַר אַוְוָעָק צָוָם טַאנְקָ, אַוְיָסְבָּאָ- הַאלְטָנוֹדִיק זֵיכָ הַיְנָטָעָר דִּי קוֹסְטָעָס.

עַר פּוֹיוּזֶט שְׁבָעָל אָוָן האַסְטִיק. אִים אַרְטָ שְׁוִינָ אַיצְטָ נַיְטָ, וּוֹאָס זֵיכָ פּוֹיוּזֶן הַיְבָט אָוָפָ, דּוֹכְטָ זֵיכָ, אַ שְׁטִיקָל גַּעֲרוֹיָשָׂ, עַס גִּיטָּ אַמָּמָט מַעָּר נַיְטָ אָנָּ, וּוֹאָס דַּעָר טָאָג שִׁינְעָט אָוָפָ אַלְצָ לְיכְטִיקָעָ אָוָן שְׁעָנָעָר. פּוֹנְדָעָסְטוֹעָנָג, וּוֹעָגָע עַר אַיְזָ שְׁוִינָ גַּאנְצָ נַאָעָנָט צָוָם צִילָ, בְּלִיבָּט עַר לִיגָּן הַיְנָטָעָר אַ גַּרְיָסָן בְּרִיְטָ-צְעָכוֹבִינְגָן קוֹסָט. צִי אַיְזָ שְׁוִינָ יַעֲנָעָר פָּאַרְטִיק מִיטָּ דַּעָר מַאְשִׁין? צִי הָאָטָ עַר אִים נַיְטָ בְּאַמְעָרָקָט? עַר רָוָת זֵיכָ אָפָ, זֵיכָעֶל. עַר קוֹקֶט זֵיכָ אַיְנָ. יַעֲנָעָר קְלִיבָּט שְׁוִינָ צְנוּגָט זֵיכָ גַּעֲצִינִיגָ. אָט וּוֹאָרָפָט עַר שְׁוִינָ דָאָס רַעֲנָצְעָלָעָ אַיְן דַּעָר מַאְשִׁין אַרְטִין. מַעָר טָאָר מַעַן נַיְטָ וּוֹאָרטָנוֹ. מִיטָ אַוְמְגָעוֹוַיְנְגָלָעָבָה האַטָּמָ גִּיטָ זֵיכָ זֵיכָעֶל אַ וּוֹאָרָפָ פָּאַרְוִיסָ. אַיְדָעָר דַּעָר פִּינְגָּלֶעֶבֶר טַאנְקִיסֶּט בְּאוֹזִיזָט זֵיכָ שְׁוִינָ זֵיכָעֶל נַעַבָּן אִים. נַאָכָ אַיְינָ וּוֹאָרָט — אָוָן עַר לִיגָט שְׁוִינָ אָפָ אִים. עַר דְּרִיקָט אִים צָוָם דַּעָר עַרְ.

עַר שְׁטָט אַיצְטָ דְּרָוּעָט זֵיכָעֶל, אָוָן עַר הָאָטָ דָאָ צָוָם טָאָן מִיטָ אָוָנָ- טַעַרְאַפְּיָצָעָר, צִי מִיטָ אַ קָּאָפְרָאָל, דַּעָר טִיּוֹל וּוַיִּסְטָ אִים. יַעֲנָעָר שְׁרִיטָט אַיְבָעָרָן גַּאנְצָן וּוֹאָלָד נַיְטָ מִיטָ זֵיכָבָאָל.

אוֹיְגָנְבָּלִיקְלָעָבָ כָּאָפָט זֵיכָ זֵיכָעֶל, אָוָן דַּעָר סִינְעָ שְׁרִיטָט צָוָם הוֹיכָ. דָאָס רָוָפָט עַר עַבְעָצָן צָוָם הַיְלָפָ? מִיטָ אַיְינָ וּעַצְ פָּוָן זֵיכָ פִּירְקָאנְטִיקָן גַּרְוִיסָן פּוֹיְסָט לִיגָט זֵיכָעֶל אַוְוָעָק דֻּעָם גַּעַפְאַנְגָּנוּנָעָמָ צְוָרִיק אָפָ דַּעָר עַר.

— ווער שטומ! — כרייפעט זיגעל אונ ווערין אופגעטעןערט ; וווײיט-
וווײיט, סאמע אפנ זוימ פון ואלד, האט אים עפטעס א שוינDEL געטאנ
פאר די אויגן. א מענטש פוייזעט דארט ?
זיגעל וואלגערט זיך ארכט אפנ געפאנגענען אונ פארטיעט זיך.
יענער מענטש האט זייל באמעركט, צי ניט באמעוקט ? דער געפאנגענער
דרײט זיך אונטער אים, פרווט דערלאנגען צו זיין געווער. דער געפאנגע-
נער האט יענעם פוייזענדיקן מענטשן זיכער באמערקט. אונ ער האט
דערפונג פרישן קרייעט באקומוונן.
זיגעלן ווילט זיך א טראכט טאנ : וואס דארפ ער טאנ מיטן גע-
פאנגענען ? .. פון הינטן ליגן זיין צוויי געפאלענע באויעירם... פון
פארנט פוייזעט אהער דער סוינע... אונ אט באויעיט זיך רעכטס נאכ
איינער ...

עס ברענט דאס ליב אפ זיגעלן פון צאָרג אונ פון האט.
— א-א... — כרייפעט ער, ארויסכאנדיק דעם פיצינקן קאָלט פון
דער הויזן-קעשענע, — איד האט נאכ קיינ מאָסקווער באָכעריט, וווײיט
אויס, ניט געזונע...
מאשינען שטעלט ער צו דאס רעוואַלווער-דערל צום געפאנגענעט

שליעפ אונ דרייקט אג דאָט צנגל. איצט איז ער שווין פרײַער. יאָ,
פרײַער ! איצט איז שווין אַבער ניטאָ וואס צו באַהאלטן זיך — זייל האָבּן
אימ באמערקט, די פוייזענד-קע. ער הייבט זיך אוף אַט די קני. ער
דערודעט ניס אונ שריביט ניט ווילנדיק אויס : «אַכְ, בעסטע ! » לנקס
קריכט אַט אַים נאכ איינער. פון דריי זיטן איז ער אַרומגעריניגלט.
ער וואָרט אַרוייס די בִּיקְס, צילעווועט זיך אַן אונ לאָוט אַרוייס אַזאלט.
טרינק צו געזונט ! » ער קערלוועט זיך אויס צו די אַיבעריקע צוויי.
זייל האָבּן גוט געזונע, ווי דער דרייטער זיילער איז געבליבן ליגן אַפְּנ
אָרט. זייל לויפֵן אַט אַים. זייל שיסן אַין אַים. די קוילן ליגן זיך דעלטס,
ליינקס, פון פֿאָרט, פון הינטן. זיגעל טרעד אַט צוֹרִיק צוֹם טאנק. פון-
דאָגען, אַ באַשיצטער פֿוֹנוּם פֿאנַצְעֶר-שְׂטָאָל, לאָוט ער אַרוייס עטלעכע
זאלפֵן. ניינ ! ער האט ניט געטראָפֵן. זייל לויפֵן נאכ אלְצ. אלְצ דרייט
זיך אַן שווינDEL. דער טאג גוּט אַט. אַשיינער טאג וועט הינט
זיין... צו אלְדי שוואָרצע יאָר ! וואס קרייכט אַים אַיצטער דער טאג אַין
זינען אַרײַן ? נאָרעלע, באָ דער טאג-שְׁיִינ זעט זיך דער ציל זיילער
קלאָר... שטעל זיך אַט-אַ דאָ... לאָז זייל צו נענטער, נענטער, אַן
מייט אַ גראָנאָט... זיגעל כאָפט אַרוייס אַ גראָנאָט פֿוֹנוּם בִּיטְל, גיט
זיך אַ שלְפִּידְעָר וווײַיט רעכטס, כי פֿט גִּלְבִּיכְ אַרוייס אַ צוֹוִיטְעָ גְּרָאָנאָט,
גיט זיך אַ שלְפִּידְעָר נאכ וווײַיטער ליינקס. צוויי אַופֿרִיסְן, איינער נאכּ
אנדעָן. צוויי הוייכלעכע פֿאָנטאנָנָען צערעקלטער מעטל.

געם רענן ווועט ער פליוכען איבער די קעפ זיערעד... צייט א קויק טאגן: וואס הערט זיך? אָא! דער, וואס האט אים געמיינט פון רעכטס — איזו ניט געווארן. אבער קוילן זשומען נאכ אלצ איבער זיגעלס קאָפ. דער, וואס לויפט אָפ אים פון לנקס... אָט איזו ער... אָכ, בעסטע! נאכ אין גראנאטע! דַי ליעטצע? נו, מיט דער לעצטער דארטס מען זיך גוט אָנצעילעונג... זיגעל דרייט זיך אויט מיטן צעללאטען פאנעם צום אנט-קעגנוויפנדיקן. ער לאָזט אים געענטער צו זיך. מיט דער לעצטער גראנאטע דארטס מען זיך גוט אָנצעילעונג... דַי צייט ברעקלט זיך אָפ צענטעלעכ, אָפ הונדערטלעכ דעגעם. איב אײַנען אָגילדען הונדערטל דעגוע שליידערט זיגעל דַי ליעטצע גראנאטע זינען דעם לויינדיקן סוינע אַגְּנָעָמָן אַרְיִינָן...

אָונֵג אָט איזו שוינ זוידער שטיל, אָונֵג אָט איזו ער שוינ זוידער, דוכט זיך, אַיְינָעֶר אַגְּנָעָמָן אַגְּנָעָמָן פֿעַלְד... אַגְּנָעָמָן דער ערנשטיינר ערנשטיינר שוינ אָט דַי שטילקמיט. ער זוינט שוינ זוידער ניט וואס צו טאגן. נאָר דַא פֿאלְט זינְג בְּלִק אַפְּנָאָר-נִיק, אָבָּן ווֹאָלְד, ער דערזער קְלָאָר דַי צָעֻוֹאָרְפָּעָנָע טויטע שלאכטלייט — פֿיר זיערעד, צוּוִי אָונְדוּזָרָע — אָונֵג ער כָּאָפְּט זיך, אָונֵג דַי דָּרְיִי, וואס האָבָּן זיך געמיינט נאָכ אִימ, זינען אָרְטִיס פון ווֹאָלְד. הַיִּיטָּע עַס, אָונֵג קְרִיכְעָס זיערעד זינען דָּאָרט... אָבָּר דָּאָרט זיך געענט וויסט ער דַאָכ פָּאָרט ניט, וויפְּל זַי זינען דָּאָרט, ווועז זַי זינען דָּאָרט... ער קְרִיכְעָט אַפְּנָאָר טאנְק מיט אָמְאָנדְנָעָמָן צָאָפְּלִידְקָן פֿאָגְּרוּפְּל אַגְּנָעָמָן הַאָרְצָן. אָט אִיצְטָמָע הַיִּיטָּע זיך אָגְּנָעָמָן דַאָט רַעֲכָטָע אָונֵג גַּעֲדִיכְטָע... ער שְׁפְּרִינְגָּט אַרְיִינָן דָּוָרְקָדְעָר אִיבְּרָעָנָשְׁטָעָר לְאָכ אַגְּנָעָמָן אַרְיִינָן אָונֵג געעט זיך פֿיבְּרָהָאָט צוּ דָעָר אָרְבָּעָת. ער גַּעֲפִינְט אַגְּנָעָמָן צוּוִי טויטע קְעָרְפָּעָרָס. אַגְּנָעָמָן אָוְינְגְּבָּלִיק גִּיט ער אָטְרָאָכְט, אָונֵג גַּלְּיִיכְט גִּיט ער זיך אָ ווֹאָרָט צו אַיְינָעָמָן פון דַי צוּוִי טויטע, שְׁלַעַטְפָּט פון יְעַנְעָמָן אָרְאָפְּ זינְג הַיטְל מיט ער קְרוּטְקָע אָונֵג מָוָט עַס אָונֵג אָפְּ זיך. דָעָרְנָאָכ פָּאָטְעָט ער זיער אָסָאָכ מִי אָפְּ אָוְפְּצָוְהִיבָּגְדָן דַי טויטע קְעָרְפָּעָרָס, דָוְרְכְּשָׁטוּפָן זַי דָוְרְכָן לְאָכ אָונֵג אָרוּסְטוֹאָרְפָּן זַי. אָ פָּאָרְשָׁוּזְיָצְטָעָר שְׁטָלָט ער אָוּזָע צוּ דָעָר הַאנְט דַי אָוּזְמָאָטְמָישָׁע בְּקָס זַיְנָע אָונֵג פְּרוּוֹת אָוּזָע דַי מַאְשָׁגָן.

פון זינְג קָאָפ זינען שוינ צוּ דָעָר מִינְנָוּט אָרוּסְגוּשְׁטוּסְג גַּעַוְאָרָגְן אלָע אִיבְּרִיקָע זַיְטִיקָע בִּילְדָעָר — אַגְּנָעָמָן קָאָפ צִיְיכָנָט זיך אָונֵג פְּרוּעָט זיך אַנְיִי בְּילְד: דַא ניט זוּוּט, אַגְּנָעָמָן ווֹאָלְד, שְׁטִיטָמָע דָעָר פְּינְגְּטָלְעָכָעָר טִיְּל. ער ווועט קְוּמָעָן צוּ זַי אָפְּ זַיְעָר טאנְק אָונֵג ווועט זַיְעָר אָהָעָר, נַעַנְג-טָעָר, גַּעַעַנְטָעָר צּוּמָע דָעָרְפָּל, פְּוּנוֹאָנָעָן ער אַגְּנָעָמָן צוּוִי באָנְקָט אָרוּסָמָע מִיט אַפְּגָנְיָעָן אָונֵג קִירְיִיעּוֹן...

ער פאזהאקט דאס איבערשען דעקל אונ פרווות זיך לאזונ די מאשין. אין יענעט פרימאָרונג האט מען אפנ זוים פון וואלד געקאנט זען,

וועס לוייפט אַרום אַין קוסטארניך אַקליגער טאנק.

אַט האט זיך די מאשין אַקערעווע געטאנ רעכטס, אונ אַט — לינקס. אַט איז זי געלאָפּן מיט דער העכטער שנעלקייט, אונ אַט איז זי גע-אנגען מיט פֿאָמעלעָכּן גאנג. דעם קוסטארניך איז זי אַרוםגעפֿאָרְן אַרום אונ אַרום, זיגעלט פֿאָר אויגן זינגען הארט צוֹגעָפָּלָן צומ קלִיִּי-געם לעכל אַינעט פֿאנצְעֶר-שטָּאל.

דער טאג איז אַפְּוגָעָאנְגָעָן העכער אַונ לִיכְטִיקָעָר. זיגעלט האט זיך פֿאָרְוּאָלְט אַוְיסְשָׁפִּידְן דעם גאנצְן קָוְסְטָּאָרְנִיך, נָאָכְאָמָּל אַקְוָק טָאג, צֵי זינגען שוֹבָן טָאָקָע אלָע זַעַקְס דִּיטְשִׁישְׁע סָאָלְדָּאָטָן אַינְגָּאנְגָּן אָוּמְשָׁעָד-לָעָכּ. נָאָכְאָמָּל אַקְוָק טָאג אָפְּאַנְגָּינְגָּן מִיט קִירְיִיעָוָן, זָאנָג זַי עפָּס אַגְּזָעָנוֹגָס-ווֹאָרְט...

היציקע כוֹוָאַלְיָעָס האָבָן זיך אַיְן אַנ אַפְּוגָעָברְוִיזְטָן יָאמַ זיך גַּעֲלוֹא-לייט אַיְן זַיְינָן הָאָרְצָן. ער אַיְן יָאָגָעָעָן זִיכְעָר, אַז ער ווּעַט די שלְאָכְט גַּעֲוִוְינְגָעָן, אַונְ ער אַיְן נִיט גַּעֲוְעָן זִיכְעָר דָּעָרִיךְ. ער האט ווּעַגְּנָן דָּעָם נִיט גַּעֲמָדָכְט. דָּעָגָעָס, זַי פֿוֹנְקָעָן, האָבָן אַיְן זַיְינָן צָהָיִצְטָן מַוְיעָכְט זַיְיכְעָדָן אַונְ גַּעַלְאָשָׁן. עַס אַיְן אָוּמְגָעָלָעָס גַּעֲוְעָן צַוְּ כָּאָפָּן דָּעָם מִינְזַיְעָרָן: ווֹאָס זָאנָג זַיְיכְעָדָן אַגְּנָט, זַיְיכְעָדָן אַגְּנָט פֿאָרוֹגָעָפְּלִינְגְּ, ווֹאָס צִינְדָּן זַיְיכְעָדָן הָעָל אַונְ לְעַשְׂנָה זַיְיכְעָדָן אַזְוִי שְׁנָעָלִי?

נָאָר אלָאָצָּא אַרום אַונְ אַרום, דאס גַּאנְצָע בַּילְד, זַיְיכְעָדָן ער האט זַיְיכְעָדָן אַיְינְעָרָן קָעָגָן פִּיר, זַיְיכְעָדָן ער אַיְן זַיְיכְעָדָן זַיְיכְעָדָן אַרְדִּינְגָּעָכְאָפְּט אַיְן דָּעָר מַאָשִׁין, זַיְיכְעָדָן ער האט אַרום דָּאָרְטָן דִּיטְרִיטְעָ, זַיְיכְעָדָן ער האט זַיְיכְעָדָן דִּיטְרִיטְעָ, אַונְ זַיְיכְעָדָן זַיְיכְעָדָן גַּעֲפָּלְגָּט, — דאס אלָאָצָּא האט פֿאָרְט פּוֹל גַּעֲמָאָכְט זַיְיכְעָדָן מִיט עפָּס אַוְלְטָעָנָעָם פֿאָרוֹגָעָפְּלִינְגְּ פֿוֹנְ גַּלְיכְּ, ווֹאָס עַס מַרְזָאָדָע שְׁפִּירָן דָּעָר דָּעָרְפִּינְדָּעָר, דָּעָר דִּיכְטָעָר, דָּעָר מַוְיִקְעָר, ווּעַגְּנָן זַיְיכְעָדָן אַרְטָעָט זַיְיכְעָדָן בְּעַט אַונְ עַס גַּעַרְאָט זַיְיכְעָדָן. כָּאָטָש אַוְיִיכְעָדָן זַיְיכְעָדָן דָּעָם האָט ער נִיט גַּעֲמָדָכְט. ער האט מִיט עפָּס אַוְיסְגָּעָדְרָעָנָתָן האָכְט גַּעֲפִּירְט די מאשין, גַּעֲפִּירְט זַיְיכְעָדָן גַּלְיכְּ צֻמְמָאָל. ער האט פֿאָרְלָאָנְגָּזָאָכְט דָּעָם גַּאנְגָּן אַירְטָן באַ אַיְינָן גַּעֲפָּלְעָנָעָם דִּיטְשִׁישְׁוֹן סָאָלְדָּאָט, באָמְ צְוִוִּיטָן, באָמְ דְּרִיטָן, ער האט זַיְיכְעָדָן גַּאֲרָא אַינְגָּאנְגָּן אַפְּגָּנְשָׁטָּעָלָט, ווּעַגְּנָן ער אַיְן גַּעֲקָומָעָן צַו אַפְּאַנְגָּאנְגָּן. ער אַיְן אָרְיִיכְעָדְרָוְנוֹגָעָן פֿוֹנְ דָּעָיְ מאָשִׁין, גַּעֲשָׁתָאָנָעָן אַוְיִיט. ער האט זַיְיכְעָדָן גַּעֲבָּעָנָעָם כָּאוּוֹר, זַיְיכְעָדָן ווּאָלָט אַיְם גַּעֲהָאָט עפָּס ווּיְילָעָ נִעְבָּן זַיְיכְעָדָן גַּעֲפָּלְעָנָעָם כָּאוּוֹר, זַיְיכְעָדָן ער ווּאָלָט אַיְם גַּעֲהָאָט צַו זָאנָג אַונְ פֿאָרְגָּעָס ווּאָס. נָאָר אַט האָט ער זַיְיכְעָדָן דָּעָרְמָאָנט, ווּיְזָוָּט אַוְיִיט. ער האט זַיְיכְעָדָן אַגְּנָעָטְרָוְנוֹגָעָן אַיְם, גַּעֲנוּמָעָג אַיְם אַיְן זַיְינָעָ פֿעָסְטָע אַדְרָעָס אַונְ אָרְיִיכְעָדְרָוְנוֹגָעָן אַיְם אַינְ ער מַאָשִׁין אַרְיִין.

דערונאכ איז ער מיט פְּלִינְקָע טוֹיט צַגְעַלְאָפֶן צו קִילְיְיעָוָן, געלאפט אויכ
אימ אוף די הענט אויג אויב אים אַרְבִּינְגְּעַטְרוֹאָגָן אֵין דער מאשין. אויג
ערשרת נאכ דעם אלעמעג האט ער זיך געלאוט אינ וואלד, אֵין דער
דיבטונג, פָּוֹנוֹאָגָעָן עס זִינְגָּעָן גַּעֲקוּמָעָן די דְּרִיְּ דִּיטְּשִׁישָׁע סָאַלְדָּאָטָן, די אויכ-
שְׁפִּירְעָר, וואָס זִינְגָּעָן לְעַבְּדִיקָע מִיט עַטְלָעָכָע מִינּוֹת צְוִירִיק גַּעֲלָאָפָּן צֻם טָאנָק.
אויכ אֵין שִׁיטְעָר וְוָאלְד הָאָט ער גַּעֲפִירָט זִינְגָּמָשִׁין זִינְגָּאָרְטִיך,
אהָגִין אויג שִׁיטְעָר וְוָאלְד הָאָט ער גַּעֲפִירָט זִינְגָּמָשִׁין זִינְגָּאָרְטִיך,
קָאנְט אויכ דוכטן, אֵין ער זְכָר פָּאָר עַמְּצָנָן אַבְּקָוּוּמָעָן וּוּגָן.

ער אֵין גַּעֲוָעָן זִיְּעָר דְּרֶפֶּרֶיִּיט פָּוֹן זִינְגָּלְקְלָעָכָע גַּעֲדָאָנָק מִיטְצָוִ-
נָעָמָען זִינְגָּעָן גַּעֲפָאָלָעָנָעָן כָּאָוּרִירִים. אֵין די עַרְשְׁטָעָט רַעֲגָעָט הָאָט ער זִיכְ-
מִיט זִי גַּעֲפִילָט, ווי מיט לְעַבְּדִיקָע: ער אֵין נִיט אַיְינָעָר, זִי זִינְגָּעָן
איַנְדְּרִיְּעָן....

אויג אַומְגָעָפָעָר אֵין אַשְׁאָרָוּם, ווען ער הָאָט דָּוְרָכָן לְעַלְלָאָיְנָעָם
פָּאַנְצָעָר-שְׁתָאָל וּוּיִיט פָּאָרוֹס דְּרָעוֹן דְּרִיְּ הַיְּשָׁלָעָכָע פְּנִינְטָלָעָכָע קָאַלָּא-
נָעָס, אֵין ער שִׁוְּגָן גַּעֲוָעָן אֵין צְוִוְּשָׁתָאָנָד פָּוֹן אַמְּעַנְשָׁן, וואָס הַאלָט
אַיְמָמִינָן פָּוֹן אַגְּרָאָטָעָנָד אַרְבָּעָט, אַגְּרָאָטָאָנָד, וואָס מַאְכָט דַּעַם
מַעֲנַשְׁמָן פָּאָרוֹעָנָה אֵין אלָץ אָוֹן פְּרָדָט אִים שְׁוִיבָן אָן וּוּאַלְגָּנוֹג צֻם צְיָה.
ער הָאָט האָסְטִיך אָוֹן עַפְּגָעָמָן דָּאָס אַיְבָּעָרֶשֶׁט דַּעַקְל אָוֹן אַרְוִיס-
גַּעֲרוֹקָט דַּעַם קָאָפְּ אָוֹן די פְּלִיצְעָט.

— אַונְדוּזְעָרָע ! — הָאָט ער, פָּאַכְּנָדִיך מִיטְן דִּיטְּשִׁישָׁן הַיְּטָל, גַּעֲשָׁרְיָעָן
צַו די קָאַלָּאָנָעָס דָּאָס עַרְשָׁטָע, וואָס אֵין אִים גַּעֲקוּמָעָן אֵין דַעַר רַעֲגָע
אֵין קָאָפְּ אַרְיִינָן. — פְּעַרְטִיך, פְּעַרְטִיך !
דִּיטְּשִׁישָׁ-יִדְּשָׁע וּוּוּרְטָעָר הַאָבָּן זִיכְ גַּעֲטָרָאָגָן פָּוֹן זִינְגָּמָלְצָעָקָא-
לְעַמְשָׁעָטָע, אַבְּעָר די וּוּטְקִיטִיט, דַעַר וּוּאַלְד-עַבָּאָה הָאָט זִי נאָכָב מַעַר
צַעְקָאַלְיָעָטָשָׁע אָוֹן גַּעֲמָאָט נִיט צַו דַעְרָקָעָנָגָן, אָוֹן דָּאָס שְׁרִיְיט נִיט
קִינְגִּינְגִּישָׁ מוּלָּא.

די קָאַלָּאָנָעָס הַאָבָּן זִיכְ אַוְּגָעָטָגָן. זִי הַאָבָּן דַעְרָקָעָנָט זִיְּעָרָמָשָׁין,
צּוֹרִיק צֻם קוּסְטָאָרְנִיק, ווּוּס זִינְגָּעָן גַּעֲלָעָגָן די גַּעֲפָאָלָעָנָע.
פְּרִידְדִיך מִיט אַיְינָהָן דִי מַאְשִׁיגָן, פְּרוּוֹנְדִיך אֵין גַּעֲדָאָנָק די שִׁיסְ-
אַפְּאָרָאָטָן, אַרְוּמְקָוְקָנְדִיך זִיכְ דָּוְרָכָן שְׁפָעַלְתָּל אַנְעָם פָּאַנְצָעָר-שְׁתָאָל אֵין
אַלְעָזְיִינָן, הָאָט זִיגְעָלָן נַאֲכָמָאָל אָוֹן נַאֲכָמָאָל בָּאַטְרָאָכָט זִינְגָּעָן פְּלָאָן.
אויג ער אֵין אִים גַּעֲפָעָלָג גַּעֲוָאָרָג, דַעַר פְּלָאָן זִינְגָּעָן.

יאָ, דָאָס וּוּט שְׁוִינְגָּז זִינְגָּז דָאָס בַּעֲסָטָע: אַנְשָׁתָאָט צַו בְּרַעְגָּעָן יְעָ-
דִּיעָט וּוּגָעָן סְוִינָעָן, וּוּט ער שְׁוִינְגָּז בְּעַסְעָר צּוֹפִירָן דַעַם סְוִינָעָן אַלְיָיָן
נַעֲנַטָּע צַו אַונְדוּזְעָר מִילְ... נָוָן, אַונְדוּזְעָר כְּעוּרָע וּוּלְגָן שְׁוִיבָן...
ער הָאָט שָׁאָרָפְּ אַקְרָעָוּוּ גַּעֲטָאָג דִי מַאְשִׁיגָן צּוֹרִיק צַו די קָאַלָּאָנָעָס,

א קוק געטאנן: צי גיינע זי נאכ איהם? פא, זי גיינע זי גיינע איביך ליק. וויזיט אויסט, או זערופט איז טאקע לעכארטיכילע געשיקט געווארן די מאשין, או זי זאל געפינגען א גומע פָּזְזִיכְיַע פָּאָר אַט דֻּעַם „זָאַסְלָאָבָן“. אונ ער האט ווילדער א הייב געטאנן דאס דעקל, ווילדער ארויסגעשטוקט דעם קאָפּ מיט די אקסלעג אינעם דיבישישן אַנְטוּעַצֵּץ, ווילדער געפאָכֶש מיטן היטל אונ אומנאָטירלַעך הויכ געשריגען:

— פערטיק, פערטיק!!!

אונ צוריק פארהאקט דאס דעקל, מיט שנעליערג האסט זיך געלאָזֶט צום קוסטארניך.

וואָלט ער אַגְּדָעַר מִינְגָּוֹת רַוִּיק גַּעֲקָאָנֶט באָטְרָאָכְטָן זַיִן צַוְּשָׁטָאָנֶד, וואָלט ער זיכער דָּאָרֶט אַנְמְדָעָקָט אַוְנוֹנְדָעָלְעָכָע, קִימָאָט אָוּמְפָּאָרְשָׁטְעָנֶד-לְעָכָע דַּעֲרַשְׁיְנָוָג: ער האט פָּאָרְגָּעָסְן, או ער פִּירְטָמִיט זַיִן זַיִן גַּעַזְפָּאָלְעָנָעָן כָּאוּוּיְרִים, אַבְּכָעָר ער האט שָׂוִינָן אִיצְט אַוְיכָ מַעַר נִימָּט גַּעַזְאָט דאס גַּעַפְּלִיל פּוֹנָג אַיְנוֹאָמְקִיטַּת, פּוֹנָג זַיִן אַיְנוֹעָר אַלְיָינָן אַגְּנָעָמָל פְּאָר-קָרָעָט, ער האט זַיִן גַּעַפְּלִיט גַּעַבְּגָדָן מִיט די פִּירְ-פִּינְפִּינְ הַוְּנְדָרָט באָ-וְאָפְּנָטָעָן מַעַנְטָשָׁן, ווְעַלְכָּעָ ער האט גַּעַשְׁלָעָפְּט נַאֲכָ זַיִן. עַרְשָׁתָּעָט דַּעַמְּלָט, זַיִן זַיִן וְאָלָטָן נִימָּט גַּעַוְאָלָט גַּיִן זַיִן מַאֲשָׁין אַונְג וּזְעַגְּנָעָר וְאָלָט זַיִן פָּאָרְמָאָגָט, או ער פִּירְטָמִיט זַיִן זַיִן טַוְּיָטָע כָּאוּוּיְרִים, וואָלט ער זַיִן זַיִן ווְיַדְעָר זַיִן זַיִן דַּעְרְפִּילְט שְׁלָעָכָט אַונְג בִּיטָּעָר, אַיְנוֹאָמָמָ, טַאָקָע זַיִן זַיִן, ווְיַעַזְבָּר אַונְג זַיִן זַיִן פְּלִינְג אַפְּנָן שְׁלָאָכְטָ-פְּעָלָד. נַאֲכָר טַאָקָע דַּעְרְפָּאָר, ווְיַלְלָ ער האט אַגְּנָעָמָל פְּרִינְטָן פָּאָרְגָּעָנָן אַונְג די לְעַבְּדִיקָע סָאָנִים פּוֹנָג אַוְיגָ נִימָּט אַרוֹיסְגַּעַלָּאָזָט, אַונְג, דַּעְרְיקָעָר, דַּעְרְפָּאָר, ווְיַלְלָ ער האט וּזְעַגְּנָעָר דַּעַמְּלָט גַּעַטְרָאָכָט, טַאָקָע נַאֲכָר דַּעְרְפָּאָר, ווְיַלְלָ זַיִן גַּאנְצָ וּזְעַגְּנָעָר אַיִּצְט פּוֹל גַּעַוְוָן מִיט אַיִּינָן פָּאָר-לְאָנָג: ווְאָס גַּיְכָעָר בְּרַעֲנָגָעָן דַּעַמְּסָוִינָעָ צָו אַוְנְדוּזְעָרָעָ קוּיְכָעָם, או מִיר זַיִלְגָּן זַיִן קָאנְגָּעָן אַיִּינָס אַונְג צָוּיִי אַרוֹמְרִינְגְּלָעָג אַונְג אַנְטוּאָפְּעָנָעָן, טַאָקָע דַּעְרְפָּאָר הָאָט ער פָּאָרְלָאָרָגָן דאס גַּעַפְּלִיל פּוֹנָג אַיְנוֹאָמְקִיטַּת. אַפְּנָן עַרְשָׁוָן בְּלִיק קָאנְג עַס אַוְיסְוּיְזָן פָּאָנְטָאָסְטִיש אַונְג אַוְמְדָעָרְקָלְעָרָבָר, אַבְּכָעָר דאס אַיִּינְ פָּאָרְטָאָזָוִי: זַיִן, די עַטְלָעָכָע הַוְּדָעָרָט דִּיבְּשָׁיְשָׁע סָאָלְזָאָטָן, הַזְּבוֹן אַיִּם וּזְזַגְּעַזְבָּן מַוְתָּאָגָן קוּיכָעָס צָו דַּעְרְפָּרְגָּן די פָּאָפְּרָאָצִיעָ בִּיזְבָּאָט. ער האט עַטְלָעָכָע מַאֲלָ אַוְמְגָעְדָּרִית זַיִן מַאֲשָׁין, אַרוֹיסְגַּעַלָּאָזָט דעם קאָפּ, גַּעַפְּאָכֶט מִיטָּנָן דִּיבְּשָׁיְשָׁן הַיטָּל אַונְג אַלְצָ גַּעַרְוָגָן זַיִן:

— פֻּרְטִיק, פֻּרְטִיק!!!

אוֹגְן גַּלְיִיכְ אַפְּנָן אַרְטָהָאָט ער צּוּרִיק פָּאָרְהָאָקָט דאס דַּעַקָּל אַונְג אַיִּינְ מִיט ווְאָקְסְנְדִיְקָעָר הַיאָז אַונְג אַרוֹיסְגַּעַרְכָּנְטָעָר הַאָסְטִיקִיט אַלְצָ גַּעַנְטָעָר אַונְג גַּעַקְוּמָעָג צּוּמָעָן שִׁיטְעָרְלָעָכָן קַוְּסְטָאָרְנִיק. גַּעַנְטָעָר גַּעַקְוּמָעָג צּוּמָעָן הַאָרֶט צּוּמָעָן קַוְּסְטָאָרְנִיק.

נַאֲכָר אַיִּידָעָר ער אַיִּזְנָאָכָּבָן אַיִּזְגַּעַלְעָדָן הַאָרֶט צּוּמָעָן קַוְּסְטָאָרְנִיק.

שווינ אַנְגָעָכָאָפֶט אַ גְּרוֹוִיטְעֵר טְאָפְעָק : צַי אַיְזָעַ עַס אַ פְּלָאָג צַוְּ פִּירְבְּ זַיְיָ אַהֲיָן ? צַי וּוּעָלָן זַיְיָ גִּינְגְּשָׁן טַאָקָע אָזְוִי נַאֲכָ אִים, נַאֲכָ זַיְיָ קִינְדְּעָרְשָׁן פָּאָכָנְגָן מִיטָּנְגָן הִיטָּל אָוָן נַאֲרִישָׁן רָוֶפֶן : « פֻּעָרְטִיק... », וּוֹאָס אַיְזָעַ גַּעֲוָעָן זַיְיָ אַוְפָגָאָבָע ? דָּעָר לִיְיָתְעָנָגָנְטָה אָטָט גַּעַשְׁטָעָלְטָ פָּאָר אִים אַ גַּאנְצָ באַשְׁטִימְטָ אַוְפָגָאָבָע : אַוִּישְׁפִּירְגָּר, וּוֹי גַּרְוִוִּס אַיְזָעַ דָּעָר « זַאְסָלָאָגָן », וּוֹעָר זַיְיָ, וּוֹהָיָגָן קָעָרְגָן זַיְיָ זַיְיָ. דִּי אַוְפָגָאָבָע אַיְזָעַ גַּעַלְיִיְמָט. אַיְצָט קָאָגָן עַר אַפְּ דָּעָר דִּיְיָתְשִׁישָׁע מַאְשִׁין צְוִירִיקְפָּאָרְגָּן אַחִים... ». וּוֹי וּוֹעָט אַוְפָעָפָעָנָעָן דָּעָם אַיְבָּעָרְשָׁטָן לִיְיָ אָוָן וּוֹעָט זַיְיָ פָּאָר זַיְיָ בָּאוּבִּינְגָן...

צַוְּ דָּעָר מִינְגָּות אַיְזָעַ עַר שַׂוְּינָן וּוּדְעָר גַּעֲוָעָן אַיְגָעָט קוֹסְטָאָרְנִיךְ, וּוֹי
עַס זַיְנָעָן גַּעַלְעָגָן דִּי גַּעַפְּאָלְעָגָן. עַר הָאָט וּוּדְעָר אַוִּיגְעָקְעָרְעוּוּסָט דִּי
מַאְשִׁין, אַיְזָעַ שְׂטִיפְעָר צְוּגָעָפָאָלְגָן מִיטָּ דִּי אַיְגָגָן צָוְם שְׁפָעָלְטָעָלָעָ אַיְגָעָט
פָּאָנְצָעָר-שְׂטָאָל, אָוָן דָּאָהָט עַר דָּעְרָזָעָן עַפְּעָס גָּאָר אַוְמְדָעָרְוּוֹאָרְטָס...
איַיְנְצָלָעָן דִּיְיָתְשִׁישָׁע סָאָלְדָאָטָן, דִּי פָּאָרְוִיסְגִּיְעַנְדִּיקָע, הָאָבָן זַיְיָ אָנְ-
גַּעַבְיָוָגָן אַיְבָּעָר דִּי גַּעַפְּאָלְעָגָן. אָטָהָבָן זַיְיָ אַוְפָגָעְהָוִיָּבָן אַיְמָט צַוְּ דָּעָר קָאָלָאָסָעָ-
נָעָם דִּיְיָתְשִׁישָׁן טָאָנְקִיסָט אָוָן אַוְעָקְגָעָטְרָאָגָן אַיְמָט צַוְּ דָּעָר קָאָלָאָגָן. אָטָהָבָן
הָאָבָן אַנְדָּעָרָעָ סָאָלְדָאָטָן אַוְפָגָעְהָוִיָּבָן דִּי אַיְבָּעְרִיקָע אַוִּישְׁפִּירְעָרָעָ אָוָן
טָאָנְקִיסָטָן אָוָן אַיְיכָ זַיְיָ אַוְעָקְגָעְטְרָאָגָן צַוְּ דָּעָר קָאָלָאָגָן. אָוָן זַיְגָעָל אַיְזָעַ
נַאֲכָ אַלְצָ גַּעֲוָעָן אַיְן וּוּפְעָנְקָעְנִישָׁ בָּא זַיְיָ דָוְרְכָגְעָפָאָלְעָגָר אַיְדִּי, מָא-
שִׁינְעָל הָאָט עַר וּוּדְעָרָמָאָל אַוְפָגָעְעָפָט דָּעָם אַיְבָּעָרְשָׁטָן לִיְיָ, אַרְוִיסָ-
גַּעַשְׁטָעָקָט דָּעָם קָאָפָט אָוָן וּוּדְעָר אַ גְּעַשְׁרִיָּי גַּעַטָּאָן :

— פֻּעָרְטִיק, פֻּעָרְטִיק ! ..

נַאֲכָ עַר הָאָט אַיְנְטִינְקִיטָוָו גַּלְיִיכָּ זַיְיָ אַרְאָפְּגָעְגָלִיטָשָׁט צְוִירִיק, פָּאָר-
הָאָקָט דָאָס דָעַקְל אָוָן זַיְיָ אַ וּוּאָרָט גַּעַטָּאָגָן צָוְם שִׁיס-גַּעַוּוָר. מַעְ הָאָט
שַׂוְּינָן אַיְמָט גַּעַשְׁאָטָן. אַפְּאָר קוֹילְבָּהָאָבָן שַׂוְּינָן אַיְמָט
שְׂטָאָל פָּוָן דָעָר מַאְשִׁין. נִיטָהָגָעָן שַׂוְּינָן אַיְצָט קִינְגָן אַנְדָּעָר אַוִּישְׁוֹעָן
פָּאָר אִים. עַר הָאָט קָלָאָר גַּעַזְעָן, וּוֹי דִּי קָאָלָאָגָן הָאָט זַיְיָ צַעַשְׁאָטָן אַיְן
אַ קִּימָט. עַס אַיְזָעַ נַאֲכָ גּוֹט, וּוֹאָס עַר הָאָט גַּעַהָאָט סִיכָל צַוְּ הַאלָטָן דָעָם
סְוִינָעָ אַפְּ אַ הִיפְשָׁנָן מַעְהַאֲלָעָלָפָן פָּוָן זַיְיָ...
אַנוּטְרִוְפִּינְ ?

איַיְנְצָלָעָן קוֹילְבָּהָאָבָן אַיְגָגָן שְׂטָאָל, וּוֹי זַיְיָ וּוּאָלָטָן אַנְגָעְקָלְאָפֶט, צַי
קָאָגָן מַעְן אַרְיִינָן צָוְם בָּאָלְשָׁוּוִיק זַיְגָעָל ? « נִינְגָן, הִינְטָן, דָעָר אַרְיִינְגָּאנְגָן
איְזָעַ פָּאָר אַיְיכָ פָּאָרְבָּאָטָן ! »
יִנְגָלְשָׁע גַּעַרְאָקָעָן פָּלָאָנְטָרָגָן זַיְיָ אַיְן קָאָפָט, אַבָּעָר קִינְגָן אַנְדָּעָר
בְּרִירְעָ אַיְזָעַ נִיטָאָ. מַעְ דָּאָרָפֶן אַוְפָנְעָמָעָן דִּי שְׁלָאָכָט...
אַזְוִי הָאָט גַּעַטְרָאָכָט זַיְגָעָל נַאֲכָ דָעָם, וּוֹי עַר הָאָט שַׂוְּינָן אַרְוִיסָ-
לְאָזָט דִּי דָרִיטָעָ קוֹילְנוֹוֹאָרְפָּעָר-רְיִי,

עד האָט זיך געלַאָוט דערקענען, יאָקאוּ זיגעלַ, שווינְג מיט די ערשותען זאלפֿן. עד האָט אַינְג דער מִינְט זיכער ניט געטראָכֶט וועגן נאַטָּאשָׁען אָפָּן הוייכּן ברענְג, וועגן זיין זונְג יאָקאוּ, וואָס אַיְזָנְג אַיצְט אָוָאָדָע אלט אַכְּט אָוָן פֿערצִיךְ שָׁאָ, וועגן דעם גאנצֵן לאָנד, וואָס לְגַט הִינְטָעָר אַיְם אָ זומְעָרְדִּיקְס אָוָן אָנְגַּעֲגְלִיטֶס בֵּין הַעֲכָסְטָן גְּרָאָד. עד האָט אַיְן דער מִינְט וועגן דעם אלְלָעַט ניט געטראָכֶט, ווַיְיַיְלַע ער אַיְזָגּוּעַן פֿאָרָד-נוּמְעָן מִיט זַיְעַר אַהֲיסְעָר אָוָן גִּיכְעָר אַרְבָּעָט — עד האָט באָדָרְפֶּט צַעַשְׁיָנְג די פֿינְטַלְעָכָע קוּכִיכָּס. אַבְּעָר ער האָט גָּאָר ניט גַּעַרְאָפֶט טְרָאָכָּט זַעַגְעָן דֵּי פֿינְטַלְעָכָע קוּכִיכָּס. אַבְּעָר ער האָט גָּאָר ניט גַּעַרְאָפֶט טְרָאָכָּט זַעַגְעָן דֵּי פֿינְטַלְעָכָע קוּכִיכָּס. אַפְּ דֵּי לעַנְיָנְג זַעַגְעָן דֵּעַמְ, ווַיְיַיְלַע נָאַתָּאָשָׁע אָפָּן הוייכּן ברענְג מַאֲסְקּוּעַ-טִיכְ, אַפְּ דֵּי לעַנְיָנְג בְּעַרְגְּ, דֵּי פֿרִיד אָוָן מוֹזִיקְ, וואָס האָט זַיְכְּ פֿוֹן פֿאָרָק גַּעַטְרָאָגְגָן, דער שְׂמִיכְלָאָפְּ הַוְּנְדַּעַרְטָעָר טְוִיְגַּנְטָעָר לְפָנְ, דָּאָס גָּאנְצָע זַעַגְעָן זַעַגְעָן זַיְנְסָן, דֵּי מַאֲסְקּוּוֹנָס, — דָּאָס אלְצָאָז גַּעַוּעַן אַיְנְגּוּזָאָפָּט אַיְן זַיְנְג בְּלוּט, אָוָן זַיְנְג בְּלוּט האָט אַיצְט גַּעַוּוֹסְט אַיְינְסָן: צַעַשְׁיָנְג דֵּעַמְ סְוִינְג. ניט ער אַיְינְגּוּר האָט גַּעַשְׁאָסָן, זַיְ אַלְעָ, דָּאָס גָּאנְצָע לאָנד, זַעַנְדִּיק אַיְן זַיְנְג בְּלוּט, האָבָּן אִים גַּעהְאָלְפָן שִׁיטָּן.

אָוָן יאָקָאָו זַיְגָּעַלְ, דער דְּרוּטָאָרְמִיעָר, וואָס אַיְזָנְג גַּעַזְעָסְבָּן אַיְן דער דְּיִיטְשִׁישָׁעָר מַאֲשִׁיןָן, מִיט דער דְּיִיטְשִׁישָׁעָר קְוּרְטָקָע אָפָּן לְבִיבְ, מִיטְנְ דְּיִיטְשִׁישָׁנְג הַיְתָל אָפָּן קָאָפְּ, האָט גַּעַשְׁקִיט אַיְינְג דֵּי קוּילְגָּן נָאָכְ דֵּעַר אַנְ-דְּרָעָר אָוָן מִיט פֿאָרְגַּעַנְגָּן גַּעַקְוּקָט, וּוְיְגָּוָט זַיְיָאָסִעָּן דֵּי פֿינְטַלְעָכָע דְּיִיעָנְ, סָאָרָא טּוּמָל אָוָן גַּעַפְּלָעָר עַס האָט זַיְכְּ בָּא זַיְיָ אַופְּגָּהָוִיבָּן, וּוּי אַגְּרוּסָעָר טְיִיל האָט פֿאָרְקַּעַרְעוּוּט צּוּרִיקָן, אָוָן וואָס פָּאָר אַגְּוּט פָּאָזִיְּ. צַיְעָ ער האָט פֿאָרְנוּמָעָן אָפָּן קְעַגְּנִיבְעַרְדִּיקְן זַיְמָ פֿוֹנְעָם וּוּלְדָ. עַד האָט גַּעַשְׁקִיט דֵּי קוּילְגָּן דֵּי נָאָכְ דְּיִי, אָוָן עַס אַיְזָנְג נָאָכְ גַּעַבְלִיבָּן צַיְיט צַו בְּאָמְעָרָגָן, אֹז מִיט עַפְּעָס האָט עַד דֵּי אַוְיְבָרְהָאָט אַיְ-בְּעַרְבָּן צַיְיט דֵּי עַטְלָעָכָע הַוְּנְדַּעַרְטָסָאָנִים — צַיְיט האָט עַד גַּעַוּוֹנָן. אָפְּ צַעַנְטָעָלָעָכָע, אָפְּ הַוְּנְדַּעַרְטָלָעָכָע רַעַגְעָס פֿרִיעָר פֿאָרְנוּסָעָן האָט עַד יַעֲדָר מַאֲלָאָן גַּעַגְעָהָרִיבָּן דֵּי באַשְׁוּגָן. אָוָן דָּאָס האָט אַנְטְּשִׁידָט, אָוָן דָּאָס האָט גַּעַגְעָהָרִיבָּן דֵּי באַשְׁוּגָן. מִוטָּס אַנְטְּשִׁידָט.

עַס אַיְזָגּוּעַן גַּעַוּוֹנָן אָ דְּרוּכְוִיטִיקָעָר גַּעַדְוָנָעָר. ניט אַזְוִי דער גַּעַדוֹ-בָּרָעָר, וּוּי דֵּי נִימָעָסָעָ פֿיקְעָדִיָּיִ — קוּילְגָּן האָבָּן קַעַסְיִידָעָר גַּעַפְּיִיקָּט אַינְעָם פְּאַנְצְּעָר-שְׂטָאָלָ.

עַס זַיְנְגָּעָן גַּעַוּוֹנָן בָּא אַיְמְצָלָנָעָר רַעַגְעָס, וועגן ער האָט זַיְכְּ וּוּי דער אָט זַיְכְּ וּוּי דער אָט גַּעַגְעָהָרִיבָּן פֿילְגָּן אַיְינְעָרָאָלְיָגָן אַיְנְגָן פֿאָלָדָ. דָּאָס זַיְנְגָּעָן גַּעַוּוֹנָן יַעַנְעָר רַעַגְעָס, וועגן ער האָט גַּעַבְלִיבָּן דֵּי דִיסְקָגָן, יַעַנְעָר רַעַגְעָס, וועגן ער האָט אַלְוִוְּסְגַּעַלְאָסָט דֵּעַמְ סְוִינְגָן אַוִּיגָן, וועגן ער האָט זַיְכְּ וּדְעַרְמָאָנָט אַיְן זַיְיָ-גָעָעָט כָּאוּוּרִירָם, וועגן ער האָט גַּעַצְוּוּיְמָלָט, צַי וועט אַיְם קְלָעָנָג פֿיְיָעָר אַפְּ אַוּוּקְצְּוּלְיָיָגָן אלְעָ סָאָנִיםָ.

נאר באשיסניך די אַנגֶּרְיִפְנְדִּיקָע קִיטָּט מֵיט אָן אוֹמֶרְהָעֶלְעֶבֶן האָגָל קוילג, האָט עָר גוֹט גַּעֲזָעָן, ווֹי די רַיְעָן פָּונְג די פָּאַשִּׁיטְבָּן וּוּדְעָן-וּוֹאָס אַ רַעֲגָע אַלְצָ שִׂטְעָרְעָר אָבוֹן שִׂטְעָרְעָר. עַס פָּאַלְג זַיְעָר אַסָּאָק פִּינְטָן-לְעַכָּע סָאַלְדָּאָטָן פָּונְג זַיְנְעָן קוילג. עַס לַוִּיפָּן צְוָרִיק אַינְג וּוּאַלְד אַרְבִּין הַיְּפָשָׁע גַּרְופְּעָס זַיְעָרָע. אַינְצְּלָלָנָע קְלִינְעָ טִיְּלָעְכְּלָעָכָ, צָו דָּרְבִּי, פִּידָּר, פִּינְפָּאָג אַגְּרוֹפְּקָע, באַהְלָטָן זַיְבָּאָס הַיְּנְטָרָע דִּי קוּסְטָעָס. אָנוֹ נָאָר אַיְנְצִיקָע קְרִיבָּכָ נָאָכ אַלְצָ אַפְּ דָּעָר מַאְשִׁין. זַיְיָ בָּאוֹוָרְפָּב זַיְיָ מַאְשִׁין, מֵיט הַאְּנוֹת-דְּרָאָנוֹתָעָס. די אַוְרִיכְסָן הַילְּבָן נַעֲנְמָצָר אָנוֹן וּוּיְטָעָר, אַבְּעָר די מַאְשִׁין אַיְזָן דָּעְרוֹוִילָג אַגְּנָצָ אָנוֹן בָּאוֹוָעְגָּלָעָכָ. זַיְגָעָל קַעְדוּוּוּעָט זַיְיָן צְהַיצְּטָן שְׁלָאָכָט-פָּעָרָד אַינְג אַ בלּוֹטִיקָע אַטְאָקָע.

אָנוֹן דָּאָס, ווֹאָס די עַרְשָׁטָע רַעֲגָעָס זַיְנְעָן באָ אִימָּ גַּעֲזָעָן זַיְעָר גַּעְרָאָטָעָנָע, דָּאָס, ווֹאָס עָר אַיְזָן מֵיט צַעְנְטָלָעָכָ רַעֲגָעָס פָּאַרְלָאָפָּן דָּעָם וּוּבָן דָּעָם כּוֹנָעָן, דָּאָס הָאָט אִים אָוֹנְטָרְגָּעְטְּרִיבָּן, צַוְּגָעָבָן מָרוֹת אָנוֹן קוּכִיכָעָס גוֹט צָו צִילְעָוָעָן זַיְבָּאָס אַיְזָן די סָאָמָע נַעֲנְמָסְטָע, סָאָמָע גַּעְפָּרְלָעְכָּסְטָע פָּאָר דָּעָר מַאְשִׁין, אָנוֹן קִימָאָט אַיְזָן דָּעָר וּלְבָעָר צִיְּטָ שִׁקְּנָן קוֹיְלָג די נָאָכָ רַיְיָ אַיְזָן גַּרְוִיסָּן צִילָּ, אַיְזָן דָּעָם טִילָּ קִיטָּ, ווֹאָס הָאָט זַיְבָּאָס גַּעַ-פרָוּוֹת הַאְלָטָן אָנוֹן אַנְגְּרִיכְיָפָן.

זַיְיָעָר מַעְגָּלָעָכָ אַיְזָן, אָנוֹ די דָּאָזִיקָע שְׁלָאָכָט הָאָט גַּעְדוּיְעָרָט נִיט מַעַד פָּוֹנְג גַּעְצִילְטָעָ מִינְוָטָן. מַעְגָּלָעָכָ אַיְזָאָכָ, אָנוֹ עַס הָאָט אַפְּגָעָנוּמָעָן צַעְנָדָ-לִיקָּעָר מִינְוָטָן. יַאֲקָאָו זַיְגָעָל הָאָט אַיְזָן דָּעָר אַטְאָקָע פָּאַרְלָאָגָן דָּאָס גַּעַ-פִּילָּ פָּאָר צִיְּטָ. זַיְיָן גַּאנְצָ וּוּבָן אַיְזָן אִיצְּטָ פָּוָל גַּעֲוָעָן מִיט אָן אַנְדָּעָר גַּעְפִּילָּ—מִיטָּנָגָן גַּעְפִּילָּ פָּוֹנְג מָאָס. עָר הָאָט מִיט די בְּלוּעָ אַוְיָגָן, צַוְּגָעָ-קָאָכָטָע צָוָם שְׁפָעַלְתָּל אַיְנָעָם פָּאַנְצָעָר-שְׁטָאָלָג, גַּעַמְאָסָטָן די פָּאַרְלָוְסָטָן פָּוֹנְעָם סְוִינָעָ.

וּוֹאָס אַ רַעֲגָע וּוּיְטָעָר, טִיפְעָר אַיְזָן דָּעָר שְׁלָאָכָט, אַלְצָ גַּרְיְנָגָעָר הָאָט זַיְבָּאָס הַאְבָנָן זַיְבָּאָס אַרְוֹפְּגָעָוָאָלְגָעָרְטָ פִּינְפָּה הַוְּנְדָּעָרָט בָּעָרָג, אָנוֹנָאָט וּוּאָרְפָּט עָר זַיְיָ פָּוֹנְג זַיְבָּאָס, אַיְזָן אַבְּרָגָן אַנְדָּעָרָג, אָנוֹלָעָס וּוּעָרָט אִימָּ אַלְצָ גַּרְיְנָ-גַּעַר אָנוֹנָגְרִינְגָעָר... אָנוֹנָאָט הַיְּבָטָעָר שְׁוִינָגָן אַפְּלִינְגָעָ-דִּי גַּלְקִילְעָכָעָ-רַעֲגָע, וּוּבָן עָר וּוּעָט אַלְעָעָבָרָג אַרְאָפְּשָׁלִינְגִּידָּרָעָן אָנוֹנָבְּלִיְּבָנָג אַבְּאָפְּרָ-טָעָר... נָאָר אַטְאָקָע אַט דָּאָס וּלְבָעָר גַּעְפִּילָּ פָּוֹנְג בָּעָרָג אַפְּ דָּעָר פָּלִיְּצָעָ-הָאָט אִים וּוֹאָס אַ רַעֲגָע וּוּיְטָעָר, אַלְצָ שְׁמָאָרְקָעָר גַּעְטְּרִיבָּן נִיט אַפְּצָ-שְׁוּוֹאָכָן די אַטְאָקָע אַפְּ קְרִינְג אַיְזָן אַוְיָגְגָלִיקָ.

עָר הָאָט זַיְבָּאָס אַלְיָינָן אַיְזָן די רַעֲגָעָס נִיט גַּעְפִּילָט, אַבְּעָר גַּעְאָרְבָּעָט הָאָט עָר מִיט די הַעֲנָט, מִיט די פִּיס, מִיט די פְּלִילִצְעָם, מִיטָּנָן קָאָפָּ, אָנוֹ-דָּאָס פְּיִיעָר פָּוֹנְג זַיְיָן מַאְשִׁין הָאָט זַיְבָּאָס אַגְּוָפְּהָעָר, אָנוֹנָדִי מַזְ-יָ-

שנֶׁ אלְיָינֶׁגֶן האָט זִיכְרַע קָעֵד עֲזֹועַת אָוֹן גַּעֲדְּרִיטַט, יַעֲדַעַם מְאַל פַּאֲרָכָאָפֶט אַט יַעֲנַע פָּאַזְּיִצְּיָע, פָּנוֹנוֹאָגָעָן יַאֲקָדוֹ וַיַּגְעַל אַיִן אַמְבָעָסְטָן צַו דָּעַר הָאנְטָן גַּעֲוֹעַן צַו פַּאֲרָטִיְּזִיקָן זִיכְרַע אָוֹן אַטָּקִירָן דִּי לְעַצְמָעַ רַעַשְׁטַלְעַב.

אוֹפְּגַעַע הָעָרָט שִׁינְגַּן האָט עַר אַשְׂטִיקַט צִיְּתַט (די "שְׂטִיקַט צִיְּתַט") האָט אַיִן דָּעַר וַיַּרְקַּל עַכְקִיבַּת גַּזְדּוּעַרְתַּמְּ אַ צְוָאָנְצִיךְ-דִּרְיִיסִיךְ סַעְקָוְנְדָעַט) נַאֲכַדְּעַט, וַיַּאֲלַץ אֲרוּם אַיִן וַיַּדְעַר שְׁטִיל גַּעֲוֹאָרְגָּן.

וַיַּעֲנַע עַר האָט צֻוְמַע יַעֲצַטְנוּ מְאַל אַ קוֹק גַּעֲטַאְבָן אַפְּנַן קוֹסְטָאָרְנוּק אָוֹן דָּעַרְזָעַן דָּאָרָטָן דִּי הַוְּנְדָעַטָּעַר גַּעֲפָאָלְעַנְעַ, האָט אַיִם אַפְּ אַיִן דָּעַגְעַזְעַר שְׁטָאָרָק אַ שְׁוֹוִינְגָּל גַּעֲטַאְבָן אַיִן דִּי אוֹיְגָג אָוֹן קָאָפַ, אָוֹן אָן אַוְמָגָעַ-

רִיכְבַּע שְׁוִידְעַרְלַעְכָּבָע שְׁרוּקַע האָט אַיִם אַנְגַּעַבְאָפֶט.

עַר אַיִן דָּעַר דָּעַגְעַזְעַר נִיטַגְעַזְעַן זִיכְרַע, אַז דָּאָס אַיִן אַפְּ דָּעַר וּוֹאָר. אַבְּעַר אַפְּלַעַ אַיִן כָּאַלְעַמְּ האָט זִיכְרַע אַיִם גַּעֲוֹאָלָט וּוֹאָס גַּכְעַר קוֹרַ-מַעַן אַהֲיַם. נַאֲרַ טְרִיבְּנְדִּיקַט וּוֹאָס מַעַר גַּאֲזַן דִּי גַּעַדְעַרְדִּים פָּוֹן דָּעַר מַאֲשִׁין, אַוְנְטָעַרְטָאָנְצָאָנְדִּיק אַפְּ דִּי אַרְוִיסְטָאָרְטָשְׁעַנְדְּרִיקַע וּוֹאָרְצְלִעְן, האָט עַר וּוַיַּדְעַר דָּעַרְפִּילְטַזְעַנְגַּע זִיכְרַע אָוֹן גַּעַשְׁאָמָעַ, אָוֹן גַּעַדְוָכְטַמְּ האָט זִיכְרַע אַיִם שְׁוִינְגַּע אַיִצְטַ, אָוֹן עַפְעַס האָט עַר הַיְּנַטְמַ אַפְּגַעַע אָגְנוֹינְסַ, וּוֹאָס מַאֲכַט צְוֹוִישַׁט דִּי שְׁוֹלְדַזְעַנְעַזְעַן פָּאָר דִּי צְוֹוִי גַּעַפְּלַעְגַּע אָוֹוָאָדָע אַפְּ אַ שָּׁאָ פִּינְפַּ-זַעַקְ.

אַיִן אַהֲלַבְעַר שָׁאָ אֲרוּם אַיִן עַר שְׁוִינְגַּע גַּעֲוֹעַן בָּאָמַ שְׁטִיבָל, פָּוֹנַ-וּוַיַּעֲנַע עַר אַיִן צְוֹוִי בָּאָנְאָכְטַ אַרְוִיסַ אַיִן אַוִּיסְפְּרִיר צְוֹזָאָמָעַג מִיט אַפְּ-זַיְנְגַּע אָוֹן קִרְיִיעַוּן.

וַיַּעֲנַע עַר אַיִן אַרְוִיסַ פָּוֹן טָאָנָק, האָט עַר זִיכְרַע פְּלוֹצְלִינְגַּד דָעַרְפִּילְטַ אַזְוִי אַפְּגַעַשְׁוֹוָאָכְטַ, אַז עַר אַיִן שִׁיר אַפְּ דָעַר עַרְדַּ נִיט אַוְמָגְעַפְּאָלָן. צְוֹוִי דָוִיטָאָרְמִיְּעַר חַאֲבָנַ אַיִם אַוְנְטָעַרְגָּעַבְאָפְט אַוְנְטָעַרְדַּי הַעַנְטָמַ. גַּיְעַנְדִּיקַט, האָט עַר אַוְמָגְעַדְרִיְּתַ זִיכְרַע זִיכְרַע צַו דָעַר מַאֲשִׁין אָוֹן גַּעֲוֹאָלָט עַפְעַס וּוֹאָגַן. דָעַר-זַעַן, וּוֹי מַעַנְעַט אַרְוִיסַ פָּוֹן דָעַר מַאֲשִׁין אַפְּגַעַנְגַּס מִיט קִרְיִיעַוּסַ קָרְעַרְ-פָּרָסַ, זַיְעַר גַּעֲוֹעַר אַפְּלַעַ, האָט עַר מִיט אָנַ אַרְאָפְגַעַלְאָזְטַן קָאָפַ זִיכְרַע גַּעַלְאָזְטַ פִּירַן אַיִן שְׁטוּב אַרְיִינַ.

אַיִן שְׁנוּבַה האָט זִיכְרַע פָּאָר דִּי אַוְיָגַן וַיַּדְעַר אַלְצַ אַוִּיסְגַּעַמִּישַׁט אַיִן אַיִן קָאָשָׁעַ, אָוֹן עַר האָט פְּלוֹצְלִינְגַּד דָעַרְפִּילְטַ אַשְׁרַעַלְעַבְנַ דִּאָוִוְשַׁטְמַ — אַ טְרִינְקַ, — האָט עַר קוּוִים אַרְוִיסְגַּעַרְעַדְטַ, רִיבְנְדִּיקַט דִּי פַּאֲרָטְרִיַּ-קָנְטַע בְּלִיְּוַיְּ-אָוֹן וּוַיִּסְ-גַּעַוְוָאָרְעַנְעַ לִיְּפַנְיָאָיִינַע אָנַ דָעַר אַנְדָעַרְ.

עַר האָט אַרְאָפְגַעַנוּמָעַן דָּאָס דִּיטְשִׁישַׁע הַיְּתָל פָּנוֹנָעַמְּ קָאָפַ אָוֹן עַס בָּאָטְרָאָכְטַ. אַ בָּלָאָסְעַר עַמְּיִיכְלַ האָט זִיכְרַע אַפְּ זִיכְרַע אַפְּגַעַנְמַ אָוֹוִוְיַן. עַר האָט אַ טָּמַפְּ גַּעַטְאָנַ אַט זִיכְרַע דִּי פְּרַעְמָדַע קִרְטַעְקַע אָוֹן שְׁוֹאָכְ גַּעַזְגַּט : — גַּעַזְגַּט אַ מַאְקָאָרָד ? ..

עד האָט זיינער דאָרְשַׁנִּיק אויסגעטראָנקען אַ פּוֹל קענְדֵּל וואָסְטַּר אָונְ
געבעטְגַּנְגַּנְגַּן נָאָכְ. אויסגעטְדְּוִינְקָעָן דָּאָס צוֹוִיטָעָע קענְדֵּל וואָסְטַּר, אַיְזָעָר אָ
בִּיסְלָג גַּעֲקוּמָעָן צָו זִיכְרָאָונְגָּן: — פִּירְט מִיכְרָאָט לַיְתְּעָנָאנְטָמָאָסְקוּוֹינְגָּן... אַיְכְ בִּינְג זַיְעָר פָּארְמָאָגְ
טָעָרְטָמְ... דִּי קָאָפְּעָטָטָעָס פָּאָלְגָּן נִיטְ...
וועָן מַעַן הָאָט אִים אַרְוִיסְגַּעַפְּרִיטָם אַיְнָ דְּרוּיְסָן, הָאָט דִּי זָוָן זַיְעָר גּוֹט
אַ לַּאֲשְׁטָשָׁע גַּעֲטָאָגְ וַיְיָנְ פָּארְמָאָטָעָרָטָה אֶרְאָצָךְ. עַט הָאָט זִיכְרָאָט וַיְיָדָעָר
אַ שְׁטָעָל גַּעֲטָאָגְ פָּאָר דִּי אַוְגָּגָן נַאֲטָאָשָׁע אָפָּנָהָיְכָן בְּרוּגָּן מַאֲסְקוּוֹעָ-טִיכָּ
אַפְּ מַיְ... לַעֲנִינְ-בָּעָרָג, אָונְ דָּאָס גַּאנְצָעָן וּמַעְרְדִּיקָעָן לְאַנְדָּה הַיְנְטָעָר אִים
איְרָן.

פָּאָר דְּרוּיְיָן שָׁא אַיְזָעָרְאָטָם גַּעֲוָאָגָן דָּעָרָ קְוּסְטָאָרְנִיךְ.

דִּי טְוִיטָעָהָאָטָמָעָן בְּאַהֲלָמָן אַפְּנָהָיְכָן אָרְטָמָ.

דִּי פָּאָרוּוֹנְדְּעָטָעָהָאָבָּן גַּעֲרָאָגָן הַיְלָפָ.

אוֹגָן אַיְנָ עַטְלָעְכָּעָמָיְיָוָת אַרְוָם נַאֲכָדָעָמָהָאָט לַיְתְּעָנָאנְטָמָאָסְקוּוֹינְגָּן
גַּעֲרָעְדָּטָמָן שְׁטָאָבָן. עד הָאָט גַּעֲוָאָגָן אָזְוִיָּן:

— אַיְנָ דִּי טְעַלְעַפְּאָנְגָּנוֹרָאָמָעָס, וּוֹאָסָא אַיְכְ הָאָבָּא אַיְכְ פָּרְיעָרָ מִיטְ צְוִויִּי
שָׁא גַּעֲשִׁיקָט, אַיְזָעָרְאָטָם שָׁוָם פְּלָאָנְטָעָרָ נִיטָגְעָוָן. אַיְכְ הָאָבָּא אַיְכְ גַּעַ-
פְּרָעָגָטָן: צִי אַיְזָעָרְאָטָם קִיְינָן בְּלִיצְ-טְעַלְעַגְרָאָמָעָ אָפָּנָהָיְכָן פְּוֹנְגָעָם תָּאָנְקִיסְטָמָ
יאָקָאָוָזְגָעָלָ. פָוָן מַאֲסְקוּוֹעָ דָאָרָט זִיכְרָאָגָעָ. זִיכְרָאָגָעָ וַיְיָבָבָהָאָט
נַעֲכָתָן גַּעֲדָאָרְפָטָהָאָבָּן אִידָרְשָׁטְלִינְגָן. דָאָס אַיְזָעָרְאָטָם
אַיְנָ דִּעְרָ צְוִוִּיְיָטָעָרָהָאָבָּא מִיטְגָּעְטִילָטָ, אַוְ דִּעְרָ פִּינְטָלְעָכָעָרָ «זָאָסְלָאָנִי»
אַיְזָעָרְאָטָם וַיְרְקָלְעָבָ פָּאָרְנִיכְטָמָ. אַ גַּעֲנוּיְיָרָן דָאָפְּאָרָט וַיְעָגָן אַטָּ דִּעְרָ אָפְּעָרָא-
צִיְעָהָאָבָּא אַיְכְ נַאֲרוֹוָאָס אַיְכְ אַרְוִיסְגַּעַשְׁקָטָ. דָעַם «זָאָסְלָאָנִי» הָאָטָמָ
נַכְּבָעָטָ דִּעְרָ טָאָנְקִיסְטָמָ יָאָקָאָוָזְגָעָלָ. עַר אַיְזָעָרְאָטָם גַּעֲלִיבָנָן אַיְנָעָרָ אַלְיָינָ אַיְזָעָרְאָטָם
פָּרְיִיָּן!

י. דָּבְרוֹשִׁין

צַוְוֵילְ בְּעַלְשִׂיבְטֶעֶס

(א סְצַעְנִישָׁרְ דִּיאַגְּלָגְן)

טָאָכְטָעָר (לְוִיפְטָ אַרְיִינְ האַסְטִיק אַינְ שְׁטוּבְ). מַאֲמָעַ, אַלְעַ גִּיעַן!
מוֹטָעָר. וּוֹעַר גִּיטִּט, וּוֹהַנְּגִיט?
טָאָכְטָעָר. אָפָּן פֿרְאָנְטָ גִּיטִּטְמָעַן. אַלְעַ מִינְעַן כָּאוּעָרְטָעָס גִּיעַן
הָעַלְפָּגְ שְׁלָאָגְן זִיכְ מִיטְ דָּעָרְ פֿאָסְקְוָדְסְטוּוּעַ, מִיטְ הִימְלָעְרָגְן.
מוֹטָעָר (וַיְפְּצָמֵם אָפְ). תָּאָקָעְ אָ פֿאָסְקְוָדְסְטוּוּעַ, (גִּיטְ אַרְיִיסְ, זָכְנְדִּיקְ עַפְעָם).
די טָאָכְטָעָר לְזֹאָזְ זִיכְ עַפְעָנְבָן דָּעָמְעָרְ, שְׁלָעָפְטָ אַרְיִיסְ פָּנוּגְ דָּקְרָטְ קְלִינְקִיטָן, לִיגְגָט
צְנוּנִיסְ אַינְ אַ פְּעָקָגְ. אוֹ דיּ מוֹטָעָר גִּיטְ אַרְיִינְ, בְּהַאֲלָטְ זִי אַרְיִיסְ).

טָאָכְטָעָר (צְוָ דָּעָרְ אַרְיִינְקְוָמְעַנְדִּיקָרְ מוֹטָעָרְ). מַאֲמָעַ!
מוֹטָעָר. וּוֹאָסְ, טָאָכְטָעָר?
טָאָכְטָעָר (רַעַדְתָּ, דיּ מוֹטָעָר זָאָגְ נִיטְ בְּאָמְרָקָן, וּוֹאָסְ זִי טָוָטְ). דָּוְ הָאָסְטָט
גַּעַהְעָרְטָםְ דִּי גַּעַשְּׂיכְטָעָ?

מוֹטָעָר. וּוֹאָסְ פָּאָרְ אַ גַּעַשְּׂיכְטָעָ?
טָאָכְטָעָר. וּוֹעָגְנָן דִּי פֿאָשִׁיסְטָן. וּוֹילְטָטָ, אַיְכְ זָאָלְ דִירְ דָעַרְצְיִילְן?
מוֹטָעָר. אוֹ דָוְ וּוֹיִיסְטָן, אַיְזְ דָעַרְצְיִילָ?

טָאָכְטָעָר. אָוֹאָדָעְ וּוֹיִיסְ אַיְכְ. הָעָרְסָטָן, מַאֲמָעַ, אוֹ דִי פֿאָשִׁיסְטָן זְמִינְגָן
אַרְיִינְ אַינְ וּוֹאָרְשָׁעָ, הָאָבָנְ זַיִי צְנוּנִיפְגָּעְקָלִיבָן הָעַכְעָרְ פִּינְפְּ הָוּנְדִּיעָרְטָ יִדְןְ
אָוָגְ גַּעַהְיִיסְןָ, זַיִי זָאָלָןְ זִיכְ לְאָגְןְ לְוִיפְגָּןְ נָאָכְ דִי פֿאָשִׁיסְטָיְישָׁעְ סָאָלְדָאָטָן,
וּוֹאָסְ הָאָבָנְ גַּעַרְיִטָּן אָפְ פְּעָרְדָ.

מוֹטָעָר. אָפְ פְּעָרְדָ? אָפְ פְּעָרְדָ?

טָאָכְטָעָר. אָפְ פְּעָרְדָ. אָגְןְ אוֹזְ אַ יִינְ פְּלָעָגְטָ פָאָלָגְ אַ פֿאָרְמָאָטָעָרְ-
טָעָרְ, פְּלָעָגְןְ זַיִי פֿאָשִׁיסְטָן אַוְיִסְקְּלִיבָן אַ פָּאָרְ יִדְןְ, צְוִינְגָעָן זַיִי זָאָלָגְ
שְׁמִינִיסְןְ דָעָמְ אָפְגָעָשְׁטָאָנְגָעָםְ, טְרִיבְיִבָּן אִיםְ, בֵּיןְ עָרְ פְּלָעָגְטָ פָאָלָגְ אַ
טוֹעָטָרְ. פָּאָרְ וּוֹאָסְטָרָעְ פֿירְ-פְּינְפְּ שָׁאָ זְיִינְגָןְ אַלְעַ יִדְןְ גַּעַפְאָלָגְ מַוְיִיטָן,
גַּעַבְלִיבָןְ זְיִינְגָןְ נָאָרְ אַ טָּמְעָ, אַ גַּעַוְנוֹנְטָעָרְ שְׁמִידָ, מִיטְ אַ זּוֹבְ אָוָגְ אַ
טָאָכְטָעָרְ.

מוֹטָעָר. סְאָ שְׁרָעָקְ.

טָאָכְטָעָר. סְאָ שְׁרָעָקְ.

מוֹטָעָר. וּוֹאָסְ וּוֹיִיטָעָרְ?

טָאָכְטָעָר. וּוֹיִיטָעָרְ הָאָבָנְ דִי פֿאָשִׁיסְטָן גַּעַגְעָבָן דָעָרְ טָאָכְטָעָרְ אַ
בִּיקְסְ אַינְ בְּאָפְוִילְגָןְ, זַיִזְ זָאָלְ שִׁיסְנְ אַיְרְ פָּאָטָעְ אָוָגְ בְּרוֹדָעָרְ.

מוֹטָעַר. זֵי הָאָט גַּעֲשָׁאָסֶן? סְקָאָג נִיט וַיַּיַּן!
טָאָכְטָעַר. וּוֹאָס וְשַׁעַ קָאָג יָאָזְבַּן?

מוֹטָעַר. אַיכְ אָפְ אַיר אָרְט וּוֹאָלְט גַּעֲשָׁאָסֶן אַינְ דִּי דְּאָצְכִּים.
טָאָכְטָעַר (בָּאוֹנִיטָּעָרט). מַאְמָע!... זֵי הָאָט גַּעֲשָׁאָסֶן אַינְ דִּי דְּאָצְכִּים.
מוֹטָעַר. גַּעֲבָעַנְתָּשֶׁט זָאָל וַיַּיַּן דִּי מוֹטָעַר, וּוֹאָס הָאָט אֹזָא קִינְדָּה.
טָאָכְטָעַר. גַּעֲבָעַנְתָּשֶׁט זָאָל וַיַּיַּן, זָאָגְטָהוּ?... מַאְמָע, דַּו הָאָט נִיט
גַּעֲזָעַג מִינְן רָוקְזָאָק?

מוֹטָעַר. אָט אַיְן עַר. אָפְ וּוֹאָס דָּאָרְפְּסָטוּ אִים?
טָאָכְטָעַר (נִעְמָט דַּעַם וַאֲקָ). אָ צְוַיְיָטָע גַּעֲשִׁיכְטָע, מַאְמָע, וּוַיְלָסְטוּ
הָעָרָן?

מוֹטָעַר. דָּעָרְצָיְיל שְׂוִיג, אֹז דַּו דָּעָרְצָיְילְסָט.
טָאָכְטָעַר. דִּי צְוַיְיָטָע גַּעֲשִׁיכְטָע הָאָט פָּאָסִירָט בָּא אַרְנוֹדוֹ אַינְ לְאָנד.
אָז דִּי דִּיְתְּשִׁישָׁע גַּאֲזָלָאנִים הָאָבָּן זִיכְ אַרְיִינְגָּעָרִיסָן צָו אַוְנְדוֹן, תָּאָבָּן זִיכְ
אַלְעָל יְוָנְגָע פָּוָן אַרְוּם אַרְוּם דָּרְקָלְעָרֶט פָּאָר מָאָבִילְזִוְּרֶט אָוָן זְיַעַנְגָּן
אוּוּעָק אַפְּנָ פְּרָאָנָט. אַיְינְ מַוְתָּעָר הָאָט אַוְעָקָגָעָשִׁיקָט אַירָע דְּרִיְיָ קִינְדָּעָר,—
צְוַיְיָ זִינְ אָוָן אָטָאָכְטָעַר. קִינְ מַטָּג הָאָבָּן זֵי נִיט גַּעֲהָאָט, הָאָט זֵי
דִּי מַאְמָע אַלְיָין אַרְוִיְסְבָּאָלִילִיט.

מוֹטָעַר. אַיכְ שְׁטָעַל זִיכְ פָּאָר דִּי גַּעֲזָעַגְנִישָׁ.
טָאָכְטָעַר. אָז זֵי הָאָט זִיכְ גַּעֲזָעַגְנִטָּמִינְן עַרְשָׁתָן זָוָן, הָאָט זֵי
גַּעֲזָעַגְנִטָּמִינְן. זֵי הָאָט אִים אָבָּעָר גַּעֲזָעַגְנִטָּמִינְן: קָוָק נִיט, וּוֹאָס אַיכְ וַיַּיַּן. זָאָלְסָט
זָאָמְלָעָן אַזְוִיפְּלִיל צָאָרָגָן, וּוַיְפָל אַיכְ צָאָר...
מוֹטָעַר. אָזָאָג אַבְּסָל פָּוָן אַמְּאָמָע.

טָאָכְטָעַר. בָּאָמְ גַּעֲזָעַגְנִעָּבָן זִיכְ מַיְינְן צְוַיְיָטָן זָוָן הָאָט זֵי גַּעֲהָאָט
טְרוֹקָעָן אַוְיָגָן. «מִידְ אַיְן אָ פְּרִיְיד, הָאָט זֵי גַּעֲזָעַגְנִטָּמִינְן, צָו הָאָבָּן אַזְוִינְגָּן,
קִינְדָּעָר».

מוֹטָעַר. מִיְנָעַ וּוּרְטָעַר!
טָאָכְטָעַר. מִיט דִּיְנָעַ וּוּרְטָעַר, מַאְמָע, הָאָט זֵי אַרְוִיְסְבָּאָלִילִיט אַיר
צְוַיְיָטָן.

מוֹטָעַר. נָוָ, אָוָג דִּי טָאָכְטָעַר?
טָאָכְטָעַר. אָוָג דִּי טָאָכְטָעַר הָאָט אַגְּגָעָטָן דַּעַם רָוקְזָאָק אָפְ דִּי
אַקְסְּלָעָג, אַיְזְ צְוַיְיָטָאָגָנוּגָן צָו דַּעַר מַאְמָעָן אָוָג הָאָט זֵי אָקוֹש גַּעֲטָאָג
(טוֹת עַס אַגְּגָן). טָאָקָע מִיט דִּי וּוּרְטָעַר: דַּו הָאָט אַלְיָין גַּעֲזָעַגְנִטָּמִינְן, מַאְמָע,
גַּעֲבָעַנְתָּשֶׁט זָאָל וַיַּיַּבְּ דִּי מוֹטָעַר, וּוֹאָס הָאָט...
מוֹטָעַר (הָאָט פָּאָרְשָׁתָאָגָנוּגָן). טָאָכְטָעַר!!!

טָאָכְטָעַר. זֵי גַּעֲזָעַגְנִטָּמִינְן, מַאְמָע, מַעַרְפָּט, זֵי גַּעֲזָעַגְנִטָּמִינְן!! (פּוֹנְדָּעָר-
וּוַיְתָן דַּעַד מִילְּיָטָעָרִישָׁר מַארְשָׁה).

מוֹטָעַר (בָּגִיאָבָּט שְׁטִינְ פָּאָרְגְּלִיוּוּרָט). וּוֹאָס הָאָט אֹזָא קִינְדָּה...

ש. אַדִּינָאָר אָוֹן י. זַעֲלְדִּין

אַוְבְּדוֹזֶעֶר מִישְׁפָּאָכָּעָז

(א ביד)

אנטיגונומער: קֵיִיע, לִיפָּע, אַלְעָק, פִּיגָּעָע.

צִוְּשׁ — 23 יֹוב 1941 יָאָר. פָּאָרְגָּאָכָּט.

אַרְט — אַסְּפָּוּעָטִישָׁ שְׁטוּב.

עַרְשְׁטָאָר אַוְפְּרִיט — אַלְעָק.

אַלְעָק (איינע) אלין אייב שטוב, פָּאָקְעֻוּסָט אַוְקוֹזָק). דָּרְכֶת זִיכֶת — אַלְעָק גַּעֲנוּמָעָן. אַלְעָק! וּזְאָס נָאָכָּה? (ער קוּסָט אַפְּגָּו זַיְגָּעָר) יָאָה! וּוּיְנִיק צִיְּטָה גַּעֲבְּלִיבְּגָן... מַעַד אַרְט זִיכֶת נָאָכָּה גַּעֲזְגַּעְנָעָן... זַע נָאָר, וּוּ אַיְזָן דָּאָס דַּיְ מַאְמָעָ? עַפְּשָׁעָר אַיְבָּעָרְלָאָזָן אַ צַּעְטָעָלָעָ? יָאָה! (שְׁרִיבָּט אָוֹן קֵיִיעָנָט אַפְּגָּו קָאָה) מַאַ-מַּעַנְיוֹן, טָאָטָע, שְׁוּעָסְטָעָרְקָע, גַּעֲקוּמָעָן פָּוּנָה וּוּאַיְעָנָקָאָמָט, גַּעֲווֹוָרָטָם אַפְּ אַיְיכָ, זִיכֶת גַּעֲזְגַּעְנָעָן. נָו, זִימְטָה גַּעֲזְוָנָט, אַיְכָ קַוְשָׁ אַיְיכָ. (גִּיט אַ-טְּרָאָכָט, שְׁרִיבָּט צִוְּזָעָן) מַאְמָעָ, אַלְעָק, וּזְאָס דַו הַאָסְטָה צַוְּגָּרִיָּת פָּאָר מִיר, חָאָב אַיְכָ מִתְּמַגְּנָעָנוּמָעָן. דַו פָּאָרְלָאָזָן זִיכֶת שְׁוִינָן אַפְּ מִיר. עַס וּוּעַט זַיְגָּוּט. (קֵיִיגָּט אַוְרָעָק דָּאָס צַעְטָעָלָעָ אַפְּגָּו טִישָׁ) נָו, אַטָּה... זַיְגָּעָנָט, מַאְמָעָ... אַפְּגָּו פָּאָפְּרִידָאָן עַס גַּוְיִינָג... דָּאָס גַּעֲזְגַּעְנָעָן זִיכָּה... אַיְבָּעָרְהָוִיטָטָמָקָע מִיט דָעָר מַאְמָעָן... דָעָר טָאָטָע אַיְזָן באָ מִיר אַ מַּאְלָאָדָעָץ. אַיְם זַאְגָּן אַיְיכָ: טָאָטָע, זַיְגָּעָנָט! אָוֹן פָּאָרְטִיקָן! (איָגָּו דָעָר בָּאוּוּיָּת זִיכֶת לִיפָּעָ)

צַוְּיִיטָעָר אַוְפְּרִיט — אַלְעָק אָגָּוּ לִיפָּעָ.

אַלְעָק (שְׁטִוִּיטָה זִיכֶת אַג אַפְּגָּו פָּאָטָעָר אַיְבָּג דָעָר טִיר). אָוֹן, טָאָטָע! נָו, טָאָ-

טָע, זַיְגָּעָנָט! אָוֹן פָּאָרְטִיקָן!

לִיפָּע. שְׁמִינִי נָאָר. וּזְאָס הַיִּסְטָם — פָּאָרְטִיקָן? אָוֹן דַיְ מַאְמָעָ?

אַלְעָק. יָאָה... דַיְ מַאְמָעָ... אַטָּה... אַ צַּעְטָעָלָעָ... פָּאָרְשְׁטִיִּיסָט, סָאָזָן

שְׁוִינָן נִיטָּאָ קִיְּינָן צִיְּטָה...

לִיפָּע. יָאָה... צִיְּטָה אַיְזָן וּוּיְנִיקָה... אַבְּעָרָה... אַ צַּעְטָעָלָעָ? דָאָס טָוִיגָּ

נִיט... מִיט דָעָר מַאְמָעָן מוֹזָן מַעַן זִיכָּה זַעַנָּה... וּוּאָרָט צָו אַפְּ מִיר...

(עַפְּגָּו אַ שְׁוּפְּלָאָד, גַּעַמְט אַרְוִיס פָּאָפְּרִוּן) אַיְכָ קּוּמָ בָּאַלְדָּ צְרוּדִיק...

אל עק. ווועהן אַכְּלִסְטוֹ?

לייפע. איך וועל דיד שפערטער זאגנ. ווארט צו אט מיר. (אָפֶן).
אל עק (קוקט אים לאנג נאכ). ער — אויכ? זיין יאָר רופט מען דאָכָ ניט!
(רערט איזוי, ווי ער וואָט עמעגן דערווידערט) נו, זיין יאָר קאנ גיין אלילין...
זיין יאָר האָט נאָכָ מיט דריינ אונן צוֹאנְצִיךְ יאָר אַזְרִיךְ גַּפְרִיךְ דַעַם
גאנֶצְן זאוֹאָד אָפֶן פֿרָאנְטִן! אַיִּי האָבָן זַיִּי גַּעֲטְרִיבְּנָן דַעַם דִּיטְשִׁישָׁן
אַקְוּפָאנְטִ פֿוֹן אַוְקָרָאַינְעַן, אַרוֹיכְ אַיִּן גַּעֲגָנְגָעָן! נו, אַיצְטָן... אָפֶן שְׂטוּבָּ
וועלְן מִיר זַיִּי צַעֲדִיבְּנָן אָוֹן אַוְיסְרָאָטָן אָפֶן אַיִּיבִּק... (מיט פֿאַרְדְּרוֹס, נַאֲכָאָזְ)
איַבְּרַעְקִיבְּנְדִּיךְ דַי זַאֲכִי) עַכְּ, טַאתָע! ווּ וְשֻׁעָ בִּיסְטוֹ פֿרִיעָר גַּעֲוָעָן? מִיר
וְאַלְמָן דַאָכְ גַּעֲקָאנְטָן גַּיְינָן אַיִּן טַילְ! נו, דַאָס אַיִּן גַּאֲרְנִישָׁת... אָט
וועט ער באָלְדָ קְוּמָן אָוֹן זַאֲכִי: זַיִּי דָוֵיק, זַוְנָעַלְעַ, דַאָס אַיִּן שְׂוִינָן
בְּאַוְאָרְגָּנְטִן! יָא... דַאָס אַיִּן שְׂטָאָרִיךְ פֿאַכְאָזְשָׁעָ דְעַרְוָוָפֶן... אָבָעָר מִיט דַעַר
מַאֲמָעָן? (אָוְצְפְּרִירְבָּטְ מִיט זַיִּי אַיִּי) מִיט דַעַר מַאֲמָעָן... מִיט דַעַר מַאֲמָעָן...
מִיט אַיְרָ בְּלִיְבָטְ דַאָכְ פֿיְגָעַלְעַ. יָא, זַאָס וּוְיִסְן מִיר!! אָבָעָר... דַעַר
עַלְטְּעַדְרָעָר אַיִּן שְׂוִינָן אַיִּן דַעַר אַרְמִיִּי, דַעַר יִגְּנָעַרְעָר — גַּיִיט, דַעַר מַאנְ—
אוֹיכְ... אַ פָּאַשְׁעַטְעַ יִדְעָנָן, דַי מַאֲמָעָמִינָן, וְאַסְ קָאָן זַיִּי זַאֲגָן דַעְרוֹפָ?

(א קלונג אַיג טִיר)

אל עק (דרופרייט). אָט גַּיִיט זַיִּי, דַי מַאֲמָעָן... (עס קומט אַרְיִינְ פֿיְגָעַלְעַ)

דריטער אַופְּטְרִיט — אַלְעָק אָוֹן פֿיְגָעַלְעַ.

פֿיְגָעַלְעַ. אלְעָק... דַעַר טַאתָע... דַי מַאֲמָעָן — נַטְאָ ? דַו וּוְיִיטָן,
אלְעָק, איך גַּיִּי אָפֶן פֿרָאנְטִן מִיט אַסְאָנְאָטְרִיאָיד...
אל עק (פֿיְגָעַלְעַ). יָא-אָ!

פֿיְגָעַלְעַ (קוקט אָפֶן בְּוֹדָדָי פֿרְגָּעוֹדִיךְ). וְאַס וְשֻׁעָ ? אַיְרָ—מַעֲגָט, אַיְלָ—
טָאָר נִיט ?

אל עק (מיט כְּשָׁאָר). וּוּעָר אַיִּן דַאָס דַעַר „אַיִּרְ“?

פֿיְגָעַלְעַ. נו, בְּאָרִיסְ, דַו...

אל עק. אָ-אָ... יָא... וְאַס הַיִּסְטָן — דַו מַעֲגָט ? דַו מַוּוֹת ? מַאֲלָאָ-
דִּיעְצָן, פֿיְגָעַלְעַ ! אָבָעָר... דַי מַאֲמָעָן... (עס קומט אַרְיִינְ פֿיְגָעַלְעַ).

פֿיְגָעַלְעַ (פֿאַרְטְּרָאָכְ). דַי מַאֲמָעָן... (עס קומט אַרְיִינְ פֿיְגָעַלְעַ).

פֿרְגָּעוֹדִיךְ אַופְּטְרִיט — אַלְעָק. פֿיְגָעַלְעַ אָוֹן פֿיְגָעַלְעַ.

פֿיְגָעַלְעַ (וּוִינְקְטָן מִיט דַי אַוְיָגָן אָפֶן פָּאַטְרָעָר).

אל עק (שְׁאָלְטָן מִיטָן קָאָפֶן אָפֶן יָאָ).

פֿיְגָעַלְעַ. טַאתָע, דַו וּוְיִיטָן... (פֿאַרְהָאָקְטָן זַיִּכְ).

אל עק (שִׁיכְטָן אַוְיָסְ). זַיִּי גַּיִיט אָפֶן פֿרָאנְטִן !

פֿיְגָעַלְעַ. יָא, מִיט אַסְאָנְטָאָרְ-אָטְרִיאָיד... דַו פֿאַרְשְׁטִיעִיטָן... אַיְכְ...

לייפע (נעטן זַיִּאָרְוָמְ).

פִּי גָּעַל עַ (דערפריעט). טאטע, אלכֿ האָב געוֹוֹטֶט, אָז דָו ווּעְסֶט...
לייפֿע (גיט זי אַ קוש). ריכטיך, ריכטיך, מײַזְעַלְעַ...
פִּי גָּעַל עַ. אָבעָר... דֵי מאָמע... ווי זָג אַיכֿ עַס דָעַר מאָמען?
אלעַק. דָעַר טאטע ווּעַט זָאָנֶג...
לייפֿע (קוקט לאָג אַפְּ די קינדרער). אָונֵג אַיכֿ ווּיס, מײַינֶט אַיר, ווי צָו
זָאָגֶן אַיר? אָז בָּאָרִיט אַיז שׂוֹג אַפְּגָן פְּרָאנֶט, עַד (ווִיזַּיט אַפְּ אַלְעָקן) —
גִּיטַּה חִינְטַּמַּת, דָו — דָאָסְגָּלְבִּיכְּנָן... אָונֵג אַיכֿ, טָאָבְטָעְרָקָע...
אלעַק (מייט הִיצְ). טאטע, אַיכֿ שָׁוֹעַר, אָז אַיכֿ ווּוִיטַּה: מִיטַּמְּרַד אַינְ
איינְ טִילְ גִּיסְטָרו!

לייפֿע (קוקט צערטְלָעַכְ אַפְּ אַלְעָקן). יָאָ.

פִּי גָּעַל עַ. טאטע!.. (פָּאוּוּ) אָונֵג די מאָמע? (עַס קומַט אַרְיִינְ גִּיעַ)

פְּינְפְּטָרָא אַוְפְּטָרָא — אַלְעַ אָוב גִּיעַ.

אלעַ (מייט פרִיד). מאָמע!
לייעַ. אוֹי, קינדערלָעַכְ, אַיכֿ בִּינְ גַּעַלְאַטְנָן — שִׁיר דַי גַּעַשְּׁאָמע נִיט
פארלָאָרְנוֹ! גַּעַמְיִינְט — אלעַק אַין שׂוֹג אַווּק. (צָוּם פְּאַטְעָר) אָונֵג דָו...
נוּ, דָו, האָב אַיכֿ פָּאָרְשָׁטָאָנָן, ווּעַסְטַּחְטָאָרְטָן אַפְּ מִיר... (צָוּ דָעַר
טָאָכְטָעַר) פִּיגְעָלָעַ, גִּיכְעָר, עַפְּגָן דֵי שָׁאָפָעַ, דָעְרָלָאָגָגָג מִיר דָעַם טָאָטָנָס
וועַש... (קוקט זִיכְ אָוּמְ) ווּאָסְ שְׁטִימַת אַיר אלעַ אַזְוִי?.. פִּיגְעָלָעַ, מַעַן
דאָרָט אַוְיסְרִיכְטָבְ דָעַם טָאָטָנָן...

לייפֿע. אוֹיסְרִיכְטָבְ מִיכֿ? ווּהָהִינְ?

לייעַ. ווּהָהִינְ, ווּהָהִינְ... אַיכֿ ווּוִיטַּה דָאָק...
לייפֿע (דערנענענטערט יִיכֿ צָוּ אִיר, צערטְלָעַכְ). דָו פָּאָרְשָׁטִיטָט, לִיְיעַלְעַ.
לייעַ. אַיכֿ פָּאָרְשָׁטִיטָט, אַיכֿ קָעַן דִּיכֿ נִיט?
אַיכֿ גַּעַדְעַנְקָ נָאָכָ פִּינְעָם אֲכַצְנָטָן (ווִיזַּיט אַפְּ אַלְעָקן). אִים אַיז נָאָכָ קִיְינָ
קוּידְעַשְׁ נִיט גַּעַוּעַן, ווּעַנְ דָו בִּיסְטָ אָוּעָק טְרִיבְבָּן דֵי דִיְמְשִׁישָׁ אָקוּנוּ
פָּאָטָנָן.

אלעַק (לִוִּיפְטָ צָוּ צָוּ דָעַר מַוְשָׁטָר). מאָמע, דָו ווּוִיטַּה, אַיכֿ בִּינְ מִיט
אִים אַינְ איינְ טִילְ... דָאָס הָאָט עַד באָוֹאָרְטָן, מִיד אָפְּלָעַ קִיְינָ ווּאָרְטָ
נִיט גַּעַזְגָּטָן...

לייעַ (געַמְטַ זִיכְ בִּירְדוֹ אַרְוֹם מִיטַּבְ בְּלִיקְ). מִיטַּבְ טָאָטָנָ? (קוקט אַז זִיכְ
צערטְלָעַכְ) דָאָס אַיז זִיְיעַר גּוֹט... (בָּאָמְרִיקָט דֵי טָאָכְטָעַ, ווי יַעֲנַע שְׁטִיטַ
פָּאָרְדָּרְעָנָע) קּוֹם אַחֲעָר, פִּיגְעָלָעַ, ווּאָס שְׁטִיסְטָוּ עַפְּעַט אַזְוִי? ווּאָס קּוֹקָט
אַיר אלעַ אַזְוִי, ווי אַיר ווּאָלָט פָּאָרְ מִיר מוּירָע גַּעַהָאָט... עַפְּשָׁעַר מִינְטָ
אַיר, אָז אַיכֿ ווּוִיטַּה נִיט, ווּאָס סֻעַּת וִיכֿ הִינְטָ אַינְ אָונְגְדוּרָ מִישָׁ
פָּאָכְעַ...

פִּי גָּעַל עַ (געַמְטַ זִיכְ אַרְוֹם). מאָמע... אָונֵג דָו?

ל'יע. איב... מיט דיר...

פִּיגָּלַע. מַאֲמָע...

ל'יע. נו, וואָס, וואָס, קינד? רעד!

פִּיגָּלַע. מאמעניין, איב גיイ אויב...

ל'יע. וואָס?

פִּיגָּלַע. איב גיイ אָפָן פְּרָאנְט... מיט אָסָאנִיטָאָר-אָטְרִיאָד...

ל'יע. דו — אוייכ? אָפָן פְּרָאנְט? יָאָה... דאס האָסָט אָיב ניט גע-

וועסָט... (זונם פָּטְשָׁעִי) דו האָסָט גַּעהָרָט? דו האָסָט באָנוּמָעָן?

לייפָע. יָאָה, לִיעֵלָע, גַּעהָרָט... באָנוּמָעָן... אָבָעָר... ווי וועסָטו?

איינְגָע אלְיִינְג?

ל'יע (קוקט אָפָן אִים גָּאנְג, הַיְבָט אָן שְׂטִיךְ). וואָס זַיִיסָט — אַיִינְג
אלְיִינְג? (פָּאַקְעָוּת דָּעַם מאָנוֹס זַאֲכָב) אָב אַיִינְפָּאָל — אַיִינְג... דו קָוּקָסֶט,
לייפָע, אָפָּאָנָעָם, אָזָוִי: עַס לְעַבְטָן זַיִכְאָ אַיְדָעָן לְיִיעָ, אַשְׁטָוָב-בָּאַלְיָעָ-
בָּאָסָטָע, ווי מַעְרָפָט עַס, אַמָּאָמָע צָו דִּי קִינְדָּעָר אָנוֹ אַשְׁמִיקָל
פְּרִינְגָט צָו אִידָּר מָאנְג. אָזָוִי, אָז סְפָּאָרָט אַוְוָעָק דָעָר מָאנְג מִיט דִּי
קִינְדָּעָר — בְּלִיבְּבָט זִי אַיִינְג אלְיִינְג... אַיְעָרְגָעָטָן וּוְאָלָט אִיכְזָיךְ עַפְשָׁעָד
טָאָקָע אָזָוִי גַּעֲפִילָט... אָבָעָר הַיְנָט... (עַס גִּיט אַקְוָגָג דָעָר טַעַלְעָפָן)
וועסָטָן רָפָט מָעָן? לִיעָגָן. ווער, מִינְגָטָן, רָפָט עַס? — דָעָר דִּירְעָקְטָאָר
פָּוֹן דִּינְג זַאוֹאָד...

לייפָע. דָעָר דִּירְעָקְטָאָר?

ל'יע. יָאָה, קוֹק, לייפָע. אָטָה דָא לִינְג אִיכְדָּס גָּאַלְמָעָטָעָר מִיטָּג
זַיִיפְאָ, מִיטָּב שְׁפִיגְגָּלָע. אָנוֹ דו זַאָלָטָס זַיִכְאָ נִיטָּפָרָאָלָגָן קָאַלְטָנָן...

מִיט אָפָּאָרָוָאָקָסָעָנָעָר צְרוּעָ אִין אָוּמָעָק אָפָן דָעָר נַעַשְׁאָמָעָ...

לייפָע (אַמְּגָעָרְגָּוִיךְ). נו, גוֹט. אִיכְזָיךְ זַאָבָט, אָנוֹ דו האָסָט פְּיִינְט
קָאַלְטָעָנוֹוָאָטָע... נַאֲדִישְׁקִיטָטָן... וואָס זַשְׁעָ האָט עַד גַּעוֹאָלָט, דָעָר דִּי-
רָעָקְטָאָר?

ל'יע. נִינְג, לייפָע, נִיט קִינְג נַאֲרִישְׁקִיטָטָן... אַהֲיִילְקָע זַאָכְגִּינְט
אִיר טָאָג — טָאָר מַעְבָּן נִיט זַיִינְג אַפְּגָעָלָאָג... דִּיבְּקָע פָּאַרְקָעָרט!

אלְעָק. אָרוֹי, מאמעניין, בִּיסְט דָאָבָאָג עַמְּעָסָעָר אַגְּמָתָאָמָאָר?

ל'יע. טְרִיבָּב נִיט קִינְג קָאַטְאָוּעָסָג. שְׁלָאָג מִיכְאָבָעָר. נִיטָּאָ
קִינְג צִיכְמָט. יָאָה... קָלִינְגָט מִיד דִּינְג דִּירְעָקְטָאָר אָנוֹ הַיְסָט מִיר הַיְנָט
קוּמָעָן צָו דָעָר אַרְבָּעָט אָפָן דִּינְג אָרטָט, לְפָעָ... אָנוֹ דו זַאָגָט... אַיִינְג
אלְיִינְג... (וַיְיִצְחַק אִים דָעַם רָוּקָאָק) נו, גוֹט אָזָוִי?

לייפָע (בָּאַגְּיִיטָעָט). בָּעַסְעָר קָאָג שְׁוִינְג גָּאָר נִיט זַיִינְג, לִיעֵלָע... דִּי
גַּאנְצָע מִשְׁפָּאָכָע... מִיט דָעָר מַאֲמָעָן...

ל'יע. אָט דִּי סְפָּרָאָנְטָשָׁקָע דָאָרָט מָעָן שְׁטָאָרָקָעָר צָוְנִיְיעָן... (פָּאַרְכִּט
דָעַם רָוּקָאָק אָוֹג רָעָט שְׂטִיךְ) אַשְׁלַעַכְתָּעָ מַאֲמָעָן וּוְאָלָט אִיכְגַּזְוָעָן, לייפָע,

וועג איך האָב ניט אֶזְאָמִישַׁפְּאָכָע ! אָנְג... ווֹאָס אֵין דָא לְאָנְגָן צוֹ רְיִידָן... אָט לְאָמֵר בְּעַסְעָר הָעָרָג עַפְּעָס נִיסְס. (שִׁיסְט אַיְינְדִּי רַאיְיאָן).

רַאְדִּיָּאָ-רוֹפָּאָר (אַ פְּרוּיְעָנְשְׂטִים). אָונְדוֹעָר מִישַׁפְּאָכָע אֵין 200 מִילְיאָן אָוָן דָּאָס לְאָנְד אֵין אָונְדוֹעָר מְוֹעָר ! (גַּיְעַ נִישְׁתָּקְעָר) דַּי מְוֹעָר וּוּעַט נִיט דָּעַרְלָאָגָן, אָוָן דַּי פָּאַשְׁטָגָן, דַּי מַעְשְׁוָגָעָנָע הַינְּטָגָן וְרִיסְגָּן אָוָן פְּלִיקָג שְׁטִיקָעָר לְבִיבָּנוֹ אַיר מִישַׁפְּאָכָע, זַי וּוּעַט דָּעַרְשִׁטְיָקָן דַּי כְּבִיעַ, ווֹאָס וּוְיָלָץ עַטְרָעָתָן אַיר חַיִּים, אַנְטָאָג אָט אָונְדוֹעָר עַטְרָעָתָן דַּי גָּעָלָע לְאָטָעָ פּוֹנָ קְנָעָכָט ! (גַּיְעַ פְּאַרְצִיסְטָשְׁטָאָרָק דַּעַם פְּצָרָעָמָה אָוָן רִיסְטָאָמָה אַפְּ) דַּי מַאְמָעָ וּוּעַט אַרְאָפְּרָלִיסְטָן דַּעַם קָאָפָּה בָּאַ דָּעַרְכִּיָּעַ, ווֹאָס וּוְיָלָץ פְּיִינְקָג אָונְדוֹעָר עַטְרָעָתָן קִינְדָּעָר, פָּאַרְשְׁקָלָאָפָּג אָונְדוֹעָר עַטְרָעָתָן זַיְגָן פָּאַרְגּוּוּאַלְמִינְקָב אָונְדוֹעָר עַטְרָעָתָן אָגָן שְׁוּוּעָסְטָר !

לַיְיָע. נָא, טָו אָגָן אָט דַּי פְּלִילִיצָעָט, לִיפָּע ! צוֹ דָעַרְכָּס ?

רַאְדִּיָּאָ-רוֹפָּאָר. קִינְדָּעָר פּוֹנָ אָונְדוֹעָר לְאָנְד ! גִּימְטָא קָוָק, זַעַט : אָט אֵין זַי אַרְוִיסְגָּעָרָאָכָב פּוֹנָ אַיר הַיִּיל, דַּי מַעְשְׁוָגָעָנָע כְּבִיעַ ! זַי וּוְיָלָץ נִקְעָנָע אָונְדוֹעָר בְּלוּטָה, זַי וּוְיָלָץ פְּאַרְוִיסְטִיקָב אָונְדוֹעָר פְּרִישָׁעָר עַדְךָ, אָונְדוֹעָר פְּרִילִילְכָּעָטָמָט, אָונְדוֹעָר עַבְלִיעְנְדִּיקָע קָאָלְוּוּרְטָן. מִירָגָן זַי טִיְּטָג ! מִרְגָּן

זַי טִיְּטָג !

לַיְיָע. טָוָט זַיְכָּא אָגָן, קִינְדָּעָרְלָעָב, נִיטָאָ קִינְגָּא צִיְּטָט, קָוָמָט ! אָלָע (טוֹעָג זַיְכָּא אַיְלָק אָגָן, שְׁטָעָג זַיְכָּא אַוְיָס אַרְוָם דָעַרְכָּסָע, שְׁטָיָג).

קוּמָ, מַאְמָע ! רַאְדִּיָּאָ-רוֹפָּאָר. אָלָע, אָלָע,— אַינְג שְׁלָאָכָט קָעָגָן דָעַר פָּאַשְׁיסָטָה טִישָׁעָר כְּבִיעַ ! אָלָע בֵּין אַיְינָעָם — קוּמָט אַרְוִיסָּס אָפְּ דָעַר גַּרְוִיסְעָר אָגָן הַיִּילְקָעָר פְּאַטְעָרְלָעְנְדִּישָׁעָר מִילְכָּאָמָע. אָטוּמָט דַּעַם פָּאַשְׁיסָטָה ! אָ טִישָׁ ! (די שְׁטוּב אֵין פְּיִידִיק, דָאָס פְּעַנְצָטָעָר אֵין אָפָּג, דָאָס פָּאַרְהָעָגָל כּוֹאָלִיעָט זַיְכָּא אַיְינָעָם זַוְּעָד-פָּאַרְגָּאָכָט)

(פָּאַרְהָעָג אָגָן)